

1247Y_Az_Q2017_Yekun imtahan testinin sualları

Fənn : 1247y Torpaqşünaslıq

1 Aqrogeologiya, aqrokoturkimya və torpaq xəstəliyinin təşəkkül tapması və inkişafı hansı alimlərin adı ilə bağlıdır?

- A.Teyer, Y.Libix
- K.D.Qlinka, B.B.Polinov
- V.İ.Vernadski, A.Kyulbelin
- A.Humboldt, L.İ.Prosolov
- V.V.Dokuçayev, S.S.Nestruev

2 Torpağın kimyəvi tərkibin hansı alimlər öyrənmişlər ?

- Dokuçayev, Sibirsev
- Dokuçayev, Tyurin
- Aleksandrova, Kononova
- N.Əliyev, Q.Məmmədov
- Fersman, Vinoqradov

3 Torpaq xəritələrinin legendasında torpaq tiplərinin neçə qruppası ayrılmışdır?

- 31
- 12
- 18
- 26
- 20

4 Materiklərin birinci torpaq xəritəsi kim tərəfindən hazırlanmışdır?

- İ.P.Gerasimov
- L.İ.Praslov
- V.V.Dokuçayev
- V.Q.Kozanov
- Ç.E.Kelloq

5 Torpaq profilində A indeksi ilə ayrılan genetik horizont necə adlanır?

- Qleyli qat
- İllüvial və yaxud anna süxura keçid horizontu
- Elyüvial horizont
- Üzvi maddələrin akkumlyasiyası horizontu
- Döşmə şüxur qatı

6 Kimyəvi aşınma nəyə deyilir?

- Yeni mineralları temperatur rejiminə təsir göstərən amildir
- Kimyəvi aşınma süxurların və mineralları yeni birləşmələr əmələ gətirməsidir
- Hidrogen ionlarının təsirdən yaranan qalıqların birləşməsidir
- Suya karbon qazının daxil olduğu halda yaranan turş mühitdir
- Əsasən su, karbon qazı və oksigenin təsiri nəticəsində mineralları kimyəvi tərkibinin dəyişməsidir

7 Fiziki aşınma nədir?

- Təzyiq prosesləri nəticəsində substrat əmələ gətirməsidir
- Süxur kütləsinin qeyri-bərabər qızması və soyuması nəticəsində öz bütövlüyünü itirən xırdalanma prosesidir
- Yer qabığına təşkil edən süxurların əmələ gəlmə şəraitidir
- Süxurların ilkin yarandığı mühitdə termodinamik bir prosesdir

- Yüksək təzyiq nəticəsində əmələ gəlmiş süxurları təşkil edən mineral birləşmələr kompleksidir

8 Torpaq əmələgəlmə prosesi nədir?

- Geoloji quruluşun və relyef formalarının təsiri nəticəsində formalaşan üzvi-mineral kompleksdir
 Dağ süxurlarının və mineralların aşınmasıdır
 İqlim elementlərinin, yəni istiliyin və rütubətin paylanması nəticəsində əmələ gələn maddədir
 Bitki və heyvanat aləmi qalıqlarının çürüməsindən əmələ gələn üzvi-mineral birləşmədir
 Zaman daxilində süxurların, relyefin, bitki və heyvanat aləminin qarşılıqlı təsiri nəticəsində yaranan təbii-tarixi cisimdir

9 V.V.Dokuçayevin fikrincə torpaq neçə amilin təsirindən yaranmışdır?

- 7 amilin
 3 amilin
 6 amilin
 5 amilin
 4 amilin

10 Litosfer Yer kürəsinin hansı hissəsidir?

- Gil örtüyü
 kömür örtüyü
 torpaq örtüyü
 "daş" örtüyü
 qum örtüyü

11 Yer kürəsinin daş örtüyünə nə deyilir?

- efir fəzası
 kosmik fəza
 litosfer deyilir
 atmosfer deyilir
 hidrosfer deyilir

12 Torpağın eroziyasının neçə növü vardır?

- su və külək eroziyaları
 bataqlıq və şoran eroziyalar
 gil və qum eroziyaları
 su və qum eroziyaları
 torpaq və su eroziyaları

13 Yer səthinin örtən, mantiyanın üst təbəqəsi və yer qabığından ibarət olan Yer bərk örtük hissəsinə nə deyilir?

- ozonosfer deyilir
 hidrosfer deyilir
 litosfer deyilir
 atmosfer deyilir
 troposfer deyilir

14 Torpaqsünaş alimlərin fikrincə hansı sular torpaq tiplərinin təkamülünə və torpaq daxili proseslərə xeyli təsir edir?

- qrunt suları
 bulaq suları
 çay suları
 duzlu sular
 dəniz suları

15 V.V.Dokuçayevin fikrincə torpaq beş amilin təsirindən yaranmışdır. Hansı cavab düzgün deyil?

- zaman
- su və daşdan
- torpaq əmələ gətirən suxurlardan
- bitki və heyvan qalıqlarından
- iqlim və relyef

16 Elmi dildə torpaq necə adlanır?

- biogeosenoz adlanır
- biosenoz adlanır
- biosfer adlanır
- biotop adlanır
- biokos adlanır

17 Torpağın keyfiyyəti hansı göstərici ilə müəyyən olunur?

- məsaməliyi ilə
- şoranlığı ilə
- münbitliyi ilə
- turşuluğu ilə
- pH-i ilə

18 Litosferin üst təbəqəsi necə adlanır?

- gil qatı adlanır
- qum qatı adlanır
- çınqıl adlanır
- süxur adlanır
- torpaq adlanır

19 Torpağın münbit qatının qalınlığı nə qədərdir?

- 5÷6 m
- 3÷4 m
- 4÷7 m
- 2÷6 m
- 2.5÷4 m

20 Biosferdə baş verən bir çox prosesləri nə müəyyən edir?

- qum örtüyü
- gil örtüyü
- çınqıl örtüyü
- süxur örtüyü
- torpaq örtüyü

21 Torpaq örtüyünü biosferin bir elementi kimi öyrənən alim kim olmuşdur ?

- V.R.Volobuyev
- D.L.Armand
- İ.P.Gerasimov
- A.P.Vinoqradov
- K.K.Markov

22 Y.Odum və C.M.Andersonun tədqiqatları ekologiya elminin hansı inkişaf mərhələsinə təsadüf edir ?

- coğrafiya elminin yarandığı dövrlərə
- orta əsrlərə
- XIX əsrin 60-ci illərinə
- XX əsrin 50-ci illərinə

- XIX əsrin 50-ci illərinə qədər

23 Torpağın fazalarının nisbəti onun hansı xassələrini müəyyən edir?

- elektrik xassələrini
 kimyəvi xassələrini
 mexaniki xassələrini
 fiziki xassələrini
 termik xassələrini

24 Kapilyar su torpağın hansı qatını yaradır

- Gil qatını
 münbit qatını
 quru qatını
 makroskopik qatını
 nəmli qatını

25 Yer səthində litosferin mineral və biosferin üzvi maddələrinin təkamülü prosesi nəticəsində əmələ gələn törəməyə nə deyilir?

- torpaq deyilir
 suxur deyilir
 palçıq deyilir
 gil deyilir
 daş deyilir

26 Torpaqəmələgətirən ana suxurların tərkib hissəsi hansı hissələrdən ibarətdir?

- əhəng və qum hissələrdən
 suxurlardan və palçıq hissələrdən
 daş hissəsindən və kimyəvi hissələrdən
 əhəng və qum hissələrdən
 mineral və üzvi hissələrdən

27 Mineral və üzvi hissəciklə hansı suxurların tərkib hissəsini təşkil edir?

- düz ssuxurların
 əhəng suxurların
 torpaqəmələgətirən ana suxurların
 Daş suxurların
 qranit süxurların

28 Torpaq neçə fazadan ibarətdir?

- bərk, maye, qaz
 plazma, ion, qaz
 maye, axıcı, plazma
 qaz, su, buxar
 qaz, su, buxar

29 Amerika qitəsində hansı ölkənin 50%-ə qədəri azməhsuldar və qeyri-məhsuldar sahələrdən ibarətdir?

- Boliviya
 Kanada
 Meksika
 Brazilya
 Argentina

30 Dünyanın ümumi torpaq fondu nə qədərdir?

- 19810 milyon ha
- 14055 milyon ha
- 13392 milyon ha
- 8608 milyon ha
- 15500 milyon ha

31 Orta hesabla bir nəfər planet sakini üçün ərzaq istehsalından ötrü nə qədər torpaq sahəsi tələb olunur?

- 0,5 – 1,5 ha
- 0,02 – 01 ha
- 1,2 – 2 ha
- 0,3 – 0,5 ha
- 3,2 – 3,5 ha

32 ən böyük subtropik səhra və yarımsəhra vilayəti hansıdır?

- Afrika-Asiya vilayəti
- Şimali Amerika vilayəti
- Cənubi Amerika vilayəti
- Avstraliya vilayəti
- Cənubi Afrika vilayəti

33 Tropik yarımsəhra və səhra vilayətlərinin formalaşmasında hansı coğrafi element böyük rol oynayır?

- şimal-qərb küləkləri
- quru passat küləkləri
- rütubətli musson küləkləri
- isti okean cərəyanları
- qərb küləkləri cərəyanı

34 Yer kürəsi quru hissəsinin neçə faizi əkin sahəsinin payına düşür?

- 37 %
- 23 %
- 10%
- 15 %
- 18 %

35 Hal-hazırda Avstraliya ərazisinin neçə faizi mənimsənilmişdir?

- 40,5 %
- 21 %-i
- 43,7 %-i
- 35 %-i
- 25 %-i

36 Asiya regionunda ərazinin yarısının əkin sahəsi kimi istifadə olunan ölkə hansıdır?

- Monqolistan
- Rusiya
- Qazaxıstan
- Çin
- Hindistan

37 Avropanın hansı hissəsində torpaq ehtiyatlarının 30 %-i becərilən torpaqların payına düşür ?

- Şimali Avropa
- Orta Avropa
- Cənubi Avropa
- Qərbi Avropa

Şərqi Avropa

38 Dünyanın torpaq fondu Yer səthi sahəsinin neçə hissəsinin təşkil edir?

- 1/3
 3/5
 1/4
 2/4
 2/3

39 Torpaq ehtiyatları əsas neçə böyük qrupa ayrılır?

- 6
 4
 2
 3
 5

40 Torpaq tiplərinin ən mühüm qanunu olan şaquli (yüksəklik) zonallıq qanunu hansı alim tərəfindən müəyyən edilmişdir?

- V.V.Dokuçayev
 Ç.E.Kelloq
 L.İ.Prasolov
 K.D.Qlinka
 D.Q.Vilenski

41 Çöl zonasının əsas torpaq tipini qeyd et:

- podzol
 boz
 qara
 şabalıdı
 sarı

42 Üzvi maddənin (qalıqların) neçə faizini karbohidratlar, zülallar, liqvin aşılایıcı maddələr təşkil edir?

- 15-25 %-ni
 10-15 %-ni
 5-10 %-ni
 1-5 %-ni
 10-20 %-ni

43 Humus nədir?

- Əsasən azot və hidrogen ionlarından ibarət birləşmədir
 İlk üzvi qalıqların çevrilməsinin aralıq məhsullarıdır
 Üzvi maddələrin mürəkkəb kompleksidir
 İlk üzvi qalıqların kütləsidir
 Qələvi məhlullu suda tez həll olan maddədir

44 Ana süxurun torpağa çevrilməsi üçün əsas şərt nədən ibarətdir ?

- Ali bitkilərin və bəzi fotosintezə səbəb olan bakteriyaların təsirindən
 Torpaq səthinə tökülmüş və anatomik quruluşunu itirmiş bitki qalıqlarından
 Meşə döşəyinin aşınmasından
 Süxurların bioloji aşınmasından
 Parçalanmaya məruz qalmış üzvi-mineral birləşmələrdən

45 İnsanın təsərrüfat fəaliyyəti ilə əlaqədar olaraq yamacların kənd təsərrüfatı bitkiləri altında istifadə edilməsi, otlaq və örüşlərin intensiv otarılması, meşələrin məhv edilməsi hansı prosesin sürətlənməsinə səbəb olur?

- quraqlaşma hadisəsinin
- səhrələşmə hadisəsinin
- susuzlaşma hadisəsinin
- eroziya hadisəsinin
- bataqlıqlaşma hadisəsinin

46 Amerika qitəsinin əsas hissəsini hansı tip əkinçilik sahələri əhatə edir?

- tütünçülük və çayçılıq
- dəmiyə əkinçiliyi sahələri
- monokultur tarlaçılıq landşaftları
- suvarma əkinçiliyi sahələri
- bağ və plantasiya əraziləri

47 Afrikanın əkinçilik aqrolandşaftları hansı hissələri əhatə edir?

- materik daxili mussonlarda
- ekvator boyu və Efiopiyada
- şimal və cənub ucqarlarda
- şərq və qərb hissələrində
- Atlantik sahili boyu

48 Az məhsuldar sahələrə planetin hansı hissələri aid edilir?

- tundra, meşə-tundra və bataqlıqlar
- qumluqlar, çəmən və örüşlər
- bağ və plantasiyalar, buzlaqlar
- yağınlar, qobular, qar sahələri
- səhrələr, tundra və meşə-kolluqlar

49 Dünya regionları arasında torpaq ehtiyatlarından əkinçilik məqsədilə ən çox istifadə edən region hansıdır?

- Şimali Qazaxıstan
- Şərqi Avropa
- Cənubi Amerika
- Şimali Afrika
- Qərbi Avropa

50 Qazaxstanın subtropik ərazilərində yerləşən Qaraqum və Qızılqum səhralarının şorlaşmasına və bataqlıqlaşmasına səbəb nədir?

- Azov dənizinin suyunun artılması məqsədilə çəkilmiş su kanalları
- bəzi sahələrdə kənd təsərrüfatının intensiv inkişaf etdirilməsi
- orta illik yağıntıların çox olması və buxarlanmanın az olması
- Amudərya və Sırdərya çaylarından çəkilmiş suvarma kanalları
- heyvandarlıq sahələrinin inkişaf etdirilməsi

51 Subtropik qurşaqda əkinçilikdə ən çox hansı tip torpaqlardan istifadə olunur?

- qəhvəyi və bərkimiş qara torpaqlardan
- şabalıdı və şoran torpaqlardan
- duzların səthə çıxdığı şoran torpaqlardan
- sarı-qırmızı və ferralitleşmiş torpaqlardan
- boz-podzol və podzol-qleyli torpaqlardan

52 Boz torpaqların hansı yarımtypləri mövcuddur? 1. şorakətli 4.kirəcli 2.tünd 5.açıq-boz 3. tipik 6. rütubətli

- 4, 5, 6
- 1, 3, 4
- 2, 4, 6
- 1, 3, 5
- 2, 3, 5

53 Bozqır vilayətlər deyəndə nə başa düşürsünüz?

- açıq qəhvəli torpaqların yayıldığı ortadağlıq
- boz torpaqlı yarımsəhra ərazilər
- şoranlaşmış ərazilərin çəmənlikləri
- meşələrdən azad edilmiş çəmənliklər
- alp və subalp çəmənliklərinin torpaqları

54 Tropik qurşağın digər qurşaqlarla müqayisədə əkinçiliyin arealını hansı sahələrin hesabına artırmaq mümkündür?

- dağlıq ərazilərin torpaqlarının hesabına
- tropik səhraların hesabına
- karbonatlı qırmızımtıl və şorakətli torpaqların hesabına
- rütubətli tropik meşə sahələrinin hesabına
- vulkanik mənşəli torpaqların hesabına

55 Tropik qurşaqlarda əkinçilik məqsədilə ən çox hansı tip torpaqlardan istifadə edilir?

- açıq boz və boz-qonur torpaqlardan
- duzların səthə çıxdığı səhra torpaqlardan
- şabalıdı və tünd qəhvəli torpaqlardan
- marqalit və bərkimiş qara torpaqlardan
- rütubətli və qırmızı-sarı torpaqlardan

56 Qırmızı-sarı ferralit torpaqların yaranması üçün əsasən hansı iqlim şəraiti lazımdır?

- daha soyuq və tayqa iqlim şəraitində
- gecə və gündüz arasında temperatur fərqi çox olduqda
- daha isti və rütubətli şərait
- daha quru və isti iqlim şəraiti
- yağıntıların miqdarı çox, temperatur az olduqda

57 Hal-hazırda dünya əhalisinin sayına görə əkin sahələrinin paylanması hansı nisbətdə baş verir?

- okeanın qurudulması prosesləri gücləndirilmişdir
- dağlıq ərazilərdən istifadə çoxalmışdır
- əkinə yararlı sahələr dəyişməmişdir
- əkin sahələri artmışdır
- əkin sahələri azalmışdır

58 Son 300 ildə Yer kürəsinin əsas sahələri olan meşə, otlaq və əkin sahələrində artım və azalma nisbəti necə dəyişmişdir?

- meşə-artmış, otlaq-artmış, əkin-dəyişməmişdir
- meşə-dəyişməmiş, otlaq-azalmış, əkin-azalmışdır
- meşə-azalmış, otlaq-artmış, əkin-azalmışdır
- meşə-azalmış, otlaq-dəyişməmiş, əkin-artmışdır
- meşə-artmış, otlaq-azalmış, əkin-artmışdır

59 Bir çox inkişaf etmiş ölkələrdə şəhərlərin ərazisi hansı torpaqların hesabına genişləndirilir ?

- qurudulmuş bataqlıqlar
- qurudulmuş göl çalaları
- şumlanmış torpaq sahələri

- faydalı qazıntı çıxarılan ərazilər
- dağlıq ərazilərin torpaqları

60 Bütün dünyada ekstra arid səhraların sahəsi nə qələrdir ?

- 22, 5 mln.km²
- 38,5 mln.km²
- 17 mln.km²
- 9 mln. km²
- 5,3 mln.km²

61 Hal-hazırda hər il sahəsi genişlənərək yararlı torpaqları məhv edən səhralar hansılardır?

- Viktoriya, Atakama, Qızılqum
- Hibson, Rub-əçl-Xali, Kaklaxari
- Namibiya, Qaraqum, Təklə-Məkan
- Qızılqum, Qobi, Viktoriya
- Atakama, Tar, Böyük Səhra

62 Torpaq sahələrinin ekoloji şəraitini nəzərə almaqla genişləndirilməsi əsasən hansı ərazilərin hesabına mümkündür ?

- bedlend ərazilər
- yarım səhralar
- bağ çəmənləri
- meşə sahələri
- arid çöllər

63 Amerika regionun ən çox mənimsənilən hissəsi haradadır?

- Mərkəzi Amerika
- Kanada ərazisi
- ABŞ ərazisi
- Latın Amerikasası
- Argentina ərazisi

64 Afrika regionunun torpaq ehtiyatlarından əsasən hansı istiqamətdə istifadə edilir?

- faydalı qazıntılar
- əkinçilik üçün
- ölümlər kimi
- sənaye sahələri
- bağ sahələri

65 Becərilən sahələr ümumi torpaq fondunun necə faizini təşkil edir ?

- 11,2%-ni
- 6,7 %-ni
- 8 %-ni
- 5 %-ni
- 9,3 %-ni

66 Məhsuldar sahələrin ümumi sahəsi təxminən nə qədərdir?

- 4200 mln. ha
- 8500 mln. ha
- 6000 mln. ha
- 5700 mln. ha
- 7300 mln. ha

67 Torpaq ehtiyatları aşağıdakılardan hansılardır? 1. məhsuldar 4. az məhsuldar 2.şorəkətli 5.qleyləmiş 3.bataqlıq 6.qeyri-məhsuldar

- 2, 4, 6
- 3, 5, 6
- 1, 3, 5
- 2, 3,4
- 1, 4, 6

68 Dünya əhalisinin sürətlə artması və düzgün olmayan təsərrüfat fəaliyyəti nəticəsində hər il nə qədər məhsuldar torpaqlar itirilir?

- 4 mln.ha
- 3,5 mln.ha
- 6-7 mln.ha
- 2-3 mln. ha
- 5,4 mln.ha

69 Torpaqda yaşayan mikroorqanizmlər üçün enerji və qida mənbəyi nədən ibarətdir ?

- Torpaqda olan karbon qazının miqdarından
- Torpaqda olan fosforun miqdarından
- Torpaqda olan üzvi maddələrin miqdarından
- Torpaqda olan azotun miqdarından
- Torpaqda olan kükürdün miqdarından

70 Üzvi maddələrin (qalıqların) kimyəvi tərkibinin neçə faizi sudan ibarətdir?

- 100%-i
- 50-75%-i
- 25-50 %-i
- 10-20 %-i
- 75-90%-i

71 Torpaqəməlgəlmə prosesində aşağıdakı bitki və heyvanlar mühüm rol oynayır. Hansı cavab düzgün deyil?

- ali bitkilər
- bakteriyalar, qurdlar
- onurğasız canlılar, molyuskalar
- vəhşi heyvanlar
- otlar, ağaclar, kollar, ibtidai bitkilər

72 Torpaqların fiziki və mexaniki xassələrini hansı kimyəvi elementlər müəyyən edir?

- kimyəvi reaksiyalarda iştirak etməyənlər
- kimyəvi reaksiyalarda iştirak etməyənlər
- kimyəvi reaksiyaları sürətləndirənlər
- kimyəvi reaksiyaları zəiflədənlər
- kimyəvi reaksiyaları neytrallaşdırırlar

73 Torpağın mineral hissəsini təşkil edən kimyəvi elementlər birləşmə şəkilində torpağa necə təsir edir?

- torpağı münbitləşdirir
- torpağı duzlandırır
- torpağı şoranlaşdırır
- torpağı susuzlaşdırır
- torpağı zənginləşdirir

74 Hansı sistemlərin torpaqları yüksək dərəcədə deqradasiyaya məruz qalır?

- biosistemlərin
- ekosistemlərin
- biosenozlarn
- biotoplarn
- aqrosistemlərin

75 Torpaqda baş verən eroziya hadisəsi onun hansı xassələrinin pisləşməsinə səbəb olur?

- fiziki və kimyəvi xassələrini
- mexaniki və istilik xassələrini
- termiki və kimyəvi xassələrini
- maqnit və elektrik xassələrini
- kapillyarlıq və duzluluq xassələrini

76 Hansı struktur dedikdə müəyyən ölçüdə, suyadavamlı və məsaməli olan aqreqatlar başa düşülür ?

- mexaniki
- aqronomik
- kimyəvi
- genetik
- morfoloji

77 Torpağın strukturu hansı formalarda olur ?

- morfoloji və aqronomik
- genetik və kimyəvi
- genetik və morfoloji
- aqronomik və bioloji
- nəmlik və fiziki

78 Genetik qatların morfoloji əlamətləri aşağıdakılardan hansılardır ?

- aqronomik, kimyəvi
- humus qatı, eroziyası
- rəngi, strukturu
- quruluşu, istilik rejimi
- fiziki, nəmlik

79 Torpaq profilini əmələ gətirən genetik qatların əlaqələnməsi necə adlanır ?

- torpağın rəngləri
- humus qatı
- istilik qatı
- torpağın quruluşu
- torpaq eroziyası

80 Torpaqəmələgəlmə prosesində iştirak edən əsas 5 maili göstərin alim:

- V.V.Dokuçayev
- V.R.Volobuyev
- L.E.Podina
- N.M.Sibirtsev
- E.M.Salayev

81 Bir çox alimlərin məlumatına əsasən torpaqda maksimum üzvi qalıq hansı təbii komplekslərin hesabına toplanır ?

- sūxurların
- meşələrin
- mikroorqanizmlərin
- heyvanların

- quşların

82 Tropiklərin quru savannalarının qaratorpaqları ən çox hansı ərazilərdə yayılmışdır?

- Aralıq dənizi sahillərində, Qvineya körfəzi sahillərində
 Cənubi Amerika, İndoneziyada, Efiopiyada
 Avstraliya, Şimali Amerika, Cənubi Afrikada
 Hindistanda, Afrikada, Avstraliyada
 Çinin cənubunda, Orta Asiyada və Avropada

83 Tropik rütubətli və dəyişən rütubətli meşələr torpaq-bioiqlim vilayəti daxilində necə adlandırılır?

- arid və kserofil
 humid və arid
 semiarid və semihumid
 kserofit və humid
 humid və semihumid

84 Tropik qurşağın torpaq kütləsinin mineral hissəsinin dəyişməsi prosesi necə adlanır?

- şoranlaşma
 lateritləşmə
 takirlaşma
 bataqlıqlaşma
 ferralitləşmə

85 ən zəif mənimsənilmiş və yalnız özünəməxsus kənd təsərrüfatı bitkiləri yetişdirilən qurşaq hansıdır?

- ekvatorial qurşaq
 tropik qurşaq
 subtropik qurşaq
 subboreal qurşaq
 mülayim qurşaq

86 Tropik meşələrin qırılıb məhv edildiyi bir çox sahələrdə hansı tip bitkilər əmələ gəlmişdir?

- kserofit meşələr
 alçaq böylü kollar
 epifitlər və lianlar
 arid meşələr
 rütubətli meşələr

87 əsasən qədim və müasir allüvial çöküntülər üzərində hansı torpaqlar əmələ gəlir?

- şabalıdı torpaqlar
 san torpaqlar
 çəmən torpaqlar
 boz torpaqlar
 boz-qonur torpaqlar

88 Humusun miqdarına görə hansı torpaqlar normal torpaqlar hesab olunur?

- 3-5 %
 1-2 %
 10 % -dən çox
 5-10 %
 5-7%

89 Humus haqqında ilk fəziyyələr hansı alimlərə məxsusdur?

- Qlinkaya, Dokuçayevə
- Dokuçayevə, Sibirtsevə
- Dokuçayevə, Zaxarova
- Kostıçevə, Vilyamsa
- Kostıçevə, Qlinkaya

90 Qida maddələrinin müasir bioloji dövrünü hansı alimin elmi nəzəriyyəsinə əsaslanır ?

- V.V. Dokuçayev
- H. Zərdabi
- V.İ. Vernadski
- B.B. Polınov
- H.Ə. Əliyev

91 İzafi turşuluğun olduğu, eroziyanın və səth laterit horizantların təsiri nəticəsində münbitliyi azalan və istifadəyə yaramayan torpaqlar hansı ərazilərdədir

- tropik qəhvəyi – qırmızı və qara torpaqlarda
- tropik səhra və yarımsəhralarda
- tropik rütubətli – meşələr vilayətində
- tropiklərin quru savannalarında
- tropik kserofit – meşə qurşağında

92 Tropik rütubətli – meşələr vilayətində tünd qırmızı və tünd tropik meşə torpaqları əsasən hansı süxurlar üzərində formalaşmışdır?

- eroziyanın sürətli inkişaf etdiyi sahələrdə
- yura və təbaşir yaşlı süxurlar üzərində
- laterit horizontlu süxurlar üzərində
- izafi turşuluğun mövcud olduğu dağ süxurlarında
- qələvi və əhəngli süxurlar üzərində

93 Tropik qurşaqda meşə altındakı torpaqların günəş şüaları almaması nə ilə nəticələnir?

- qələvi və əhəng tipli süxurlar üstünlük təşkil edir
- torpaq səthi bəsitləşir və humusun miqdarı azalır
- torpağın səthi tez parçalanan üzvi qalıqlarla örtülü olur.
- rütubətin miqdarı və bataqlıqlaşma prosesi sürətlənir
- lyanakimilərin miqdarı artır və cəngəlliklər yaranır

94 Lateritləşmiş sahələrdə formalaşan dəmirli – kvarslı hissələr torpağın hansı sahələrində toplanır?

- bataqlıqlaşmanın intensiv getdiyi rütubətli sahələrdə.
- əhəng tərkibli süxurların üstünlük təşkil etdiyi sahələrdə
- rütubətlənmə və torpaqəmələgətirici süxurların üstünlük təşkil etdiyi ərazilərdə
- torpaqların müxtəlif dərinliklərdə və aşınma qabığında
- termik şəraitin oxşar olduğu dərin qatlarda

95 Lateritləşmə prosesinin yaranması hansı təbii hadisənin hesabına baş verir?

- yodlu-bromlu məhlulların torpaq səthindən dərinliklərə yuyulması ilə
- dəmir birləşmələrinin, torpaq məhlullarının yan axınlarının gətirilməsi ilə
- quraq mövsümün daha uzun yağıntının isə nisbətən az olduğu ərazilərdə
- kserofit meşə və quru savannalarda torpaqların mineralaşması ilə
- termik şəraitin oxşar olduğu torpaqların yayılmasında rütubətin çoxluğu ilə

96 Ferralitləşmə prosesinin getməsi üçün lazım olan yağıntı miqdarını göstər:

- 800 – 1000 mm
- 500 – 800 mm

- 1000 – 1200 mm
- 1500 – 1600 mm
- 200 – 300 mm

97 Azərbaycanda antropogen mənşəli landşaftlara aid torpaq tipii hansıdır?

- qırmızı-ferralit torpaqlar
- dağ qonur torpaqlar
- dağ qara torpaqlar
- şoran torpaqları
- şabalıdı torpaqlar

98 əhalinin artım səviyyəsini nəzərə alaraq, əkin sahələrinin genişləndirilməsi hansı ekoloji problemlərə gətirib çıxarır?

- tropik meşələrin sürətlə qırılmasına
- irriqasiya landşaftlarının genişlənməsinə
- eroziya və denudasiya proseslərinin artmasına
- sürüşmə hallarının intensivləşməsinə
- okeanların süni şəkildə qurudulmasına

99 Torpaqların müxtəlif dərinliklərində və aşınma qabığında toplanan dəmirli-kvarslı konkresiyalar necə adlanır?

- Brekçiyalar
- Terralidləşmə
- Solonçaklar
- Lyoslaşma
- Lateridləşmə

100 Palıd-vələs qarşılıqlı kserofit meşələrin altında əsasən hansı torpaq tipii əmələ gəlir?

- şabalıdı torpaqlar
- boz-qəhvəyi torpaqlar
- podzol torpaqlar
- sarı torpaqlar
- qəhvəyi torpaqlar

101 Torpaqda karbonun və azotun toplanması hansı amillə bağlıdır?

- Bitki və mikroorqanizmlərin fəaliyyəti ilə
- İqlim amili ilə
- Süxurların aşınması ilə
- Torpağın mütləq yaşı ilə
- Oksidləşmə-karbonlaşma prosesi ilə

102 Yer in üst təbəqəsini təşkil edən dağ süxurları əmələ gəlməsinə görə hansı qruplara bölünür ?

- maqmatik, gillicə, metamorfik
- üzvi və qeyri üzvi, maqmatik
- metamorfik, kimyəvi və üzvi
- metamorfik, kimyəvi və üzvi
- çökmə süxurlar və qumlar

103 Torpaq havasında olan hansı elementlər həm torpağın xassələrinə, həm də bitkilərin məhsuldarlığına bilavasitə təsir göstərir ?

- silisium və azot
- oksigen və karbon
- dəmir və oksigen
- azot və fosfor
- karbon və fosfor

104 Hansı suların təsirindən xüsusi torpaq tipləri yaranır?

- dəniz sularının
- yerüstü suların
- qrunt sularının
- çay sularının
- okean sularının

105 Torpağın istilik, enerji və su ilə təmin olunmasında hansı torpaqəmələgəlmə amili mühümdür?

- relyef amili
- zaman amili
- iqlim amili
- suxur amili
- bitki amili

106 Qrunt suları üzdə olduqda torpaqda hansı xoşagəlməz xüsusiyyətlər yaranır?

- rütubət çox yüksəlir və oksigen çoxalması yaranır
- rütubət azalır və oksigen çoxalması yaranır
- rütubət yox olur və oksigenin azalması yaranır
- izafi rütubət və oksigen çatışmamazlığı yaranır
- rütubət çox azalır və oksigen azalması yaranır

107 Bütün tərkib hissələri bir – birilə və torpağın mineral hissələrilə sıx qarşılıqlı təsirdə olan mürəkkəb kompleks necə adlanır ?

- qumluqlar
- gillicələr
- kolloidlər
- humus qatı
- ana süxur

108 Tropik yarımsəhra vilayətlərində əsasən hansı tip torpaqlar yayılmışdır?

- qırmızımtıl-qonur torpaqlar
- podzol, boz-qonur torpaqlar
- dağ-meşə qara torpaqları
- şoranvari və şorakətli torpaqlar
- qumlu sarı torpaqlar

109 Subboreal yarımsəhra və səhra vilayətləri əsasən hansı əraziləri əhatə edir?

- Mərkəzi Asiya, Şimali Afrika və Avropa
- Şimali Amerika, Cənub-Şərqi Asiya
- Cənubi Afrika, Mərkəzi Asiya və Avstraliya
- Orta və Mərkəzi Asiya Şimali və Cənubi Amerika
- Şərqi Avropa, Afrika və Qərbi Avstraliya

110 Subboreal qurşağın neçə faizi əkinçikdə istifadə olunur?

- 28 %
- 35 %
- 21 %
- 17 %
- 42,7 %

111 Subboreal yarımsəhra və səhra vilayətləri əsasən hansı əraziləri əhatə edir?

- Mərkəzi Asiya, Avstraliyanın şimalı və qərbi

- Asiyanın Şərqi, Mərkəzi Afrika və Cənubi Amerika
- Şərqi Avropa, Avstraliyanın cənubi və şərq
- Orta və Mərkəzi Asiya, Şimali və Cənubi Amerika
- Cənubi Afrika, Qərbi və Cənubi Asiya

112 Rütubətli tropik vilayətlərdə daha çox becərilən torpaq tipləri hansılardır?

- rütubətli ferralit və podzollaşmış çimli torpaqlar
- siallit karbonatlı və kobud quruntlu torpaqlar
- tünd qırmızı marqalit və bərkimiş qara torpaqlar
- qırmızı-sarı və rütubətli laterit torpaqlar
- duzlu-gilli və quru yarımşəhra torpaqları

113 Akademik V.V.Polinova görə hansı kimyəvi elementlər fəal miqrasiya olunma xassəsinə malikdir?

- mis, molibden, civə
- kükürd, brom, yod
- sirkonium, civə, stronsium
- silisium, dəmir, alüminium
- molibden, gümüş, sink

114 Kaliforniya rayonunu əhatə edən Şimali Amerika vilayəti hansı qurşağın ərazisinə aiddir?

- subtropik qurşağın səhra və yarımşəhralarına
- tropik qurşağın savannalarına
- mülayim qurşağın qaratorpaqlarına
- tropik qurşağın səhra və yarımşəhralarına
- tropik qurşağın dağ səhralarına

115 Tropik qurşağın ən çox mənimsənilən torpaqları hansı ərazilərə məxsusdur?

- qırmızımtıl-ferralit torpaqlara
- savannalara
- yarımşəhra ərazilərə
- dağlıq ərazilərə
- rütubətli meşələrə

116 Yarımşəhra vilayətlərində seyrəkləşmiş, səhralaşmış savannalarda hansı tip torpaqlar yayılmışdır?

- qırmızımtıl-qonur torpaqlar
- boz, boz-qonur torpaqlar
- rütubətli sarı torpaqlar
- açıq şabalıdı torpaqlar
- duzlu-gilli podzol torpaqlar

117 Quru passat küləklərinin təsiri altında olan təbii qurşaq hansıdır?

- tropik qurşağın quru savannaları
- tropik qurşağın səhra və yarımşəhraları
- şimal və cənub qütblərin buzlaq sahələri
- mülayim qurşağın səhra və yarımşəhraları
- subtropik qurşağın rütubətli əraziləri

118 Torpağın maye fazasının bitki üçün əhəmiyyəti nədən ibarətdir?

- mikroorqanizmlərin mineralaşmasından
- anion tərkibinin dəyişməsindən
- mineral maddələrdə qidalanmasından
- üzvi birləşmələrlə qidalanmasından
- kation tərkibinin dəyişməsindən

119 Tropik qurşağın əsasən hansı vilayətlərində çilik daha çox inkişaf etmişdir?

- vulkanik və laterifləşmiş vilayətlərdə
- savanna vilayətlərində
- rütubətli tropik vilayətlərdə
- quru tropik vilayətlərdə
- ferralitləşmiş vilayətlərdə

120 Takırlar nədir?

- gilli səhraların torpaqlarıdır
- humusu çox olan torpaqlardır
- natrinin-xloridli torpaqlardır
- küləşi-boz torpaqlardır
- qələvili və udma tutumu az olan torpaqlardır

121 Torpaq nədir?

- torpaq, torpaq əmələgətirən amillərin birgə və qarşılıqlı təsiri nəticəsində yaranan cisimdir
- həyat üçün vacib amildir
- bitki və heyvanat aləmi, insanlar və bütün canlıların yaşayış məskənidir
- bitki yetişən yerin üst səthidir
- torpaq mineral maddədir

122 Torpağın bərk fazasını hansı minerallar təşkil edir?

- maqmatik və çökmə
- törəmə
- metamorfik
- maqmatik
- ilkin və törəmə

123 Torpaq əmələgətirən süxurlar tərkibindəki qələvi metalların və əsasların miqdarına görə hansı süxurlara bölünür?

- çökmə və qələvi
- maqmatik və metamorfik
- metamorfik və çökmə
- maqmatik və çökmə
- karbonatlı və qələvi

124 Hansı proses nəticəsində torpaqda azot, fosfor, kaliumun mənimsənilməsi və mikroelementlərin azalması baş verir?

- dağıdıcı eroziya nəticəsində
- şoran eroziya nəticəsində
- külək eroziyası nəticəsində
- su eroziyası nəticəsində
- səthi eroziya nəticəsində

125 Torpağın münbit qatının yağış və qar suları ilə yuyulub aparılması prosesi necə adlanır?

- qar eroziyası
- su eroziyası
- külək eroziyası
- hava eroziyası
- yağış eroziyası

126 Torpaq uzun müddət səpin altında qaldıqda onun hansı ehtiyatı 60% azalır?

- duzluluq ehtiyatı
- su ehtiyatı

- mineral ehtiyatı
- humus ehtiyatı
- hava ehtiyatı

127 Qrunt sularının səviyyəsini aşağı salmaq üçün drenajlardan, kanallardan, axar suların qarşısını almaq üçün tikililərdən istifadə etməklə torpaqda gedən hansı proseslərin qarşısını almaq mümkündür?

- duzlaşmanın
- turşulaşmanın
- bataqlıqlaşmanın
- şoranlaşmanın
- susuzlaşmanın

128 Biosenozun növ strukturunda əsas limitləşdirici faktorlar hansılardır ?

- temperatur, rütubətlik və qida maddələrinin çatışmazlığı
- mezoekosistemlərin antropogen təsirlərə məruz qalması
- kimyəvi birləşmələrin digər elementlərlə reaksiyaya girməsi
- ekosistemdə maddələrin bioloji dövrünün pozulması
- temperatur və tiəzyiqin miqdarının çox olması

129 Torpağın və bitki örtüyünün deqradasiyası, onların bioloji və iqtisadi məhsuldarlığının azalması, tamamilə itirilməsinə hansı hadisə səbəb olur

- səhrələşmə hadisəsi
- bataqlıqlaşma hadisəsi
- eroziya hadisəsi
- duzlaşma hadisəsi
- şoranlaşma hadisəsi

130 Bütün materiklərdə yayılan subtropik vilayət hansıdır?

- yarımsəhra və səhra vilayəti
- kserofit-meşə və kollu-bozqır vilayət
- rütubətli – meşə vilayət
- kserofit-meşə və savannalar vilayəti
- qəhvəyi torpaqlar vilayəti

131 Subtropik üçün əsas torpaqəmələgəlmə prosesləri hansıdır? 1. ferralitləşmə 2. podzollaşma 3. bərkimə 4. qəhvəyi 5. lateritləşmə 6. boz torpaq 7. qara torpaq 8. humidləşmə

- 1, 3, 7, 8
- 3, 5, 7, 8
- 2, 4, 6, 8
- 1, 3, 4, 6
- 1, 2, 5, 7

132 Torpağın kimyəvi tərkibi ən çox, hansı elementdən ibarətdir?

- silisiumdan
- kalsium və maqneziumdan
- oksigendən
- dəmirdən
- alüminiumdan

133 Tipik qara torpaqlarda humus qatının qalınlığı necə santimetrdir?

- 1-2 sm
- 40-60 sm
- 10-20 sm

- 20-40 sm
 5-10 sm

134 Subtropik qurşaqda sahəsə ən geniş yayılmış vilayətlər hansıdır?

- yarımşəhra və səhra vilayəti
 kolluq-bozqır vilayəti
 savanna vilayəti
 kserofit meşə vilayəti
 rütubətli meşələr vilayəti

135 Subtropik qurşaq üçün xarakterik olan torpaq-əmələgəlmə prosesi hansılardır? 1. soranvari və şorakətli 5. boz torpaqlar 2. subtropik ferralitləşmə 6. subtropik bataqlıqlar 3. qəhvəli torpaqlar 7. siallit torpaqlar 4. lateritləşmə 8. subtropik bərkimə

- 1, 3, 5, 7
 4, 5, 7, 8
 3, 4, 7, 8
 2, 3, 5, 8
 2, 4, 6, 8

136 Torpaq əmələgəlmədə ümumi enerjinin neçə faizi transpirasiyaya və buxurlanmaya səbəb olur?

- 75-90 %
 90-95 %
 100 %-dən çox
 65-75 %
 55-60 %

137 Torpaq kolloidlərinin tərkibi nədən ibarətdir?

- Dispers sistemlərdən
 Üzvi maddələrdən
 Sudan
 Mineral, üzvi və üzvi-mineral kompleksdən
 Minerallardan

138 Torpaq əmələgəlmə prosesində iştirak edən elyüvial çöküntülər hansı çöküntülərdir?

- su axarı ilə nəql edilən və çayların, kanalların hövzələrində toplanan
 Qum və xırda hissəciklərə çevrilən və nəql edilən hissəciklər
 nisbətən kiçik hissəciklərdir, dağların yamaclarında toplanırlar
 əmələ gəldikləri yerdə qalan çöküntülərdir
 sel suları ilə aparılan daşlı-çay, çınqıllı-mineral şəklində olan çöküntülər

139 Subtropik qurşaqda kserofit-meşə və kolluqlu-bozqır vilayətlərin əsas torpaq tipi hansılardır?

- gilli və qleyli sarı
 qəhvəyi və boz-qəhvəyi
 qırmızımtıl - qara
 Sarı və qırmızı
 qara və şabalıdı

140 Subtropik qurşaqda hansı torpaq-aqroekoloji vilayətlər ayrılır? 1. rütubətli subtropik meşələr vilayəti 2. düzən və dağlar ərazilərin meşələri 3. ferralit və siallit-ferralit vilayət 4. subtropik kserofit-meşə və kollu bozqır vilayət 5. subtropik yarımşəhra və səhralar vilayəti 6. subtropik bərkimmiş torpaqlar vilayəti

- 2, 5, 6
 2, 4, 6
 1, 4, 5

- 2, 3, 6
- 1, 3, 5

141 Qara torpaqlar əsasən hansı bitkilər altında əmələ gəlir?

- tropik meşələr altında
- ot bitkiləri altında
- iynəyarpaqlı meşələr altında
- qarışıq meşələr altında
- enliyarpaqlı meşələr altında

142 Torpaq əmələgəlmənin energetikasını ilk dəfə dünya miqyasında hanı alim öyrənmişdir?

- Ponomaryova
- Buyanovski
- Volobuyev
- Gerasimov
- Rode

143 Şoran torpaqlar hansı torpaqlara deyilir?

- Duzların maksimum 2 metrədən dərinədə yerləşməsinə
- Duzların torpağın aerasiya zonasında toplanmasına
- Duzların maksimum miqdarının üstdəki qatında toplanmasına
- Duzların maksimum torpaq profilinin orta hissəsində toplanmasına
- Duzların torpağın 1 metrədən dərinlikdə yerləşdiyi halına

144 Torpağın udma qabiliyyətinin neçə növü mövcuddur?

- 5
- 3
- 2
- 1
- 4

145 Torpağın udma qabiliyyəti hansı proseslərlə bağlıdır?

- torpaq məhlulu ilə
- torpağın qaz tərkibi ilə
- torpağın maye fazası ilə
- torpağın sülb hissəsi ilə
- dispersliyi və kolloid halı ilə

146 Bioloji aşınmanın yaranmasına səbəb olan amillər hansılardır?

- Fulvoturşulara bənzər turşu ifraz edən ilkin minerallar
- Antropogen amillər
- Biotik proseslər
- Təbiətdə qəlon abiotik proseslər
- Mikroorqanizmlərin fəaliyyəti ilə bağlı nitifikasiya prosesi

147 Torpağın istilik keçirmə qabiliyyəti əsasən hansı xüsusiyyətlərdən asılıdır ?

- çürüntü qatından və toz fraksiyasından
- qar örtüyündən və minerallardan
- rütubətlikdən və torpağın aerasiyasından
- gilli süxurlardan və yeraltı sularından
- kimyəvi elementlərdən və radiasiyadan

148 Torpağın günəş şüasını əksətdirmə qabiliyyəti necə adlanır ?

- aqromeliorasiya
- istilik balansı
- diffuziya
- kolloid
- albedo

149 Torpağın şüaudmasını azaldan təbii kompleks hansıdır ?

- qar örtüyü
- qumlu səhralar
- meşə örtüyü
- ot örtüyü
- kserofit kolluqlar

150 Rütubət çox olan rayonlarda torpaqlarda təbii su rejiminin pozulması nəticəsində yaranan proses necə adlanır?

- susuzlaşma adlanır
- duzlaşma adlanır
- şoranlaşma adlanır
- bataqlıqlaşma adlanır
- turşulaşma adlanır

151 Su torpaqda neçə fazada olur?

- dəfətmə, mikroskopik, makroskopik
- makroskopik, cazibə, axıçı
- dəfətmə, axıçı, makroskopik
- cazibə, kapilyar, hiqroskopik
- axıçı, kapilyar, makroskopik

152 Torpağın kimyəvi xassələrini hansı elementlər və maddələr müəyyən edir?

- metallar və polimerlər
- mineral elementlər və üzvi maddələr
- duzlar və polimer maddələr
- metallar və qeyri-üzvi maddələr
- duzlar və üzvi maddələr

153 Yer in hansı en dairəsində olması, yamacın ekspozisiyası, torpağın mexaniki tərkibi və strukturluğu böyük rol oynayır :

- torpağın aqrotexniki tərkibində
- torpağın istilik rejimində
- torpağın şüaudmasında
- torpağın istilik əksetdirməsində
- torpağın istilik balansında

154 ən çox istilik keçirən təbii element hansıdır ?

- humus
- torf
- gil
- qum
- qar

155 Torpağın üzvi və qeyri – üzvi maddələrlə zəngin olan qatı necə adlanır?

- humus qatı
- susuz qatı
- şoran qatı

- münbit qatı
- turşulu qatı

156 Torpağın istilik rejimini təyin edən istilik xassələri hansılardır ?

- şüaudma, əksətdirmə, istilik keçirmə və buraxma
- albedo xüsusiyyəti, humus qatı, münbitlik
- ana süxur, şüaudma, bərkimə
- istilik tutumu, humus qatı, gillərin formalaşması
- torpaq əmələgəlmə, mineralların parçalanması

157 Günəş şüasının yer səthinə düşən istiliyi təxminən bir dəqiqədə neçə kaloridir ?

- 1 sm²-ə 3,32 kalori
- 1 sm²-ə 1,946 kalori
- 1 sm²-ə 0,76 kalori
- 1sm²-ə 2,575 kalori
- 1 sm²-ə 3,32 kalori

158 Torpağın yaranmasını təmin edən səbəblərə necə adlanır?

- torpaqyaratma amili deyilir
- torpaqdağıtma amili deyilir
- torpaq bərpa etmə amili deyilir
- torpaqyığıma amili deyilir
- torpaqəmələgəlmə amili deyilir

159 Torpağın nəmli qatını suyun hansı fazası yaradır

- çirkli su
- axar su
- kapilyar su
- cazibə suyu
- durğun su

160 Sual: Antropogen təsirlərdən su mühitinə düşmüş biogen maddələr şirinsudakı ekosistemlərə mənfi təsir göstərərək hansı hidrocanlıların çoxalması şərait yaradır?

- göbələklərin
- virusların
- bionların
- bakteriyalar
- fitoplantların

161 Su hövzələrinə daxil olmuş texnoloji isti sular suda hansı çirklənməni yaradır?

- kimyəvi çirklənməni
- fiziki çirklənməni
- mexaniki çirklənməni
- bioloji çirklənməni
- istilik çirklənməsini

162 Kommunal – məişət və sənaye sularının, neft quyularının çirkab sularının, çirkab suların yığıldığı anbarlardakı çirkab suların sızmaları nəticəsində hansı su hövzələri çirklənir?

- yeraltı sular
- səth suları
- yağış suları
- çay suları
- dəniz suları

163 Hansı şəhərlərdə səth suları ilə yanaşı yeraltı sular da çirklənməyə məruz qalır?

- kəndlərdə
- qəsəbələrdə
- paytaxt şəhərlərində
- iri sənaye şəhərlərində
- rayonlarda

164 Rütubətli subtropik ərazilərin torpaqlarında öz-özünü təmizləmə xüsusiyyəti nə üçün sürətli gedir ?

- bütün toksikoloji normaların yüksək səviyyədə olmasına görə
- rütubətin az olması və quru iqlim şəraitinə görə
- rütubətin və istiliyin optimal olmasına görə
- yeraltı suların səthə yaxınlığına görə
- geokimyəvi anomalyanın yüksək olması ilə

165 Yamacları eroziyadan qorumaq üçün kənd təsərrüfatı bitkilərin becərilməsində tətbiq edilən torpaq-qoruyucu tədbirlər necə adlanır?

- rekultativ
- fitomeliorativ
- hidrotexniki
- terraslaşdırma
- aqrotexniki

166 Eroziyaya qarşı mübarizə tədbirləri hansılardan ibarətdir?

- fitomeliorasiya, aqrotexniki və hidromeliorasiya
- biomeliorasiya, hidrotexniki, bioloji
- meşə salma, fiziki meliorasiya
- kimyəvi meliorasiya, terraslaşdırma
- rekultivasiya, texniki, bioloji

167 Respublika ərazisində insanların təsərrüfat fəaliyyətindən asılı olaraq ən çox eroziya prosesinə məruz qalan iqtisadi-coğrafi rayon hansıdır?

- Naxçıvan MR-da
- Quba-Xaçmaz rayonunda
- Lənkəran-Astara rayonunda
- Gəncə-Qazax rayonunda
- Şəki-Zaqatala zonasında

168 Kənd təsərrüfatında istifadə olunan torpaqların eroziya prosesinə məruz qalmasına əsas səbəb nədir?

- heyvandarlıq sahələrinin genişləndirilməsi və inkişaf etdirilməsi
- əhalinin sürətlə artması və ərzağa tələbatın artması
- yamac boyu şumlanma, intensiv otarılma və meşələrin məhv edilməsi
- dağ yamaclarında yalnız irriqasiya əkinçiliyindən istifadə olunması
- düzənlik ərazilərdə yalnız taxılçılığın inkişaf etdirilməsi

169 Torpaqların məhsuldarlığına görə müqayisəli qiymətləndirilməsi necə adlanır?

- rekultivasiya
- qranulometriya
- bonitirovka
- kartoqram
- meliorasiya

170 Təcrübə stansiyaların əraziləri, qiymətli və çoxillik bitkilərin müşahidəsi və s. Üçün tərtib olunan torpaq xəritələri necə adlanır

- orta miqyaslı xəritələr
- müfəssəl xəritələr
- kartoqramlar
- icmal xəritələr
- iri miqyaslı xəritələr

171 Yağıntılı tropik meşə landşaftlarının torpaqları əsasən yayılmışdır?

- Uzaq şərqin enliyarpaqlı meşələrində, çinin mərkəzi əyalətlərində
- İran yaylasında, Kiçik Qafqazın orta hündürlüyə malik sahələrində
- Acarıyada, Dağıstanda, Talışda
- Cənubi Amerikada, Madaqaskarda, İndoneziyada
- Alp, Karpat, Ural dağlarında yayılmış meşələrdə

172 Quru subtropiklərin boz torpaqları əsas diaqnostik göstəriciləri nədən ibarətdir?

- humusun miqdarının aşağı qatlara doğru artmasından
- silisium-oksidin çoxluğundan
- udulmuş kationlar arasında natriumun xeyli çox olmasından
- karbonatların aşağı qatlarda maksimum toplanmasından
- üst akkumlyativ qatda karbonatların miqdarının azlıq təşkil etməsindən

173 Azərbaycanın quru subtropik iqlimə malik olan rayonlarında aşınmanın hansı tipi inkişaf etmişdir

- laterit aşınma tipi
- allit aşınma tipi
- siallit aşınma tipi
- ferralit aşınma tipi
- boreal aşınma tipi

174 İnsanın hansı növ çirklənmiş sularla kontakt zamanı onun dərisinə parazitlərin daxil olması nəticəsində ağır xəstəliklər yarana bilər?

- fiziki çirklənmə
- mexaniki çirklənmə
- bakteroloji çirklənmiş
- termiki çirklənmə
- kimyəvi çirklənmə

175 Dəniz ekosistemlərinin çirklənməsi nəticəsində hansı ekoloji problemlər yaranır. Hansı cavab düzgün deyil

- dəniz mühitində konsegenlər əmələ gəlir
- dəniz mühitində mutagenlər əmələ gəlir
- bioloji məhsuldarlıq aşağı düşür
- canlılarda kimyəvi toksikatlar yığılır
- yeni qiymətli balıq növləri yaranır

176 Torpağın bərk hissəcikləri və onlar arasındakı fazaların ölçüləri onun hansı xüsusiyyətini müəyyən edir?

- fəza qəfəsini
- strukturunu
- məhsuldarlığını
- müqavimətini
- istilik keçirməsini

177 Subboreal bozqır vilayətlərin əsas ekoloji problemləri hansılardır?

- qara torpaqların az məhsuldar olması və şorlaşması
- genetik cəhətcə dəyişilməsi və səhrələşməyə məruz qalması
- su balansının , gübrə və qida rejiminin pozulması, eroziya

- torpaqların daha çox siallit və duzlu asınma qabığı üzərində yayılması
- torpaqların həddindən çox rütubətlənməsi və lateritləşməsi

178 Subboreal bozqır vilayətin Avrasiya hissəsini tutan əsas ölkələri göstər

- Azərbaycan, Türkmənistan, Qazaxstan
- Rusiya, Ukrayna, Çin, Monqolustan
- Polşa, Rusiya, Qazaxstan, Koreya
- Ukrayna, Hindistan, Nepal, Tayvan
- Yaponiya, Qazaxstan, Azərbaycan

179 Subboreal meşə vilayətinin meşə örtüyündən məhrum olduğu ərazilər hansı-lardır?

- Şərqi Avropa və Cənubi Asiya
- Qərbi Avropa və Şimali Amerika
- Şərqi Asiya və Şimali Amerikanın qərbi
- Cənubi Amerika və Avstraliyanın cənubu
- Afrikanın Aralıq dənizi sahilləri

180 Yarımsəhra və səhra ərazilərin yayıldığı ən böyük vilayətlər hansılardır?

- Cənubi Afrika, Şimali Avropa
- Şimali Amerika-Avstraliya
- Afrika-Asiya, Cənubi Amerika
- Şimali Amerika, Afrika
- Avstraliya, Cənub-Şərqi Asiya

181 Yarımsəhra və səhra əraziləri subtropik qurşağın neçə faizini əhatə edir?

- 20 %-i
- 53%-dən çox
- 37,5 %-i
- 40 %-ə qədər
- 65 %-dən çox

182 Yarımsəhra və səhra ərazilərin yayıldığı ən böyük vilayətlər hansılardır

- Cənubi Afrika, Şimali Avropa
- Avstraliya, Cənub-Şərqi Asiya
- Afrika-Asiya, Cənubi Amerika
- Şimali Amerika-Avstraliya
- Şimali Amerika, Afrika

183 Şabalıdı torpaqlar subboreal qurşağın əsasən hansı zonalarında yayılmışdır?

- yüksək dağlıq zonalarında
- rütubətli düzənliklərdə
- okean sahilində
- quru bozqır zonalarında
- yarımsəhra zonalarında

184 Subboreal qurşağ daxilində torpaq-aqroekoloji vilayətlərinin üç əsas tipi hansılardır? 1.subboreal rütubətli meşə vilayətləri 2.subboreal şorakətəmələgələmə vilayəti 3.subboreal siallit gilləşmə vilayəti 4.subboreal quraq bozqır vilayətləri 5.subboreal yarımsəhra və səhra vilayətləri 6.subboreal bozqır qara torpaqlar vilayəti

- 1, 4, 5
- 2,4, 6
- 1, 2, 4
- 3, 5, 6
- 2, 3,6

185 Torpaq möhtəviyyəti nədir?

- Torpağın strukturunu əks etdirən elementin
- Torpağın rəngini əks etdirən morfoloji əlamətdir
- Torpaqda olan, lakin torpaq əmələgəlmə prosesi ilə əlaqəsi olmayan üzvi və mineral mənşəli cisimlərdir
- Üzvi maddələrin çatlar vasitəsi ilə dərinliyə daxil olmasıdır
- Bioloji yeni törəmədir

186 Xam torpaqların istifadəsində, xüsusən əkin qatında humus və azot ehtiyatı azaldıqca, istifadə müddəti isə artdıqca hansı proses güclənir ?

- ləsləşmə
- çəmənləşmə
- qleyləşmə
- padzollaşma
- ferralitləşmə

187 Torpağın kipliyi, məsaməlilik və çatlama dərəcəsi necə adlanır ?

- torpağın profili
- torpağın genetikası
- torpağın yaşı
- torpağın rəngi
- torpağın quruluşu

188 Aparılan elmi təcrübələrə əsasən 1 ha sahənin şum qatında nə qədər bakteriya kütləsi olur ?

- 10 – 12 ton
- 3 – 7 ton
- 7 – 8 ton
- 1 – 2 ton
- 2 – 5 ton

189 Üzvi maddələrin parçalanması üçün digər proseslərdən fərqli olaraq, göbələklər hansı mühitdə inkişaf edir ?

- isti
- turş
- qələbi
- neytral
- soyuq

190 Torpaqdan humus miqdarı haqqında ilk nəzəriyyələr hansı alimlərə məxsusdur ?

- V.V.Dokuçayev, N.M.Sibirtsev, P.A.Kostiçyev
- M.E.Salayev, V.P.Volobuyev, N.A.Dimo
- İ.A.Zaxarov, D.A.İvanov, V.A.Romanov
- A.A.Polinov, V.İ.Vernadski, Y.Odum
- A.A Şmuk, Q.S.Stadnikova, A. Tensli

191 Mineral elementlər və üzvi maddələr torpağın hansı xassələrini müəyyən edir?

- maqnit xassələri
- kimyəvi xassələrini
- optik xassələrini
- fiziki xassələrini
- elektromaqnit xassələri

192 Podzollaşma prosesi necə izah olunur?

- turş məhsulların dəmirli qabığı dağıtması

- lil hissəciklərinin parçalanması
- mövsümi qleyli-ellüvial prosesin getməsi
- Lilin pozulmamış halda aşağıya hərəkəti
- çimli-torflu prosesin aktivləşməsi

193 Boreal qurşağın torpaqları hansı aqroekoloji siniflərə bölünür? 1. rütubətli sarı 2. milayim soyuq 3. soyuq donan 4. soyuq semiarid 5. buzlu podzol 6. donuşluq

- 2, 3, 6
- 1, 3, 4
- 2, 4, 5
- 1, 2, 4
- 4, 5, 6

194 Boreal torpaq-iqlim qurşağında üstünlük təşkil edən iqlim tipini göstər.

- ekstrakontinental iqlim
- semiarid iqlim tipi
- arid iqlim tipi
- humid iqlim tipi
- kontinental iqlim tipi

195 Yalnız şimal yarımkürəsində yaxşı inkişaf etmiş torpaq-iqlim qurşağı hansıdır?

- subtropik
- tropik
- boreal
- subekvatorial
- subboreal

196 Tayqa-meşə vilayətlərinin hakim torpaq tipləri hansılardır?

- podzol və çimli-podzol
- Sarı-ferralit və ibtidai
- dağ-meşə və şabalıdı
- akırlar və boz-qonur
- adi boz və qəhvəyi meşə

197 Boreal qurşaqda intrazonal torpaqlar kimi rast gəlinən torpaq tipləri hansılardır?

- qleyli-çimli, karbonatlı-podzol torpaqlar
- bataqlıq-podzol, torflu-qleyli-podzol torpaqlar
- çimli-podzol, allüvial-dənirli torpaqlar
- elementar, lösləmiş torpaqlar
- çınqıllı dağ-tundra torpaqları

198 Boreal tayqa-meşə vilayətinin əsas iki tipi hansılardır? 1. tayqa vilayəti 2. tundra vilayəti 3. meşə-çöl vilayəti 4. çəmən-meşə vilayəti

- 1, 3
- 1, 2
- 1, 4
- 2, 3
- 3, 4

199 Boreal torpaq-bioiqlim qurşağı yalnız hansı materiklərdə inkişaf etmişdir?

- Afrikanın cənubi və Avstraliya
- Şimali Amerika və Avrasiya
- Şimali Amerika və Antarktida

- Avrasiya və Cənubi Amerika
- Cənubi Amerika və Avstraliya

200 İynəyarpaqlı meşə zonasının torpaqlarının hansı rəng çalarları vardır?

- Sarı və qırmızı
- tünd boz və qara
- boz və tünd-boz
- açıq, boz, küləbənzər
- şabalıdı və qonur

201 Ümumiyyətlə becərilən sahələr ümumi torpaq fondunun neçə faizini təşkil edir ?

- 11,2 %-ni
- 6,7 %-ni
- 8 %-ni
- 5 %-ni
- 9,5 %-ni

202 Dünyada məhsuldar sahələrin ümumi sahəsi təxminən nə qədərdir?

- 4200 mln.ha
- 8500 mln.ha
- 6000 mln.ha
- 5700 mln.ha
- 7300 mln.ha

203 Dünyada ən çox açıq üsulla çıxarılan dağmədən sənayesi məhsulları hansı ölkə ərazisindədir ?

- ABŞ, İngiltərə, Polşa
- Azərbaycan, Türkiyə, Brazilya
- Çin, Yaponiya, Avstraliya
- Rusiya, ABŞ, İndoneziya
- Hindistan, Almaniya, Danimarka

204 Humusun torpağa əlverişli təsiri yalnız tərkibində hansı maddələr olduqda müşahidə edilir ?

- fulvioturşular
- ferrium oksidləri
- azot oksidləri
- humin turşuları
- amin turşular

205 Torpağın dərinliyində parçalanaraq, onun tərkibini kalsiumla zənginləşdirən bitkilər hansılardır ?

- yoncaqimilər
- ot bitkiləri
- yabanı bitkilər
- paxla fəsiləsinə aid
- ağac kökləri

206 Optimal hidrotermik və optimal su – hava şəraitində humusun toplanması, hansı torpaq tiplərinə xasdır ?

- çəmən - bataqlıq
- boz, boz – qonur
- dağ – qəhvəyi
- şabalıdı
- qaratorpaqlarda

207 Dünya əhalisinin sürətlə artması və düzgün olmayan təsərrüfat fəaliyyəti nəticəsində hər il nə qədər məhsuldar torpaqlar itirilir ?

- 4 mln.ha
- 3, 5 mln.ha
- 6-7 mln.ha
- 2-3 mln.ha
- 5,5 mln.ha

208 Karbon və azotun torpaqla toplanması hansı amillərin fəaliyyəti ilə bağlıdır ?

- insanın təsərrüfat fəaliyyəti
- iqlim elementləri
- bitki və heyvan qalıqları
- dağ süxurları və mineralları
- maqmatik süxurlar

209 Dünyanın quru hissəsinin nə qədər sahəsi tropik torpaqlar altındadır ?

- 4/5
- 3/4
- 1/3
- 1/2
- 1/5

210 Kimyəvi reaksiyalarda iştirak etməyən kimyəvi elementlər torpağın hansı xassələrini müəyyən edir?

- Elektromaqnit və optik xassələrini
- Elektrik və maqnit xassələrini
- fiziki və mexaniki xassələrini
- kimyəvi və optik xassələrini
- Radioaktiv və maqnit xassələrini

211 Zülalların, aşılama maddələrin və üzvi birləşmələrin tədricən hidrolizi və biokimyəvi oksidləşməsi nəticəsində humusabənzər maddənin əmələgəlməsi prosesi necə adlanır ?

- dehumifikasiya
- nitrifikasiya
- humifikasiya
- sulfifikasiya
- azotifikasiya

212 Torpağa münbitlik verən çürüntü qatı necə adlanır ?

- azot birləşmələri
- fosfor turşusu
- humus təbəqəsi
- dəmir birləşmələri
- kolloidlər

213 Torpağın profili boyu dərinliyinə getdikcə bakteriyaların miqdarı necə dəyişir ?

- mövcud olmur
- çevrilir
- azalır
- dəyişmir
- artır

214 Yer süxurlarının üst horizontlarında orqanizmləri bitki örtüyünün, atmosferin, hidrosferin uzunmüddətli mürəkkəb qarşılıqlı təsiri nəticəsində nə əmələ gəlmişdir?

- torpaq əmələ gəlmişdir
- süxurlar əmələ gəlmişdir
- su əmələ gəlmişdir
- dənizlər əmələ gəlmişdir
- gillər əmələ gəlmişdir

215 Geoloji proseslərin yaranması, o cümlədən biosferdə baş verən hadisələrin əksəriyyəti nə ilə əlaqələndirilir?

- mürəkkəb kimyəvi reaksiyalarla
- kataklizm prosesilə
- dağəmələgəlmə prosesilə
- kosmik sistemlərin təsiri ilə
- günəş aktivliyi ilə

216 Canlıların fəaliyyətinin Yer qabığının dəyişməsində əsas amil olduğunu sübut edən V.İ. Vernadski hansı təlimi yaratmışdır ?

- Günəş enerjisinin bərabər paylanması təlimi
- təbii faktorların
- sansız faktorların təsiri təlimi
- sansız faktorların təsiri təlimi
- canlı orqanizmlərin geoloji rolu təlimi

217 Torpağın əsas tərkib hissəsi hansı maddələrdən ibarətdir ?

- atil maddələr
- biokoz maddələr
- kimyəvi maddələr
- üzvi maddələr
- biogen maddələr

218 Torpağa edilən antropogen təsirlər ona nə kimi təsir göstərir?

- deformasiyaya uğradır
- şoranlığını dəyişir
- məhsuldarlığı artırır
- deqradasiyaya uğradır
- münbitliyini artırır

219 Müxtəlif yollarla heyvanların yeminə və insan qidasına daxil olan maddələr hansıdır?

- karbon oksidləri
- azot gübrələri
- pestisidlər
- ağır metallar
- infraqırmızı şüalar

220 Dehumifikasiya prosesinin açıqlamasını göstər. ??

- torpaqların deqradasiyaya qarşı davamlılığı
- torpaqların mühafizəsi və deklarasiyası
- torpaqların gübrələrlə təmin olunması prosesi
- torpaq üzərindəki çəmən və örüşlərin istismarı
- torpaqların tərkibindəki humus ehtiyatı itkisi

221 Kənd təsərrüfatına və torpaq sahələrinə kəskin ziyan vuran gəmiricilərin artmasına səbəb nədir ?

- meşələrin qırılması
- geniş sahələrin şumlanması
- suvarma əkinçiliyinin inkişafı

- yeraltı suların səviyyəsinin qalxması
- yamac eroziyalarının çoxalması

222 Hansı qurşaq daxilində suvarılan torpaqlardakı məhsuldarlıq, dəmyə əkinçiliyi tətbiq olunan torpaqlara nisbətən çox yüksəkdir ?

- ekvatorial
- tropik
- subekvatorial
- subtropik
- mülayim

223 Şumlanma zamanı torpaqlardakı əsas hansı indikatorlar dəyişikliyə uğrayır ?

- bitki örtüyü və heyvanat aləmi
- hidroqrafik şəbəkə
- landşaft növ və yarımövnləri
- torpaq tipləri və fəsiyalar
- iqlim ünsürləri

224 Yer kürəsində təxminən nə qədər torpaq sahəsi süni şəkildə qurudulmuşdur?

- 3 mln.km²
- 6 mln. km²
- 2,5 mln.km²
- 8 mln.km²
- 4,6 mln.km²

225 Yer kürəsində təxminən nə qədər torpaq sahəsi suvarılır ?

- 2,5 mln.km²
- 4,5 mln.km²
- 1,7 mln. km²
- 3 mln. km²
- 5 mln.km²

226 Bir çox inkişaf etmiş ölkələrdə şəhərlərin ərazisi hansı torpaqların hesabına genişləndirilir?

- bataqlıq torpaqlarının hesabına
- faydalı qazıntıların yayıldığı torpaqlar
- şumlanan torpaqların hesabına
- süni göllərin hesabında olan torpaqlar
- dağlıq ərazilərin torpaqları

227 Təsərrüfat fəaliyyəti nəticəsində təbii əlaqələri pozulmuş və xarici görünüşcə tamam dəyişmiş landşaftlar bütün dünyada nə qədərdir?

- 7 %
- 13 %
- 9 %
- 2 %
- 3,5 %

228 Humus itkisini bərpa etmək və onun miqdarını yüksəltmək üçün hansı tədbirlər görülür ?

- torpağa üzvi və mineral gübrələr verilməli, növbəli əkinlər tətbiq olunmalıdır
- torpaqların səthi turş maddələrlə zənginləşdirilir və duzlardan yuyulur
- bioloji rekultivasiyanın tətbiq olunması və alçaq boylu kolların əkinməsi
- ərazilərdə meşə zolaqları salınmalı və dəmyə əkinçiliyi tətbiq olunmalıdır
- əraziyə çoxillik otların əkilməsi və müxtəlif çirkləndiricilərdən təmizlənməlidir

229 Səth axınlarının yaratdığı şırımların və erozion oyuqların tədricən yağanlara çevrilməsi və irriqasiya eroziyası formasında təzahür etməsi hansı eroziya tipini yaradır?

- yağan eroziyası
- süxurların eroziyası
- səthi eroziya
- külək eroziyası
- su eroziyası

230 Torpaq səthinin müvəqqəti səthi axınlar vasitəsilə tədricən yuyulub aparılması prosesi eroziyanın hansı tipinə aiddir?

- xətli eroziya
- yağan eroziyası
- külək eroziyası
- səthi eroziya
- irriqasiya eroziyası

231 Eroziyaya uğramış və uğrama təhlükəsi olan dağ yamaclarında müxtəlif ağac, kol cinsləri və ot sərilməsi yolu ilə bitki örtüyünün bərpasından ibarət mübarizə tədbiri hansıdır?

- terraslaşdırma
- hidrotexniki
- biomeliorasiya
- fitomeliorativ
- fiziki meliorasiya

232 Arktika zonasının relyefində üstünlük təşkil edən əsas formalar hansılardır?

- dəniz terraslı və düzəltmə səthləri
- buzlaq-abrazion və akkumlyativ
- morenlər və lərekzarasyon səthlər
- erozyon, mikrorelyeflər və paliqonlar
- qumlu-karstlar, morenlər və qayalıqlar

233 Tundra ərazisinin az bir hissəsini əhatə edən dağ massivləri hansılardır ?

- Xibin , Çikot dağ massivi və Bruks
- Pribaykalye, Qutb Uralı, Tibet
- İndiqirka, Ural, Viktoriya
- Ural , Qafqaz, Zabaykalye
- Şimali Kordilyer, Alp, Bırınqa

234 Boreal donuşluq-tayqa vilayətlərində əsasən hansı tip torpaqlar yayılmışdır?

- karbonatlı-qleyli torpaqlar
- lösləmiş podzol torpaqlar
- torflu-qleyli torpaqlar
- çəmən-çimli və bataqlıq torpaqları
- saman donuşluq-tayqa torpaqlar

235 Boz-qonur torpaqların ən geniş yayılmış ərazisini qeyd et

- Qaraqum səhrası
- Turan ovalığı
- Qızılqum səhrası
- Kür-Araz ovalığı
- Xəzərsahili düzənlik

236 Boz-qonur torpaqların əmələ gəlməsində əsas hansı süxurlar iştirak edir?

- dəniz mənşəli süxurlar
- maqmatik süxurlur
- metamorfik süxurlar
- duzlu süxurlar
- çökmə süxurlar

237 Qonur-yarımsəhra torpaqların profilində humus qatının qalınlığı neçə sm-dir?

- 5-10 sm
- 0- 5 sm
- 20 sm-dən çox
- 15-20 sm
- 10-15 sm

238 Bozqır yarımsəhra zonasında əsas torpaq tipi necə adlanır?

- boz-qonur
- qonur-yarımsəhra
- torflu-çəmən torpaqlar
- boz- yarımsəhra
- şoran-şorakətli

239 Qara torpaqların əmələ gəlməsində ilk elmi mülahizə hansı alimə məxsusdur?

- V.Dokuçayevə
- Pallas
- Sibirtsevə
- Kononbayevə
- Lomonosova

240 Boreal qurşaqda intrazonal torpaqlar kimi hansı tiplər yayılmışdır?

- çimli podzol və tipik podzol
- adi podzol, çimli podzol
- bataqlıq-podzol, torflu-podzol
- tipik tundra və tipik-arktik
- bataqlıq-podzol, qleyli-çimli-podzol

241 Tayqa zonasının tipik torpaq tipi necə adlanır?

- qırmızı torpaqlar
- boz meşə torpaqları
- qonur meşə torpaqları
- podzol torpaqları
- qara torpaqları

242

Şimal buzlu okeandan 75° şimalda yerləşən adalarda hansı torpaq tipləri yayılmışdır?

- Arktika və tundra torpaqları
- podzol, torflu torpaqlar
- qonur meşə torpaqları
- qara torpaqlar
- boz meşə torpaqları

243 Arktika torpaqlarının əmələ gəlməsində hansı süxurlar iştirak edir?

- metamorfik-ağır mexaniki tərkibə malik
- çöküntülü metamorfik və püskürülmüş, buzlaq mənşəli
- karbonatlı-lösəbənşər çöküntülər
- maqmatik-çökmə mənşəli süxurlar
- karbonatlı delüvial yığıntılar

244 Səhraların bitki örtüyü əsasən hansı bitki qruplaşmalarından ibarətdir?

- şoran-kol efermerlərindən
- ağac bitkilərindən
- mamır və şibyələrdən
- psammofit və efemeroidlərdən
- taxıl və ot bitkilərindən

245 Qonur yarımsəhra torpaqlarının əsas zonal xüsusiyyəti nədən ibarətdir?

- şorakət prosesinin yaranmasından
- mexaniki tərkibin yüngül olmasından
- mexaniki tərkibin ağır olmasından
- qrunt sularının yaxında yerləşməsindən
- mikrobioloji prosesin zəif getməsindən

246 Boz-qonur səhra torpaqlarının sərbəst genetik tip kimi kim tərəfindən ayrılmışdır?

- Rozanov
- Sibirtsev
- Volobuyev
- Gerasimov
- Salayev

247 Tundra zonasında əmələ gələn əsas torpaq tipləri hansılardır ?

- podzol, boz-qılnur, illüvial-podzol
- şoranvari, qumlu-boz, elyuvial-podzol
- qleyli, illüvial-humuslu, torflu-qleyli və bataqlıq
- dağ-meşə, humuslu-podzol, şorakətli
- qleyli-çürüntülü, qırmızımtıl-sarı

248 Arktika torpaqları hansı yarım tiplərlə ayrılır ? 1. Arktika səhraları torpaqları 2. Arktika buzlaqları və sahil torpaqları 3. Arktika superarid torpaqları 4. Humuslu tipik Arktika torpaqları 5. Qleyləmiş bataqlıq-arktika torpaqları

- 1,5
- 2,5
- 3,4
- 1,4
- 2,3

249 Külək eroziyasına qarşı səmərəli mübarizə aparmaq üçün hansı tədbirlər görülür?

- müxtəlif suötürücü qurğuların yaradılması tələb olunur
- səth axınlarını təhlükəsiz şəkildə buraxımaq və yarpaqların böyüməsinin qarşısını almaq
- quraqlığa və küləyə dözümlü ağac və kol bitkilərindən ibarət meşə zolağının salınması
- torpaqların üst qatına mineral gübrələrin verilməsi
- xam torpaqların şumlanması və torpaqların becərilməsi intensivləşdirilir

250 Dəmyə əkinçiliyinin tətbiq olunduğu torpaq sahələri ən çox hansı qurşaqlarda yayılmışdır?

- subtropik və mülayim qurşaqların sərhəddi boyu
- yalnız mülayim qurşaq torpaqlarında
- subekvatorial qurşağın bütün sahələrində

- subarktik və mülayim qurşaqların sərhəddi boyu
- tropik səhraların yayıldığı ərazilərdə

251 əhalinin artım səviyyəsini nəzərə olaraq, əkin sahələrinin genişləndirilməsi hansı ekoloji problemlərə gətirib çıxarır?

- irriqasiya landşaftlarının genişlənməsinə
- eroziya və denudasiya proseslərinin artmasına
- okeanların süni şəkildə qurudulmasına
- tropik meşələrin sürətlə qırılmasına
- sürüşmə hallarının intensivləşməsinə

252 əsaslı kapital qoyuluşu sərf etməklə Yer kürəsində əkinçiliyə yararlı torpaqların sahəsini neçə dəfə artırmaq olar ?

- 6,5 dəfə
- 1,7 dəfə
- 3,6 dəfə
- 2 dəfə
- 5 dəfə

253 Bir çox ölkələrdə qida məhsullarının keyfiyyətinin pisləşməsi və aqrokimyəvi çirklənmənin əsas səbəbləri nədir?

- denudasiya proseslərinin güclənməsi
- suvarmanın düzgün qaydada aparılması
- gübrələrin verilməsinin optimal normalalarının olmaması
- torpaqlarda eroziyanın xətti istiqamətdə getməsi
- şorlaşmanın intensiv getməsi

254 İlkin minerallara aşağıdakılardan hansılar aiddir?

- gips, qum, kalsium, azot
- kvarts, çöl şpatı, mikalar, pirokсен
- təbaşir, mergel, kalium, dəmir
- dəmir, əhəngdaşı, laterit, kvarts
- gil, silisium, horinbelid, torf

255 Torpağın təbii radioaktivliyi hansı elementlərin izotoplarının miqdarından asılıdır?

- torium, kalsium, molibden
- maqnezium, uran, karbon
- radium, alüminium, gümüş
- uran, radium, torium, kalium
- kalium, silisium, dəmir

256 Litosferin üst hissəsinin 25%-ni təşkil edən süxurlar hansılardır?

- əhəngdaşı
- siallit
- metomorfik
- təbaşir
- maqmatik

257 Torpağın tərkibinin 80 – 90%-ni hansı maddələr təşkil edir ?

- humus
- qələvilər
- gübrələr
- süxurlar
- minerallar

258 Humus itkisinin qarşısının alınması üçün turş torpaqlarda hansı aqrotexniki işlər aparılır?

- torpaq səthi əhənglənmişdir
- kimyəvi gübrələrlə təmin olunmalıdır
- meliorasiya tədbirləri görülməlidir
- eninə şumlanma aparılmalıdır
- yamaclar terraslaşdırılmalıdır

259 Torpaqların istifadə qaydalarını əks etdirən Torpaq Məcəlləsi haqqında qanun neçənci ildə qəbul edilmişdi?

- 1992-ci ilin martında
- 1991-ci ilin noyabrında
- 1994-cü ilin sentyabrında
- 1988-ci ilin avqustunda
- 1990-ci ilin mayında

260 İlk dəfə torpaqların mühafizəsi izrə deklarasiya və fəaliyyət planı neçənci ildə harada qəbul edilmişdir?

- 1972-ci ildə Stekholmda
- 1991-ci ildə Bakıda
- 1976-ci ildə San-Fransiskoda
- 1985-ci ildə Vyanada
- 1964-cü ildə Londonda

261 ən əlverişli dəmyə əkinçiliyi üçün yararlı olan torpaqlar hansı ərazilərə uyğun gəlir?

- yarımsəhralara
- səhralara
- buzlaqlara
- meşə sahələrinə
- quru çöllərə

262 Dünyada kənd təsərrüfatı məhsullarının neçə faizi suvarılan torpaqların payına düşür ?

- 60 %-dən çox
- 35 %-dən az
- 50 %-dən çox
- 70 %-dən az
- 47 %-dən az

263 Düzənlik torpaqlarından fərqli olaraq, dağlıq ərazilərdə ən çox əkilən kənd təsərrüfatı bitkiləri hansılardır?

- qarğıdalı və çəltik
- pambıq və taxıl
- bostan bitkiləri
- çəltik və günəbaxan
- arpa və kartof

264 Torpağın kimyəvi tərkibini təşkil edən əsas elementlər hansılardır ?

- N, SO₃, He, Al
- O₂, Si, Al, Fe
- Ag, C, F, NO₃
- Mg, O₂, N, H
- Ca, Na, K, Ag

265 Torpağa qurğuşun tullantıları hansı vasitələrlə atılır

- yeyinti sənayesi
- avtomobillər
- qara metallurgiya
- əlvan metallurgiya

- neft sənayesi

266 Yarğan eroziyasına qarşı daha geniş tətbiq olunan mübarizə tədbirləri necə adlanır?

- rekultivasiya
 kimyəvi meliorasiya
 hidrotexniki
 fitomeliorasiya
 aqrotexniki

267 Arktika ərazisinin torpaqlarından hansı məqsədlər üçün istifadə olun bilər?

- heyvandarlığın inkişafı üçün
 əkinçilik üçün
 balıqçılığın inkişafı məqsədilə
 sənaye müəsisələrinin inkişafı üçün
 ovçuluq və qoruq məqsədilə

268 Tundra torpaq əmələgətirici süxurlar arasında əsas üstünlük təşkil edən elementlər hansılardır?

- qranulometrik elementlər
 skeletli elyuval süxurlar
 buzlaq çöküntüləri
 delyuvial çöküntülər
 termokarst süxurlar

269 Karel və ya Tundra nə deməkdir?

- bitkisiz yer
 meşəsiz yer
 şaxtalı yer
 bataqlıq
 soyuq ərazi

270 Boz torpaqın mənşəyini və morfoloji əlamətlərinin öyrənilməsi hansı alimə məxsusdur?

- Salayevə
 Nenstruyevə
 Volobuyevə
 Gerasimova
 Rozanova

271 İynəyarpaqlı meşələr üçün üstünlük təşkil edən bitki örtüyü nədən ibarətdir?

- sidr ağacı, fisdıq, ağcaqayın
 palıd, vələs, fisdıq
 palıq, ağcaqayın, çinar
 fisdıq, vələs, qara şam
 ağ şam, qara şam, küknar

272 Tayqa-meşə landsaftlarının torpaqları hansı bitki formasiyaları altında əmələ gəlir?

- enli yarpaqlı meşələr altında
 iynə yarpaqlı meşələr altında
 bataqlıq bitkiləri altında
 kollar və çəmənlik bitkiləri altında
 tropik zonanın rütubətli meşələri altında

273 Oksigeni sürətlə mənimsəyən yosunların çoxluq təşkil etdiyi sututarlarda nə kimi ekoloji pozulma baş verir ?

- sututarlarda torfun qalınliğı artır və bataqlıq yaranır
- suyun dövranı zəifləyir və buxarlanma azalır
- oksigen azalır və balıqlar məhv olur
- fosforlu birləşmələrin mütəhərrikiyi azalır
- sututarlarda torfun qalınliğı artır və bataqlıq yaranır

274 Fosfor və azotun mütəhərrik birləşmələri su hövzələrinə daxil olduqda hansı canlıların güclü inkişafı baş verir ?

- sarmaşiq və liyanalar
- yosun və mikroorqanizmlər
- alçaq boylu kollar
- mamır və şibyələr
- hidromorf bitkilər

275 Torpağın bərk fazasını təşkil edən minerallar mənşəyinə görə hansı növlərə bölünür?

- humuslu və siallit
- qələvi və çökmə
- ilkin və törəmə
- kimyəvi və bərk
- turş və borucuqlu

276 Torpaqəmələgətirən süxurlar tərkiblərindəki qələvi torpaq metalların və əsasların miqdarına görə hansı süxur növlərinə bölünür?

- əhəngdaşlı və turş
- karbonatlı və qələvi
- turş və siallit
- merqalit və qələvi
- silisiumlu və azotlu

277 Litosfer təbəqəsindən fərqli olaraq torpağın tərkibində hansı maddələrin miqdarı 20 və 10 dəfə çoxdur ?

- karbon və azot
- kalsium və oksigen
- natrium və hidrogen
- maqnezium və dəmir
- alüminium və kalium

278 Mexaniki tərkibinə görə torpaqlar hansı növlərə ayrılır ?

- qumsal, kolloidli, kimyəvi
- əhəngli, dendritli, qumlu
- ləkəli, borucuqlu, ağır gilli
- qumluca, qumsal, gillicə
- konresiyalı, duzlu, ləkəli

279 Boz-meşə torpaqlarının əmələ gəldiyi iqlim şəraitini, bitki örtüyünü və süxurlarını müəyyən et

- kontinental, toz ağacı və ağcaqonad , bolonlu-gillicəli
- kontinental, ot bitkiləri ilə zəngin enliyarpaqlı meşələr, ləşəbənzər gillicələr
- boreal, qara şam, torflu-qleyli (qalıq podzol)
- subtropik, relik meşələr, metamorfik-çökmə
- eknatorial, kolla r və kolluklar, şoranlıqlar

280 Rütubətli subtropik meşələrin qırmızı torpaqları MDB ölkələri arasında əsasən hansı regionda yayılmışdır?

- Tacikistanda
- Uzaq şərqdə
- Acarıstanda

- Lənkəranda
- Moldovada

281 Meşə torpaqlarının turş mühitində ən geniş yayılmış mikrorqanizmlər hansılardır?

- silikat bakteriyalar
- bakteriyalar
- azot fiksatorlar
- fosfobakteriyalar
- göbələklər

282 Eroziyaya qarşı müxtəlif ağac, kol cisimləri və ot səpilməsi ilə aparılan mübarizə tədbirləri necə adlanır ?

- Defilyasiya
- Rekultivasiya
- İrriqasiya
- Hidromeliorasiya
- Fitomeliorasiya

283 Oksigeni sürətlə mənimsəyən yosunların çoxluq təşkil ediyi sututarlarda nə kimi ekoloji pozulma baş verir?

- oksigen azalır və bu da balıqların məhvinə səbəb olur
- suyun dövrünü zəifləyir və buxarlanma azalır
- su bakteriyalarının miqdarı artır və suyun səviyyəsi aşağı düşür
- sututarlarda torfun qalınlığı artır və bataqlıq yaranır
- fosforlu birləşmələrin mütəhərrikliliyi zəifləyir

284 ətraf mühitə daxil olan tullantılardan hansılar daha təhlükəlidir?

- oksigen, kömür, volfram, kvarsit
- arqon, natrium, alüminium
- kalsium, dəmir, gümüş, hidrogen
- civə, qurğuşun, kadmium, flor
- hidrogen, azot, fosfor, kalium

285 Su eroziyası hansı tip torpaqların yayıldığı sahələrdə özünü daha çox biruzə verir? 1. boz meşə 2. qara və şabalıdı 3. qırmızı ferralit 4. sarı laterit 5. tayqa və şabalıdı 6. boz-meşə 7. tayqa-meşə 8. qəhvəyi

- 4, 6, 7,8
- 3,4, 5,8
- 1,2,5,7
- 2, 4, 6,8
- 1, 3,4, 6

286 Aşağıdakılardan hansılar eroziyaya qarşı kompleks mübarizə tədbirləridir? 1. aqrotexniki 2. rekultivasiya 3. biokimyəvi 4. çəmən 5. meşə 6. mexaniki 7. hidromeliorativ 8. texniki

- 2,4,6,8
- 1,2,3,4
- 1,4,5, 7
- 3,4,5,6
- 1,3,5,8

287 Müasir dövrdə əkinçiliyin böyük ekoloji probleminəndən biri hansıdır?

- torpağın şoranlaşması
- torpağın münbitləşməsi
- torpağın deformasiyaya uğraması
- torpağın deqradasiya olunması
- torpağın duzlaşması

288 Respublika ərazisində sel hadisəsi nəticəsində ən çox yuyulmaya məruz qalmış və məhsuldarlığını itirmiş torpaq sahələri hardadır?

- Şamaxı-İsmayıllıda
- Lənkaran-Astarada
- Gəncə-Qazaxda
- Şəki-Zaqatalada
- Quba-Xaçmazda

289 Dağ rayonlarında torpaq örtüyünün 70-80%-nin eroziyaya məruz qaldığı əsas sahələr hansılardır?

- yeni salınmış meşə zolaqları
- cərgələrarası becərilən bitkiçilik rayonları
- hidromeliorativ mübarizə tədbirləri aparılan ərazilər
- suvarılan təbii otlaq və biçənək sahələri
- çay hövzələrinin suayrıcı və tranzit sahələri

290 Su səviyyəsinin böhran dərinliyinə çatması və suyun buxarlanması nəticəsində duzların torpaqda intensiv şəkildə toplanması hadisəsi necə adlanır?

- torpaqların ekzerasiyası
- torpaqların eroziyası
- torpaqların dedradasiyası
- torpaqların şorlaşması
- torpaqların defilyasiyası

291 Statistik məlumatlara əsasən dünyada suvarılan torpaqların ümumi sahəsi nə qədərdir ?

- 410 mln.ha
- 220 mln.ha
- 300 mln.ha
- 132 mln.ha
- 86 mln.ha

292 Torpağın çirklənməsində müəyyən rol oynayan civə ətraf mühitə necə düşür?

- soda və xlor istehsalında
- sement istehsalında
- mədən tullantı ilə
- mühərrik yanacaqları ilə
- yeraltı sularla

293 Kənd təsərrüfatında alaq otlarına, bitkilərdə göbələk xəstəliklərinə və ziyanvericilərə qarşı mübarizədə istifadə olunan zəhərli kimyəvi maddələr hansılardır ?

- ammoniyak turşusu
- pestisidlər
- fosforlu birləşmələr
- azot oksidləri
- xlor ionları

294 Fosfor və azotun mütəhərrik birləşmələri su hövzələrinə daxil olduqda hansı canlıların güclü inkişafı baş verir?

- sarmaşiq və liyanalar
- hidromorf bitkilər
- mamır və şibyələr
- alçaq boylu kollar
- yosun və mikroorqanizmlər

295 Dünyada ən çox açıq üsulla çıxarılan dağ-mədən sənayesi məhsulları hansı ölkə ərazisindədir?

- ABŞ, İngiltərə, Polşa
- Azərbaycan, Türkiyə, Brazilya
- Çin, Yaponiya, Avstraliya
- Rusiya, ABŞ, İndoneziya
- Hindistan, Almaniya, Danimarka

296 Azərbaycan ərazisində rekultivasiyaya ehtiyacı olan torpaq sahələri əsasən haradadır?

- Sumqayıt, Beyləqan, Ağstafa
- Abşeron, Siyəzən, Kür-Araz
- Masallı, Daşkəsən, Abşeron
- Balakən, Şəki, Gəncə
- Siyəzən, Qəbələ, Lənkəran

297 İnsanların plansız kənd təsərrüfatı fəaliyyəti ilə məşğul olması nəticəsində hansı eroziya formaları üzə çıxır?

- takerlar və dyunlar
- sirk və morenlər
- mərz və fəsiya
- yarğan və irriqasiya
- yuyulmuş ana süxur

298 Azərbaycan Respublikasında Torpaq Məcəlləsi haqqında yeni qanun neçənci ildə qəbul edilmişdir?

- 1989-cu il
- 1991-ci il
- 1992-ci il
- 1988-ci il
- 1993-cü il

299 V.A.Kovdanın hesablamalarına əsasən deqradasiya prosesi nəticəsində ildə nə qədər torpaq sahəsi yararsız vəziyyətə düşür?

- 5-6 mln.ha
- 2-3 mln.ha
- 9-10 mln.ha
- 6-7 mln.ha
- 4-5 mln.ha

300 Boz-meşə torpaqları hansı bitki formasiyaları əmələ gəlmişdir?

- iynəyarpaqlı və enliyarpaqlı meşələr altında
- iynəyarpaqlı meşə bitkiləri
- enliyarpaqlı meşə bitkiləri
- ot bitkiləri
- ot bitkiləri və enliyarpaqlı meşə bitkiləri

301 Qonur dağ-meşə torpaqları hansı meşə bitkisi və iqlim qurşağında əmələ gəlmişdir?

- rütubətli tropik meşələr , tropik iqlim qurşağında
- ot bitkiləri altında, arid iqlim qurşağında
- iynəyarpaqlı, mülayim
- enliyarpaqlı, mülayim isti, rütubətli subborial
- kolluqlar altında, subborial iqlim qurşağında

302 Rütubətli subtropik meşələrin Sarı torpaqlarının yayıldığı ərazini tap?

- Moldovanın cənubu, Çuluklar çayının hövzəsi
- Volqa çayı boyu ərazilər
- Uzaq şərq, Amur çayı hövzəsi

- Qafqaz, Qara dəniz sahilləri, Acarıstan
- Xəzər dənizi sahilləri, Lənkəran

303 Qərbi Avropada geniş yayılmış qonur-meşə torpaqları hansı alimin şərəfinə başqa cür səslənir

- Libix torpaqları
- Ramann torpaqları
- Middendorf torpaqları
- teyer torpaqları
- Marbut torpaqları

304 Yer səthində ekoloji sistemlərin inkişafı və həyatın mümkünlüyü hansı faktorlarla müəyyən olunur?

- torpağın şoranlığı və iqlimin quraqlığı
- torpağın məsaməliyi və havanın saxtalığı
- torpağın nəmliyi və havanın rütubəti
- torpağın quruluğu və havanın istiliyi
- torpağın məhsuldarlığı və iqlim şəraiti

305 Qida maddələrinin bioloji dövrəni nəticəsində torpaqda hansı elementlər toplanır ?

- CO₂, N, P, S
- P, Mg, Fe, SO₃
- SO₃, N, Si, O₂
- O₂, P, Ag, C
- K, CO₂, NO₃, H

306 Torpaqəmələgəlmə prosesinin əsasını təşkil edən mənbələri seç: 1. Üzvi maddənin əmələ gəlməsi və parçalanması. 2. Mineralların parçalanması 3. Torpaqda eroziya və denudasiyanın güclənməsi 4. Rütubətin torpağa daxil olması 5. Torpağın şorlaşması 6. Günəş şualarının udulması

- 2, 3, 4, 5
- 1, 2, 4, 6
- 2, 3, 5, 6
- 1, 3, 4, 5
- 3, 4, 5, 6

307 Yer kürəsinin üst təbəqəsini təşkil edən süxurları əmələgəlmələrinə görə hansı qruplara bölünür ?

- gillicələr, radioaktiv elementlər
- qumlucalar, gil hissəcikləri
- maqmatik, gillicə, metamorfik
- törəmə minerallar, kvarsitlər
- metamorfik, kimyəvi elementlər

308 Süxurların aşınması və parçalanmasından alınan, əmələ gəldikləri yerdə qalan müxtəlif məhsullar necə adlanır?

- akkumlyativ
- erozion
- elüvial
- delüvial
- prolüvial

309 Küləyin və suyun geoloji fəaliyyəti nəticəsində yaranan çöküntüləri göstər :

- metamorfik süxurlar
- göl – buzlaq çöküntüləri
- löslər və lösəbənzər gillicələr
- dəniz çöküntüləri
- eol çöküntülər

310 Küləyin akkumlyativ fəaliyyəti nəticəsində əmələ gəlmiş törəmələr necə adlanır ?

- ləsbənzər gillicələr
- buzlaq çöküntüləri
- örtük gillicələri
- göl çöküntüləri
- eol çöküntülər

311 Su daşan zaman suyun gətirdiyi mineral və üzvi hissəciklərin toplanması nəticəsində çayın su basarında əmələ gələn çöküntülər hansılardır ?

- göl – buzlaq
- allüvial
- dəniz çöküntüləri
- akkumlyativ
- morenlər

312 Torpağın strukturu hansı formalarda olur ?

- viviant və genetik
- ləsbənzər və gillicəvari
- morfoloji və aqronomik
- genetik və illüvial
- kaolin və qumluca

313 İrriqasiya təcrübələrinə əsasən torpağın dərin qatlarının çatlı olması, onun səthində hansı prosesə səbəb olur ?

- turşuluğun artmasına
- lil hissəciklərinin dağılmasına
- davamlılığın artmasına
- deformasiyaya uğramasına
- bataqlıqlaşmasına

314 Torpağa açıq rəngi verən elementlər hansılardır ?

- natrium – xlor, dəmir birləşmələri
- viviant, asan həll olan duzlar
- kaolin, dəmir – sulfat, humus maddələri
- silisium – oksidlər, kalsium, alüminium – hidroksid
- maqnezium karbonat, manqan birləşmələri

315 Torpağa tünd rəngi verən elementlər hansılardır ?

- kaolin, silisium oksid, maqnezium – karbonat
- humus maddələri və manqan birləşmələri
- viviant, kaolin, manqan – oksid
- kalsium, alüminium – hidroksid, silisium- oksid
- dəmir sulfat birləşmələri, dəmir oksidləri

316 Ayrı – ayrı qatlardan və eləcə də torpağın tərkibinə daxil olan birləşmələrdən asılıdır:

- torpağın quruluşu
- torpağın mexaniki tərkibi
- torpağın rəngi
- torpağın strukturu
- torpağın yaşı

317 Torpağın üst qatından zəif torpaqəmələgəlmə prosesinə uğramış ana süxura qədər olan dərinlik necə adlanır ?

- torpağın morfolojiyası

- torpağın genetik qatları
- torpağın rəngi
- torpağın qalınlığı
- torpağın strukturu

318 Səthdən torpaqəmələgəlmə prosesinə uğramamış, ana süxuradək yerləşən genetik qatların hamısı birlikdə necə adlanır ?

- çökmə süxurlar
- karbonatsız çöküntülər
- yerin relyefi
- torpağın yaşı
- torpaq profili

319 Torpaqəmələgələ prosesinin nəzəri əsasını vermiş alimlər hansılardır?

- Y.Odum, P.H.Məmmədov, N.A.Kaçinski
- V.V.Dokuçayev, P.A.Kostiçyev, H.Zərdabi
- A.Tensli, N.I.Qorbunov, A.A.Rode
- V.I.Vemadski, Y.Odum, V.R.Volobuyev
- İ.Ş.İsgəndərov, F.U.Klark, M.E.Salayev

320 Təpəliklərin yamacalarında süxurların aşınma məhsullarının yağış və qar suları ilə yuyulub aşağı aparılaraq gökdürülməsi prosesi hansıdır ?

- delüvial
- erozion
- denudasion
- elüvial
- morenləşmə

321 Yüksəklik fərqi çox olan, lakin dağlıq ərazisi olmayan relyefin hansı yarım tipləri var?

- karst və akkumlyativ
- akkumlyativ və denudasiyon
- elüvial və delüvial
- prolüvial və erozion
- moren və erozion

322 Torpaq kəsiyinin qatların nişanələri üzrə xarakterizə olunması necə adlanır ?

- torpağın rəngi
- torpağın morfolojiyası
- torpağın strukturu
- torpağın genetikası
- torpağın quruluşu

323 Torpaq strukturunun hansı tipləri mövcuddur ?

- illüvial və lövhəvari formalı
- qumluca və ağır gilli formalı
- silindirik və mexaniki formalı
- silindirik və mexaniki formalı
- qarışıq və borucuqlar formalı

324 Digər qurşaqlarla müqayisədə subboreal qurşaqda hansı tip torpaqlar daha geniş yayılmışdır?

- karbonatsız siallit
- şoran və şorakət
- bozqır şabalıdı

- meşə qonur və qəhvəyi
- qırmızı ferralit

325 Subboreal meşə vilayətləri hansı əsas xüsusiyyətinə görə digər vilayətlərdən seçilir?

- vilayətin əksər hissələri üfiqi zonallıq üzrə yerləşir
- daha çox Çin və Monqolustan ərazisində yayılmışdır
- torpaqlarındakı turşuluğun miqdarı sıfıra bərabərdir
- əsasən dağlıq əraziləri əhatə edir
- bütün materiklərin okean sahillərində yerləşir

326 Dünyada əkinçilikdə istifadə olunan torpaqların təxminən yarısı hansı qurşağın payına düşür?

- tropik
- subekvatorial
- subtropik
- subboreal
- ekvatorial

327 Yer kürəsində qara və şabalıdı torpaqların ən geniş yayıldığı subboreal bozqır vilayəti hansıdır?

- Avstraliya vilayəti
- Şimal Amerika vilayəti
- Qərbi Avropa vilayəti
- Avrasiya vilayəti
- Cənubi Amerika vilayəti

328 ən çox şoran və şorakət torpaqların yayıldığı qurşaq hansıdır ?

- tropik
- boreal
- subtropik
- ekvatorial
- mülayim

329 Subtropik vilayətlərdə sahəsi 180 mln.ha olan ekstremal ərazilər hansılardır?

- subtropik səhralar
- qumlu sovrulmuş torpaqlar
- subtropik şoranlar
- subtropik allüvial torpaqlar
- duz qabıqlı torpaq kütləsi

330 Subtropik qurşağın sahəsinin tropik qurşaqdan 2.2 dəfə az olmasına baxmayaraq, əkinçilikdə istifadə olunan torpaqları tropik qurşaqdakından neçə dəfə çoxdur?

- 3,7 dəfə
- 4,5 dəfə
- 3 dəfə
- 6 dəfə
- 2,4 dəfə

331 Şabalıdı və qonur torpaqlar əsasən hansı ölkələrin ərazilərində bütöv zolaq şəklində yayılmışdır?

- Hindistan , Banqladeş , Misir
- Qazaxstan, Çin, Monqolustan
- Azərbaycan, Özbəkistan, Polşa
- Rusiya, Moldova, Ukrayna
- Tacikstan, Gürcüstan, Qırğızıstan

332 Şabalıdı və qonur torpaqlar hansı təbii landşaft zonasının torpaqlarıdır?

- səhra zonasının
- çöl zonasının
- tundra zonasının
- tayqa zonasının
- quru çöllər və yarımsəhra zonasının

333 Müvəqqəti dağ sellərinin əmələ gətirdiyi seçilmiş buzlaq daşlı-çay materialı şəklində olan çöküntülər necə adlanır ?

- erozion
- abrazion
- akkumliyativ
- prolüvial
- delüvial

334 Torpaqəmələgəlmə prosesinin sürətlə getdiyi süxurlar hansılardır?

- kimyəvi elementlərlə zəngin süxurlar
- qumlu, ağır, istilik udma xüsusiyyəti pis olan
- yumşaq, məsaməli, hava və suyu yaxşı keçirən
- gilli, ağır, hava və suyu pis keçirən
- üzvi mineralların kasıb olduğu ağır süxurlar

335 Kimyəvi aşınmanın zəif getdiyi torpaq sahələrinin əsas xüsusiyyətini göstər:

- havanı yaxşı keçirən qumlu süxurlar
- humus qatı qalın olan üst təbəqə
- şüaudma qabiliyyəti çox olan minerallar
- havanı pis keçirən gilli və ağır süxurlar
- istilik keçirmə xüsusiyyəti çox olan süxurlar

336 Qısa müddət ərzində çoxlu miqdarda gətirmələrə malik olan axın hansı hadisəni xarakterizə edir?

- zəlzələ
- sürüşmə
- sunami
- eroziya
- sel

337 Respublika ərazisində eroziyaya məruz qalmış torpaqlar ümumi sahənin neçə faizini təşkil edir?

- 27,7%-ni
- 50,3%-ni
- 45,5%-ni
- 36,4%-ni
- 60,0%-ni

338 Azərbaycanda bütün torpaqların (100 %) yuyulma və drenaj sisteminə ehtiyacı olan rayon hansıdır?

- İsmayıllı
- Beyləqan
- Kürdəmir
- Ağstafa
- Salyan

339 Torpağa qurğuşun tullantıları hansı vasitələrlə atılır?

- yeyinti sənayesi
- neft sənayesi

- avtomobillər
- qara metallurqiya
- əlvən metallurqiya

340 Daha dözümlü struktura malik pestisidlər hansı vasitələrlə yayılırlar?

- cərəyanlarla
- su və küləklə
- atmosfer yağıntıları ilə
- buz kütlələri ilə
- torpaq şumlanması ilə

341 Pozulmuş landşaftların torpaqlarının rekultivasiyası hansı mərhələlərdə aparılır?

- texniki və bioloji
- texniki və fitoloji
- kimyəvi və bioloji
- texniki və fiziki
- hidro və fitoloji

342 İnsanların təsərrüfat fəaliyyəti nəticəsində torpaqların pozulmuş və yararsız hissələrinin mühafizəsi necə adlanır ?

- Defilyasiya
- Rekultivasiya
- Dehumifikasiya
- Hidroirriqasiya
- Meliorasiya

343 Azərbaycan Respublikasında müxtəlif dərəcədə eroziyaya məruz qalmış torpaqların sahəsi nə qədərdir?

- 37 %
- 62,5 %
- 49 %
- 42 %
- 53,5 %

344 Torpağın yararlı olan üst münbit qatının yağış, qar və şiddətli külək tərəfindən yuyulub aparılması hansı ekoloji problemi yaradır?

- torpağın irriqasiyası
- torpağın ekzerasiyası
- torpağın eroziyası
- torpağın defilyasiyası
- torpağın deqradasiyası

345 Dağlıq vilayətlərin torpaqları ən çox hansı qitənin ərazisində yayılmışdır?

- Şimali Amerikada
- Avropada
- Cənubi Amerikada
- Asiyada
- Afrikada

346 Rütubətli ərazilərdə meşələrin qırmızı və Sarı torpaqları yayılan ərazilərdə yağıntıların çox hissəsi ilin hansı mövsümünə təsadüf edir?

- yaz və payız
- yay və payız
- yalnız qış
- qış və yaz

- payız və qış

347 Torpağın udma qabiliyyətinin hansı növləri var?

- kimyəvi, texniki, termiki, radioaktiv
 aqrotexniki, morfoloji, kimyəvi, texniki
 mexaniki, bioloji, fiziki, kimyəvi
 radioaktiv, texniki, mexaniki, bioloji
 fiziki, termiki, kimyəvi, riyazi

348 Respublikada subalp və alp yay otluqlarında mal-qaranın sistemsiz və normadan artıq otarılması nəticəsində torpaqlarının başdan-başa eroziyaya məruz qalan rayonlar hansılardır?

- Samux, Qazax, Yevlax, Mingəçevir, Şəki
 Kürdəmir, Ağdaş, Ağsu, Zərdab, Göyçay
 Qəbələ, İsmayıllı, Şamaxı, Quba, Gədəbəy
 Lənkəran, Masallı, Astara, Yardımlı
 Xaçmaz, Şabran, Siyəzən, Xızı, Qusar

349 Şinçay, Kişçay, Girdimançay, PISAATÇAY və Qozluçay hovzələrində yağışlar zamanı dəhşətli sellərin yaranmasına səbəb nədir?

- çaylardan suvarmada
 çay sahili ərazilərin daşlı-çenqili olması
 çayların dərələrinin ensiz olması
 çaysahili ərazilərin meşəsiz olması
 çay sahillərində əkinçiliyin inkişaf etdirilməsi

350 Azərbaycanda torpaq eroziyası üzrə aparılmış tədqiqatlar nəticəsində torpaq eroziyası xəritəsini kim tərtib etmişdir?

- N.N.Mikayılov
 K.Ə.Ələkbərov
 M.Y.Xəlilov
 X.M.Mustafayev
 V.Ə.Əhmədov

351 Mülayim qurşaqda eroziya proseslərinin çox inkişaf etməsinə əsas səbəb nədir?

- suvarma əkinçiliyinin intensivləşdirilməsi
 dəmyə əkinçiliyinin inkişaf etdirilməsi
 dağ-dərə küləklərinin baş verməsi
 kifayət qədər yağıntılarn düşməsi
 quraq günlərin üstünlük təşkil etməsi

352 Yamaclarda baş verən səthi eroziya prosesinin yaratdığı problemlər hansılardır?

- çaylarda sululuq artır və sel hadisələri aktivləşir
 yamac kəndlərində sürüşmə hadisələri aktivləşir
 torpağın münbitliyi aşağı düşür, məhsuldarlıq azalır
 meşə sahələri seyrəkləşir və ya məhv olur
 dərin yarpaqlar, dyumlar və barxanlar əmələ gəlir

353 Torpaqların deqradasiyasına əsas səbəb və ən çox kütləni təşkil edən eroziya prosesi hansıdır?

- yamac eroziyası
 külək eroziyası
 su eroziyası
 fiziki eroziya
 kimyəvi eroziya

354 Dünyada torpaqların təbii su eroziyasına məruz qalması hansı coğrafi qanuna tabedir?

- coğrafi uzunluq qanununa
- coğrafi enlik qanununa
- coğrafi hündürlük qanununa
- coğrafi zonallıq qanununa
- üfqi zonallıq qanununa

355 Təbii su eroziyası adətən torpağın hansı hissələrində baş verir?

- okean və dəniz sahillərində yeraltı suların səthə çıxması
- gursulu çayların subasarlarında
- yalnız şumlanmış əkin zonalarında
- subtropik qurşaqların arid zonalarında
- bitki örtüyü ilə mühafizə olunan landsaft zonalarında

356 Təbiətdə su eroziyası hansı formalarda təzahür edir?

- suvarma eroziyası
- səthi və xətti eroziya
- üfqi və şaquli eroziya
- nizamsız və intensiv eroziya
- yamac və hündürlük eroziyası

357 Səhra-bozqır zonasında suvarmanın mümkün olmadığı massivlər və dağlıq relyefə malik ərazilər ən çox hansı məqsədlər üçün istifadə edilir?

- yaşayış məntəqələri üçün
- dağ sahələri üçün
- dəmyə əkinçiliyi üçün
- suvarma əkinçiliyi üçün
- örüş sahələri üçün

358 Yalnız örüş kimi istifadə edilən və xarakterik cəhətcə qalın olmayan torpaq tipi hansıdır?

- boz-qonur torpaqlar
- şumlanmış torpaqlar
- səhra və yarım səhra torpaqları
- dağ-çəmən torpaqları
- dağ-qara torpaqları

359 İstənilən xəritələrin, o cümlədən torpaq xəritələrinin tərtibində əsas hansı parametrlərdən istifadə edilir?

- üzvi maddələrin və dispers hissəciklərin yayılması
- riyazi qanunlar, kartoqrafik generalizasiya
- torpaqların yayılma xüsusiyyətləri
- ölkə ərazisinin coğrafi mövqeyi
- ərazinin yfqi və şaquli differensiasiyası

360 Karbon və azotun torpaqda toplanması hansı amillərin fəaliyyəti ilə bağlıdır?

- insanın təsərrüfat fəaliyyətilə
- bitki və mikroorqanizm qalıqları
- bitki və heyvan qalıqları
- dağ süxurları və mineralları
- iqlim elementləri

361 Bitkilərin əsas qida maddələri mənbəyi nədən ibarətdir?

- geoloji quruluşundan

- torpağın bərk və maye fazasından
- torpaq mikroorqanizmlərin fəaliyyətindən
- torpaqda rütubətin miqdarından
- relyef formasından

362 Tropik torpaqları yayılan əraziləri tap?

- Cənub-şərqi Asiya, kiçik Asiya və İran yaylasının ətəkləri
- Şimali Amerikanın və cənub qərbi Avropanın enliyarpaqlı meşələri
- Orta və Mərkəzi Asiyanın dağlıq hissəsi
- Qafqazın Qara dəniz və Xəzər dənizi sahilləri
- Cənubi Amerika, Afrika, Hindistan yarımadası, Avstraliyanın böyük hissəsi

363 Ürək-damar və nəfəs yolları xroniki xəstəliklərin həssaslaşmasına səbəb olan qaz birləşmələri hansıdır?

- ammoniyak
- hidrogen sulfid
- azot oksidləri
- karbon oksidləri
- natrium xlorid

364 Bozqır və torf yanğınları atmosferdə hansı maddələrin əmələ gəlməsinə səbəb olur?

- karbon dördoksidin
- radioaktiv elementlərin
- kosmik şüaların
- mineral tozların
- ionlaşmış molekulların

365 Torpaq inkişaf edən aşınma qabığının ən nazik və sadə quruluşlu olduğu qurşaq hansıdır ?

- yarımsəhra
- subnival
- tropik
- ekvator
- nival və arid

366 Torpağın üst münbit qatının yağış və qar suları vasitəsi ilə yuyulub aparılması və ya külək tərəfindən sovrulub dağılması necə adlanır?

- ekzarasiya prosesi
- deqradasiya prosesi
- eroziya prosesi
- abraziya prosesi
- defilyasiya prosesi

367 Kartoqram nədir?

- eroziyaya uğramış sahələrin xəritəsidir
- sxematik kənd təsərrüfatı xəritəsidir
- torpaqların tərkib hissəsinin sxemidir
- dağlıq ərazilərin xəritəsidir
- torpaq tiplərinin xəritəsidir

368 Eroziya prosesinin ən çox inkişaf etdiyi qurşaq hansıdır?

- mülayim
- subtropik
- ekvatorial
- subqütüb

tropik

369 Eroziya prosesinin əmələ gəlməsinin və inkişafının əsas səbəbi nədir?

- əhali sayının sürətlə artması
- global istiləşmənin baş verməsi
- seliteb komplekslərin yayılması
- orta illik yağıntıların bərabər paylanması
- kənd təsərrüfatı sahələrinin inkişafı

370 Dünyanın quru hissəsinin nə qədər sahəsi tropik torpaqlar altındadır?

- 4/5
- 1/2
- 1/3
- 1/4
- 1/5

371 Bataqlıq-laqun torpaq tipləri ən çox respublikanın hansı ərazilərində yayılmışdır?

- Tərtərçay və Gəncəçayın deltalarında
- Böyük Qafqazın cənub-şərqində
- Naxçıvanın ortadağlığında
- Kiçik Qafqazın şimal-şərqində
- Kür-Araz ovalığının Xəzərsahili hissələrində

372 Torpaq xəritələrinin hansı növlərini fərqləndirmək mümkündür? 1.icmal 4. miqyassız 7. məzmunu görə 2.kiçik miqyaslı 5.orta miqyaslı 8.məqsədinə görə 3. şərti 6.iri miqyaslı 9.müfəssəl

- 2, 4, 6, 8, 9
- 3, 5, 6, 8, 9
- 2, 3, 5, 7, 8
- 1, 4, 6, 8, 9
- 1, 2, 5, 6, 9

373 Miqyası 1 : 5000 – 1 : 2000 olan və təcrübə stansiyalarında istifadə olunan xəritələr hansılardır?

- iri miqyaslı xəritələr
- icmal xəritələr
- müfəssəl xəritələr
- orta ölçülü xəritələr
- kiçik miqyaslı xəritələr

374 Kiçik miqyaslı xəritələrdə torpaq konturlarının birləşdirilməsi prosesi necə adlanır?

- müfəssəllik
- kadastr
- generalizasiya
- bonitirovka
- kartoqram

375 Quru subtropik ərazilərdə neft və lay suları ilə çirklənmiş torpaqlarda öz-özünə təmizləmənin müddəti təxminən nə qədərdir ?

- 8 il
- 5 il
- 2 il
- 3 il
- 10 il

376 Sürüşmə və denudasiya proseslərinin qarşısını almaq məqsədilə yaradılan antropogen-terras komplekslər əsasən hansı zonalardadır ?

- yüksək və orta dağlıqda
- arid düzənliklərdə
- yarımsəhra və quru çöllərdə
- düzən meşələrində
- alçaq dağlıqda

377 Respublikamızda şiddətli dərəcədə eroziyaya uğramış meşə meliorasiya tədbirlərinə ehtiyacı olan sahələr nə qədərdir?

- 25500 ha
- 60000 ha
- 30000 ha
- 43000 ha
- 52300 ha

378 Ana süxurun torpağa çevrilməsi üçün əsas şərt nədən ibarətdir ?

- süxurda mikroqanizmlərin və yaşıl bitkilərin məskən salması
- süxurun aşınması və orxalanması
- süxurun yaşından asılı olaraq zaman daxilində dəyişməsi
- bitki və heyvan qalıqlarının çürüməsi
- süxurun və iqlim rejiminin dəyişməsi

379 Dünyanın torpaq ehtiyatlarının mənimsənilməsinə görə qurşaqların düzgün ardıcılığını göstər: 1. tropik 4. subtropik 2.mülayim 5. subarktik 3.boreal 6.arktik

- 5, 3, 1, 4, 2, 6
- 2, 5, 4, 1, 3, 6
- 2, 4, 1, 3, 5, 6
- 4, 6, 3, 5, 1, 2
- 1, 3, 2, 4, 6, 5

380 əhalinin artması ilə əlaqədar kənd təsərrüfatına yararlı torpaqlar hansı ekoloji problemlərlə üzləşir?

- əkin sahələri fasiləsiz əkilir və suvarma nəticəsində şorlaşır və eroziyaya məruz qalır
- şumlanma sahələri artırılır və irriqasiya sistemləri artırılır
- pestisidlər, defoliantlar və kimyəvi gübrələrin miqdarı çoxaldılır
- şəhər kateqoriyası üçün yaşayış məntəqələri kənd təsərrüfatına yararlı sahələrdə salınır
- məişət tullantılarının çoxluğu və sənaye müəssisələrinin tullantıları ilə çirklənir

381 Rütubətli ekvatorial zonaların geniş massivlərindən əkinçilikdə istifadə edilməsinin zəruriliyi nədən ibarətdir?

- tropik qurşağın torpaqlarının məhsuldarlığının azalması
- Afrika materikində şəhərlərin sahəsinin artması
- əhali artımı ilə əlaqədar ərzaq probleminin yaranması
- ekvatorial zonada əhalinin sıxlığının artması
- mülayim qurşağda torpaqların bataqlıqlaşması

382 Nə üçün tropik qurşağda əkinçilik cəhətdən quraq və quru tropik vilayətlər daha çox istifadə olunur?

- rütubətli ərazilərə orta illik yağıntıların həddindən çox düşməsi
- tropik qurşağda rütubətli ərazilərin meşələrlə örtülüb olması
- vilayətin qərb hissəsində vulkanik torpaqların geniş sahədə yayılması
- tropiklərdə səhra əkinçiliyinin praktiki əhəmiyyətə malik olmaması
- quraq və quru tropik vilayətlərdən başqa digər ərazilərə oksan cərəyanlarının kəskin təsiri

383 Qırmızı torpaqlar əsasən hansı tip süxurlar üzərində formalaşmışdır?

- lil hissəcikləri ilə zəngin olan aşınmış sahələrdə
- püskürmə süxurlarının qırmızı rəngli aşınma məhsulları üzərində
- şoranlaşmaya məruz qalmış çökmə süxurlar üzərində
- dağlıq ərazilərdə qədim süxurlar üzərində
- boz torpaqların formalaşdığı səhra və yarımsəhralarda

384 Qışda soyumanın getmədiyi subtropik istilik rejimi və su rejimi şəraitində formalaşan torpaqlar hansılardır?

- sarı-qırmızı torpaqlar
- boz torpaqlar
- qara torpaqlar
- şabalıdı torpaqlar
- qəhvəyi torpaqlar

385 Mülayim qurşağın torpaqəmələgəlmə prosesləri aşağıdakılardan hansılardır? 1. meşə qonur torpaqəmələgəlmə 2.tundra-podzol torpaqəmələgəlmə 3.torflu-bataqlıq torpaqəmələgəlmə 4.bozqır qara torpaqəmələgəlmə 5.qonur yarımsəhra torpaqəmələgəlmə 6.şabalıdı torpaqəmələgəlmə 7.sarı-ferralit torpaqəmələgəlmə 8.subboreal şorakətəmələgəlmə

- 1, 4, 5, 8
- 1, 3, 5, 7
- 2, 4, 6, 8
- 3, 4, 6, 7
- 2, 3, 5, 6

386 Subtropiklər üçün aşağıdakı torpaqəmələgəlmə proseslərindən hansılar xarakterikdir? 1. subtropik ferralitləşmə 2.səhrələşmə və şoranlaşma 3. bataqlıqlaşma prosesi 4.qəhvəyi torpaqəmələgəlmə 5. boz torpaqəmələgəlmə 6.sarı rütubətli torpaqlar 7.subtropik bərkimə 8.qara torpaqların yayılması

- 2, 4, 6, 7
- 4, 5, 7, 8
- 1, 4, 5, 7
- 3, 4, 6, 8
- 1, 3, 4, 6

387 Torpağın pestisidlər və başqa zəhərli maddələrlə çirklənməsinin qarşısını almaqla bitkilərin mühafizəsi hansı ekoloji metodlarla aparılır?

- fiziki, susuzlaşdırma
- bioloji, iki qat duzsuzlaşdırma
- kimyəvi, bataqlaşdırma
- bioloji, aqrotexniki
- bioloji, duzsuzlaşdırma

388 Nəqliyyat vasitələrindən təbiətə atılan və ən çox sinir-əsəb, qan-damar, əqli çatmamazlıqlar kimi xəstəliklərin yaranmasına şərait yaradan kimyəvi maddələr hansılardır ?

- dəm qazı, azot oksidləri, qurğuşun
- karbon oksidləri, benzol, təsirsiz qazlar
- hidrogen xlorid, metallik nikel, sulfat turşusu
- helium qazı, dəmir oksidləri, natrium-xlor
- maqnezium, hidrogen-sulfid, karbon qazı

389 ətraf mühitə atılan bərk tullantılar hansı ekoloji problemlər yaradır. Hansı cavab düzgün deyil?

- səth və yeraltı suları çirkləndirir
- bitkilərin çirklənmə mənbəyidir
- atmosfer havasının çirkləndirir
- ətraf mühitdə heç bir problem yaratmır

- torpağın böyük sahəsini tutaraq onu çirkləndirir

390 Torpağın səhrələşməsi necə formada özünün göstərir?

- yayılma və dərinləşmə formalarında
 intensivləşmə və sabitləşmə formalarında
 genişlənmə və dayazlaşma formalarında
 daralma və susuzlaşma formalarında
 dezertifikasiya və dərinləşmə formalarında

391 Dağətəyi boz-qəhvəyi torpaqlarda əsasən hansı əkinçilik sahəsi inkişaf etdirilir?

- pambıqçılıq
 çayçılıq
 tərəvəzçilik
 üzümçülük
 taxılçılıq

392 Qəhvəyi dağ-meşə torpaqları Azərbaycanın əsasən hansı yüksəklik sahələrində yayılmışdır?

- dağətəyi düzənliklərdə
 yüksək dağlıqda
 alçaq və ortadağlıqda
 alp çəmənliklərində
 subalp çəmənliklərdə

393 Landşaft komplekslərinin yaxşılaşdırılmasına torpaqların yuyulmasına doğru yönəldilmiş tədbirlər sistemi necə adlanır?

- aqroişiqasiya
 rekultivasiya
 irriqasiya
 meliorasiya
 şümləmə

394 Kür-Araz ovalığında müasir suvarma əkinçiliyi altında istifadə edilən torpaqların nə qədəri təkrar şorlaşmaya məruz qalmışdır?

- 35 %
 70 %
 67 %
 50 %
 45 %

395 Meliorativ tədbirlərin neçə metodu mövcuddur?

- 2
 5
 3
 4
 6

396 Şabalıdı torpaqlar ən çox Azərbaycanın hansı təbii zonasında yayılmışdır?

- Quba-Xaçmaz
 Lənkəran
 Kür-Araz
 Gəncə-Qazax
 Mil-Qarabağ

397 Azərbaycanda qara torpaqlar əsasən hansı ərazilərdə yayılmışdır?

- Böyük Qafqazın cənub-şərqində və kiçik Qafqazın şimal-qərb yamaclarında
- Kür-Araz düzənliyində və Samur-Dəvəçi ovalığında
- Böyük Qafqazın Cənub yamacında və Naxçıvan MR-da
- Kiçik Qafqazın vulkanik yaylasında və Lənkəran ovalığında
- Böyük Qafqazın mərkəzi hissəsində və Talış dağlarında

398 Torpaqda nitritlərin miqdarının çoxalması oksigenin azalmasına səbəb olduğundan atmosferə hansı qazların atılmasına çoxalır?

- tüstü qazlarının
- hisli qazların
- fosforlu qazların
- azotlu qazların
- "istixana" qazlarının

399 Torpaq eroziyası ətraf mühitə necə təsir göstərir?

- ekoloji vəziyyəti yaxşılaşdırır
- ekoloji vəziyyət təsir etmir
- ekoloji vəziyyəti pisləşdirir
- ekoloji vəziyyət normalaşdırır
- ekoloji vəziyyəti nizamlayır

400 Torpağı çirkləndirən pestisidlər içərisində insan və ətraf mühit üçün ən təhlükəlisi hansı birləşmələrdir?

- radioaktiv tullantılar
- üzvi maddələr
- polimerlər
- üzvi xlorbirləşmələri
- gübrələr

401 Torpağın tərkibində böyük qatılıqda olan hansı maddələr torpaqdakı canlı orqanizmlərə öldürücü təsir göstərir?

- kimyəvi birləşmələr və toksikatlər
- gübrələr və fosfatlar
- pestisidlər və göbələklər
- turşular və azotlar
- duzlar və qələvilər

402 Torpağa verilən hansı gübrələr orada nitrat sulfat və xloridlərə çevrilərək bitkilərin məhsuldarlığına və inkişafına mənfi təsir göstərir?

- azot və superfosfat gübrələri
- kalium və azot gübrələri
- ikiqat superfosfat və azot gübrələri
- xlor və kalsium gübrələri
- azot və kalsium gübrələri

403 Hər hansı yolla insan orqanizminə daxil olan üzvi xlor birləşmələr DDT orqanizmdə hansı dəyişikliklər yaradır?

- qan xəstəliyi və genetik dəyişikliyi
- ciyər xəstəliyi və sümük dəyişikliyi
- böyrək xəstəliyi və qan dəyişikliyi
- sümük xəstəliyi və leykosit dəyişikliyi
- şiş xəstəlikləri və genetik dəyişikliklər

404 əsasən torpağın hansı qatı çirklənməyə məruz qalır

- üst qatı məruz qalır
- dərinlikləri məruz qalır
- səthi məruz qalır
- süxurlar məruz qalır
- daşlar məruz qalır

405 Torpaqların külək tərəfindən sovrulub aparılması hansı eroziyanın yaranmasına səbəb olur?

- yağış eroziyası
- külək eroziyasının
- səth eroziyanın
- xətti eroziyanın
- su eroziyasının

406 Torpağın üst münbit qatının yuyulub aparılması hadisəsi necə adlanır?

- susuzlaşma adlanır
- duzsuzlaşma adlanır
- eroziya adlanır
- bataqlılaşma adlanır
- şoranlaşma adlanır

407 Torpağın çirklənmə növləri hansılardır Hansı cavab düzgün deyil?

- radionuklidlərlə çirklənmə
- pestisidlərlə çirklənmə
- torpağın münbitləşdirilməsi
- şoranlaşma və bataqlılaşma
- səhrələşmə

408 Torpağa edilən antropogen təsirin əsas növləri hansılardır?

- torpağın çatlaması və duzlaşması
- torpağın şoranlaşması və eroziyası
- torpağın çirklənməsi və eroziyası
- torpağın quruması və çatlaması
- torpağın çatlaması və duzlaşması

409 Dik dağ yamaclarında eroziya və sürüşmə hadisələrinin qarşısının alınması üçün hansı tədbirlər görülür?

- terraslaşdırma
- irriqasiya
- meliorasiya
- betonlaşdırma
- rekultivasiya

410 Azərbaycanın tipik qonur-dağ meşə torpaqları hansı meşələr altında daha çox yayılmışdır?

- mezofil palıd və palıd-vələs meşələri altında
- dəniz səviyyəsindən yuxarı 120 m-də, iynəyarpaqlı şam və küknar meşələri altında
- tuqay meşələri altında
- palıd və fisdıq meşələri altında
- fisdıq və ardıc meşələri altında

411 Azərbaycanın dağ-meşə qonur torpaqlarında əsasən hansı meşə ağacları yayılmışdır?

- tozağacı və fisdıq
- palıd və qarağac
- yabanı alma və palıd
- fisdıq və vələs

- şam və ardıc

412 Qonur meşə torpaqlarından nə üçün kənd təsərrüfatında istifadə edilmir?

- humus miqdarının azlığına görə
 dik yamaclarda yayıldığına görə
 şoranlaşmış sahələr olduğuna görə
 eroziyaya məruz qaldığına görə
 sıx meşə örtüyü altında olduğuna görə

413 Qəhvəyi torpaqlardan ən çox hansı kənd təsərrüfatı sahəsində istifadə olunur?

- quşçuluq təsərrüfatında
 dəmyə əkinçiliyində
 heyvandarlıqda
 biçənəklər kimi
 suvarma əkinçiliyində

414 Qəhvəyi dağ-meşə torpaqlarında eroziya və denudasiya proseslərinin yaranmasına əsas səbəb nədir?

- biçənək kimi istifadə olunması
 heyvandarlığın inkişafı
 torpaqların şumlanması
 meşələrin qırılması
 yalnız taxıl əkilməsi

415 Tipik qəhvəyi torpaqların əsas arealları hansı bölgələri əhatə edir ?

- Kür-Araz ovalığı və Dağlıq Şirvan
 Böyük Qafqazın şimal və şimal-şərq, Şamaxı yaylası
 Qarabağ yaylası, Dərələyəz silsiləsi və Ordubad
 Kiçik Qafqazın cənub yamacları və Gəncə-Qazax
 Arazyanı düzənliklər və Abşeron yarımadasının şimalı

416 Azərbaycanda dağətəyi və alçaq dağlığın quru meşələri və meşə-kolluqlarında yayılan torpaq tipi hansıdır?

- qırmızı-ferralit torpaqlar
 sarı torpaqlar
 qəhvəyi torpaqlar
 bataqlıq torpaqları
 qara torpaqları

417 Kimyəvi meliorasiya zamanı hansı tədbirlər görülür?

- torpaqların yenidən bərpa olunması
 ot bitkilərindən istifadə etməklə
 mühəndis işləri aparmaqla
 əhəngin və gübrələrin verilməsi
 rekreasiya tədbirlərinin görülməsi

418 Səhra və yarımşəhralarda torpaqların şorlaşmasının və bataqlıqlaşmasının səbəbləri nədir?

- biçənəklərin olması
 suvarma əkinçiliyi
 dəmyə əkinçiliyi
 otarılma sahələri
 dağ-mədən sənayesi

419 Ağac, kol və ot bitkilərinin istifadə etməklə torpaqların vəziyyətinin yaxşılaşdırılması hansı meliorativ metod vasitəsi ilə aparılır?

- hidrotexniki
- kimyəvi meliorasiya
- texniki meliorasiya
- fitomeliorasiya
- bioloji meliorasiya

420 Respublika ərazisində orta və şiddətli şorlaşan torpaqlar nə qədər sahəni əhatə edir?

- 850 min.ha
- 500 min.ha
- 330 min. ha
- 1200 min.ha
- 650 min. ha

421 Bataqlıq-laqun torpaq sahələri ən çox respublikanın hansı ərazilərində yayılmışdır ?

- Böyük Qafqazın cənub-şərqi
- Naxçıvanın orta dağlığında
- Kiçik Qafqazın şimal-şərqində
- Kür-Araz ovalığının Xəzərsahili hissələrində
- Cənub-Şərqi Qafqazın şərqində

422 Azərbaycanda takır torpaqlar varmı, əgər varsa hansı ərazilərdə yayılmışdır?

- Kür-Araz ovalığında
- Böyük-Qafqazın ətəklərində
- Kiçik Qafqazın ətəklərində
- Naxçıvanın Araz boyu düzənliyində
- Cənub –şərqi Şirvanda

423 Azərbaycanda ən geniş yayılmış torpaq tipi hansı torpaqlardır?

- qara torpaqlar
- boz torpaqlar
- şabalıdı torpaqlar
- sarı torpaqlar
- meşə torpaqlar

424 Azərbaycan ərazisində olan əsas torpaq tipləri hansılardır? 1.Alp çəmənliyi və çəmən steplərinin torpaqları
2.Qırmızı-bozqır torpaqlar 3.Çürüntülü-şabalıdı torpaqlar 4.Rütubətlə və yarımrütubətli subtropiklərin torpaqları
5.Mezofil meşələrin torpaqları 6.Çəmən-çimli və laylı-ibtidai torpaqlar 7.Kserofil meşələrin və yarımsəhrələrin torpaqları
8.Qleyvari gilli-əhəngdəşli torpaqlar

- 1, 4, 5, 7
- 1, 4,6, 8
- 2, 3, 7, 8
- 3, 5 , 6,7
- 2, 4, 6, 7

425 V.R.Volbuyevin təklif etdiyi təsnifatında Azərbaycanda hansı əsas torpaq zonaları ayrılmışdır? 1. boz torpaqlar
4.qəhvəyi torpaqlar 7. şoran torpaqlar 2. qırmızı torpaqlar 5. bataqlıq torpaqlar 8.sarı torpaqlar 3.şabalıdı torpaqlar
6.çimli-podzol torpaqlar

- 1, 3, 4, 6, 8
- 2, 5, 6, 7, 8
- 3, 4, 5, 6, 7
- 1, 3, 7,8, 5
- 2, 3, 7, 9, 1

426 M.ə.Salayev yeni torpaq təsnifatı üçün hansı taksonomik vahidlər sistemini qəbul etmişdir?

- sahə, kompleks,növ, cins
- tip, yarım tip, cins, növ
- ekocoğrafi, yarım tip, tip
- genetik, tip, sahə, cins
- komponent, yarım tip, tip

427 əsasən hansı tip torpaqların alt qatında şorlaşma və gips kristalları dənələrinin əmələ gəlməsi prosesi gedir?

- çəmən-boz torpaqlar
- bataqlıq torpaqları
- çəmən-bataqlıq torpaqları
- tünd şabalıdı torpaqlar
- boz-qəhvəyi torpaqlar

428 Boz torpaqların az məhsuldar olmasının əsas səbəbi nədir?

- şorlaşmaların baş verməsi
- mineral gübrələrdən istifadə olunması
- fasiləsiz əkinçiliyin tətbiqi
- humusun miqdarı 1,4-1,5 %-dən az olması
- sel və daşqınlara məruz qalması

429 Tipik səhra boz torpaqların əmələ gəlməsi üçün əsas hansı ekoloji şəraitin olması vacibdir?

- Qanış radiasiyası $130-135 \text{ kkal/sm}^2$, temperatur $12-13^0 \text{ C}$ olmalıdır
- üfüqi zonallıq üzrə günəşli saatların bərabər paylanması
- illik yağıntılar 200 mm-dən az, buxarlanma 1000-1200 mm olmalıdır
- şaquli zonallıq üzrə yağıntılar düzgün paylanmalıdır
- yağıntılar 1000 mm,buxarlanma 600-700 mm olmalıdır

430 Azərbaycanda torpaq örtüyündən məhrum olan ərazilər hansılardır ?

- alp, subnival və nival buzlaqlar
- yarımsəhrələr və quru çöllər
- sürüşmə,ufantı, pələnc vulkanı brekçiləri
- bataqlıq, antropogen göllər və neft çalaları
- orta dağlıq və örüş sahələri

431 Azərbaycan ərazisində əsas neçə torpaq tipi təsnifatı ayrılmışdır ?

- 4
- 2
- 5
- 6
- 3

432 Torpaq ehtiyatları əsas neçə qrupa bölünür?

- 4
- 2
- 3
- 5
- 6

433 Sarı torpaqlarda genetik qatların daha aydın müşahidə olunmasına təsir edən proses nədir ?

- podzollaşma

- üzvi aşınma
- kaolinləşmə
- hidroliz
- karbonlaşma

434 Qırmızı torpaqların genezisi haqqında ilk tədqiqatlar hansı alimin adı ilə bağlıdır?

- Sabaşvili
- Kovalyovun
- V.V.Dokuçayev
- Daraseliyanın
- Vilyamski

435 Sarı torpaqların tərkibində əsas hansı birləşmələr üstünlük təşkil edir?

- karbonatlı
- humuslu
- alüminiumlu
- silisiumlu
- dəmir birləşmələri

436 Takırlar əsasən hansı əyalətlərdə yayılmışdır?

- dağ ətəklərində
- dağlıq ərazilərdə
- buzlaq göl formalarında
- səhrada axan çayların vadilərində
- delüvial-prolüvial səth axınlarında

437 Takir nədir?

- səth sularının yerində əmələ gələn relyef formasıdır
- süxurdur
- xüsusi torpaq əmələ gətirən elementdir
- səhrada, digər torpaqlarda kompleks şəkildə yayılan hamar və bərk səthdir
- kiçik hissələrdən ibarət parçalardır

438 Şabalıdı torpaqlar zonası dəniz səviyyəsindən hansı yüksəklikdə yerləşir?

- 800-1000 m
- 200-400 m
- 100-200 m
- 400-600 m
- 400-800 m

439 Dağ-meşə zonasının sərhədlərinin arasındakı məsafənin qısalmasına və bu ərazilərdə torpaq eroziyasının yaranmasına səbəb nədir ?

- antropogen təsirlər
- süxurların fiziki aşınması
- denidasiya prosesləri
- təbii amillər
- texnogen amillər

440 əsas genetik torpaq tipii olaraq Abşeronda ən çox hansı torpaqlar yayılmışdır?

- qonur torpaqlar
- çəmən-boz torpaqlar
- boz-çəmən torpaqlar
- boz torpaqlar

- çəmən torpaqlar

441 Sarı torpaqların əsas yayıldığı ərazilər hansılardır?

- Lənkəran ovalığı və Talış dağlarının ətəkləri
 Naxçıvanın ortadağlığı və Arazboyu düzənliklər
 Böyük Qafqazın şimal-şərqi və Samur-Dəvəçi ovalığı
 Kür çayının su bazarı və Şirvan düzü
 Kiçik Qafqazın şimal-şərqi və Qarabağ yaylası

442 Dağ-çəmən bozqır torpaqlar əsasən hansı sahələrdə yayılmışdır?

- ortadağlığın meşə altındakı sahələrdə
 yüksək rütubətli dik yamaclarda
 yağıntılarn yüksək olduğu alçaqdağlıqda
 səhrələşməyə məruz qalmış ərazilərdə
 quru iqlimli dağüstü yayla və yamaclarda

443 Azərbaycan ərazisində zəngin lanşaftları özündə birləşdirən və ən məhsuldar hesab olunan torpaq tipləri hansılardır?

- açıq şabalıdı və sarı-rütubətli torpaqlar
 meşə-çəmən və şorakətli torpaqlar
 dağ-meşə və qara torpaqlar
 qəhvəyi və qırmızı-ferralit torpaqlar
 boz, boz qonur, şabalıdı torpaqlar

444 ən əlverişli dəmyə əkinçilik üçün yararlı olan torpaqlar hansı ərazilərə uyğun gəlir?

- yarımsəhralara
 səhralara
 buzlaqlara
 quru çöllərə
 meşə sahələrinə

445 Dəmyə əkinçiliyində istifadə olunan qara torpaqların eroziyaya uğramasının əsas səbəbi nədir?

- yamaclarn dik olması
 intensiv suvarılmanın aparılması
 intensiv şümləmə prosesi
 fasiləsiz taxılçılığın inkişafı
 kartoqçuluğun inkişafı

446 Meşə altından çıxmış, bərkimiş dağ-qara torpaqlar necə adlanır?

- soranlaşmış
 podzollaşmış
 bozqırlaşmış
 səhrələşmiş
 bataqlıqlaşmış

447 Azərbaycanda qurşaq təşkil etməyib, ayrı-ayrı massivlər şəklində yayılan torpaq tipi hansıdır?

- boz-qonur torpaqları
 dağ-qara torpaqları
 şabalıdı torpaqlar
 şoran torpaqlar
 dağ-qonur torpaqları

448 Soda və xlor istehsalında torpağı çirkləndirən hansı element ətraf mühitə tullanır ?

- qurğuşun
- sulfat
- civə
- dəmir
- ammoniyak

449 Bonitirovka nədir ?

- torpaqların şorlaşması
- torpaqların məhsuldarlığı
- torpaqların aşınması
- torpaqların eroziyası
- torpaqların deqradasiyası

450 Bitki və mikroorqanizmlərin torpaqdakı fəaliyyəti hansı elementlərin toplanmasına səbəb olur ?

- karbonun və azotun
- alüminium və kükürdün
- oksigen və radiumun
- fosfor və kalsiumun
- dəmir və maqneziumun

451 Nival və arid zonalarda torpağın aşınma qabığı necə formalaşmışdır ?

- nazik və sadə quruluşlu
- yüksək minerallaşmış
- humusun çox olması
- humusun çox olması
- qalın və strukturlu

452 Pedosfer təbəqəsi hansı sahəni əhatə edir ?

- mantiyanın üst hissəsini
- hündür dağ zirvələrini
- torpaqla örtülü hissəsini
- qazlarla əhatələnən hissəsini
- su ilə örtülü hissəni

453 Son 100 ildə eroziya prosesi nəticəsində itirilən məhsuldar torpaqların miqdarı nə qədərdir ?

- 500 milyon ha
- 800 milyon ha
- 2 milyard ha
- 1,5 milyard ha
- 350 milyon ha

454 Quru bozqır zonanın əsas genetik torpaq tipi hansı torpaqlardır?

- çəmən torpaqları
- boz torpaqlar
- Sarı torpaqlar
- şabalıdı torpaqlar
- boz-çəmən torpaqları

455 İl ərzində təxminən nə qədər ərazi yuyulma(səthi) eroziyasına məruz qalır?

- 500 min ha
- 5 mln.ha
- 1 mln.ha
- 2,3 mln.ha

750 min.ha

456 Respublikamızda əsasən səthi axınların nizamlanması yolu ilə eroziyanın qarşısının alınması və məhsuldarlığın artırılması üçün hansı əkinçilik sistemi tətbiq edilir?

- kontur-meliorativ əkinçilik sistemi
 suötürücü və susaxlayıcı sistem
 hidrotexniki qurğular sistemi
 aqrotexniki tədbirlər sistemi
 mühəndis-bioloji sistem

457 Yay otlaqları kimi istifadə edilən və ən çox eroziya prosesinin intensiv inkişafı müşahidə edilən rayonlar hansılardır?

- Yevlax, Ağdaş, Göyçay, Kürdəmir
 Füzuli, Beyləqan, İmişli, Ağcabədi
 Masallı, Lənkəran, Yardımlı, Lerik
 Quba, Gədəbəy, Daşkəsən, Şəki
 Gəncə, Qazax, Ağstafa, Goranboy

458 Meşə torpaqların bozqırışmasının əsas səbəbi nədir?

- üzvi maddənin azlığı
 avtomorf torpaq əmələgəlmə şəraiti
 rütubət çatışmamazlığı
 karbonatların yuyulması
 meşələrin seyrəkləşməsi

459 Hidrosferə daxil olan hövzələrindən hansı ən az faizə malikdir?

- göllər
 buzlaqlar
 çaylar
 torpaqdakı su
 yeraltı sular

460 Biosferdə baş verən proseslərin çox hissəsi bilavasitə hansı maddə ilə əlaqədardır ?

- su ilə
 ammoniyakla
 hidrogenlə
 bitkilərlə
 turşularla

461 Respublika ərazisində boz torpaqların ən çox yayıldığı ərazilər hansılardır?

- Cənub-şərqi, Qobustan, Abşeron, Cənub-Şərqi Şirvan
 Qarabağ yaylası, Lənkəran ovalığı, Ordubad
 Kür-Araz ovalığı, Naftalan, Abşeron yarmadası
 Gəncə-Qazax, Cənub-şərqi Qafqaz, Quba-Qusar
 Şəki-Zaqatala, Arazboyu düzənliklər, Daşkəsən

462 Azərbaycan torpaqlarının birinci təsnifatını verə nalim kim olmuşdur?

- M.Ə.Salayev
 B.Ə.Budaqov
 A.N.Rozanov
 S.A.Zaxarov
 V.R.Volobuyev

463 Yüksəkliyə qalxdıqca torpaqların dəyişməsinə səbəb nədir?

- bitki örtüyünün seyrəkləşməsi
- günəş radiasiyasının azalması
- istiliyin və rütubətin dəyişməsi
- palıd meşələrinin sahəsinin azalması
- heyvandarlığın inkişafı

464 Azərbaycan ərazisində ibtidai torpaqlar qurşağı hansı yüksəklikdən keçir?

- 3000 m
- 2000 m
- 800 m
- 1600 m
- 2500 m

465 Azərbaycanda sarı torpaqlar əsasən hansı vilayətdə yayılmışdır ?

- Kür-Araz ovalığı
- Naxçıvan MR
- Böyük Qafqazın şimal-şərqi
- Kiçik Qafqazın cənubu
- Lənkəran ovalığı

466 Şabalıdı torpaqların əsas ekoloji problemi nədir ?

- delüvial-prolüvial gillicələrlə zəngin olması
- torpaqların çox karbonatlılığı ilə fərqlənməsi
- humus horizonunun qalınlığının az olması
- əhəngli, gipsli-duzlu süxurların səthə çıxması
- meyilliyi çox olan yamaclarda üst qatın yuyulması

467 Gəcli şabalıdı torpaqların təsərrüfat baxımından yararsız hala düşməsinin səbəbi nədir ?

- yeraltı suların səthə yaxın olması
- gəmiricilərin sayının çox olması
- mineral gübrələrdən çox istifadə olunması
- suvarma nəticəsində şorlaşması
- gəcdən suvaq materialı kimi istifadə edilməsi

468 Respublika ərazisində gəcli şabalıdı torpaqlardan tikinti materialı kimi hansı ərazidən istifadə edilir?

- Bakı şəhəri ətrafından
- Lənkəran düzənliyindən
- Qarabağ yaylasından
- Qobustanın alcaqdağlığından
- Gəncə şəhəri ətrafından

469 Şabalıdı torpaqların mühafizəsində əsasən hansı tədbirlər görülür?

- yalnız pambıq bitkisinin əkilməsi
- suvarma nəticəsində duzların yuyulması
- fasiləli əkinə nəzarətin gücləndirilməsi
- şumlanmanın dərinə aparılması
- pestisid və defoliantlardan istifadə olunması

470 Azərbaycanın düzənlik və dağətəyi vilayətlərində yayılmış torpaqlar arasında ən məhsuldar və tamkamilə kənd təsərrüfatına yararlı torpaqlar hansılardır?

- dağ-meşə qara torpaqları
- boz-çəmən torpaqları
- tünd şabalıdı torpaqlar

- boz-qəhvəyi torpaqlar
- qırmızı-ferralit torpaqlar

471 Azərbaycan ərazisində şabalıdı torpaqların geniş yayıldığı sahələr hansılardır?

- Şəki-Zaqatala, Ləngəbiz tirəsi, Aran
- Şimal-şərqi Qafqaz, Dağlıq Şirvan, Abşeron
- Gəncə-Qazax, Naxçıvan, Quba-Xaçmaz
- Ceyrançöl-Acınohur, Aran, Qobustan, NMR
- Qarabağ yaylası, Lənkəran-Astara, Abşeron

472 Boz, boz-qonur torpaq tipləri inkişaf etmiş düzənlik ərazilərdə meşə landşaftının yaranmasının əsas səbəbi nədir?

- yeraltı suların səthə yaxınlığı və rütubətlənmə dərəcəsi
- ərazinin dağlara nisbətən şərq hissədə yerləşməsi
- yağıntıların orta illik miqdarının azlığı
- Günəşli saatların miqdarının çox olması
- səhra iqlimi göstəricilərinin yüksək olması

473 Yarımsəhra ərazilərin boz, boz-qonur torpaqlarında əsasən hansı bitki formasiyaları üstünlük təşkil edir?

- mamır, şibyə, şam ağacı, yovşan-fermer bitkiləri
- seyrək kollar, palıd və sarmaşiq
- qarağan, moruq, fisdıq, şoranotu
- nar kolları, dəmirağac, yovşan, akasiya
- yovşan, şoranotu, efemer-şoran bitkiləri

474 Boz torpaqlar Respublika ərazisində əsasən hansı bölgələrdə yayılmışdır?

- Böyük Qafqazın cənub-şərqində, Lənkəranda, Qobustanda
- Böyük Qafqazın cənubunda, Lənkəranda, Mil düzündə
- Qarabağ malili düzənliyində, Kiçik Qafqazın şimalında
- Cənub-Şərqi Qobustanda, Abşeronda, Cənub-Şərqi Şirvan, Naxçıvan MR
- Qarayazı düzündə, cənub-şərqi Şirvanda, Naxçıvan MR

475 Litosferin ən mühüm hissəsi olan torpağın əmələgəlmə prosesi necə baş verir ?

- vulkanların püskürmə materiallarının yığılaraq, formalaşmasından yaranır
- dağ süxurlarının və mineralların fiziki-kimyəvi aşınmasıdır
- zaman daxilində süxurların, relyefin, bitki və heyvanat aləminin qarşılıqlı təsiri ilə yaranan təbii-tarixi cisimdir
- geoloji quruluşun və relyef formalarının təsiri nəticəsində formalaşan uzvi-mineral kompleksdir
- iqlim elementlərinin paylanması nəticəsində əmələ gələn maddədir

476 Torpağın çirklənməsində müəyyən rol oynayan civə ətraf mühitə necə düşür ?

- soda və xlor istehsalında
- yeraltı sularla
- mühərrik yanacaqları ilə
- mədən tullantıları ilə
- sement istehsalında

477 Hesablamalara görə yer səthində yaşayan hər adambaşına il ərzində nə qədər tullantı əmələ gəlir ?

- 2 ton
- 500 kq
- 3,5 ton
- 1 ton
- 50 kq

478 Torpağın kimyəvi tərkibi ən çox hansı elementdən ibarətdir ?

- maqneziumdan
- dəmirdən
- alüminiumdan
- oksigendən
- silisiumdan

479 Torpaqda karbonun və azotun toplanması hansı amillə bağlıdır?

- bitki və mikroorqanizmlərin fəaliyyəti ilə
- iqlim amili ilə
- oksidləşmə prosesi ilə
- süxurların aşınması ilə
- torpağın mütləq yaşı ilə

480 Hansı proses aqroekosistemlərin stabilliyini pozur və torpağın fiziki strukturunu dəyişir?

- heyvandarlığın inkişaf etdirilməsi
- kimyəvi gübrələrin normadan artıq istifadəsi
- şumlanmanın horizontal formada aparılması
- fasiləsiz suvarma əkinçiliyinin tətbiqi
- yamaclarda baş verən sürüşmə hadisələri

481 Hansı ərazilərdə litosfer bilavasitə atmosferlə əlaqədə olur?

- qara torpaqlarda
- səhrada
- çəmənlikdə
- arktikada
- bataqlıqda

482 İstismar olunaraq pozulmuş torpaqların rekultivasiyası hansı mərhələrdə aparılır?

- termiki və fiziki
- texniki və kimyəvi
- hırdro və fitoloji
- hırdro və fitoloji
- kimyəvi və bioloji

483 Quru bozqır zonanın əsas genetik torpaq tipi hansı torpaqlardır?

- Sarı torpaqlar
- şabalıdı torpaqlar
- çəmən torpaqları
- boz-çəmən torpaqları
- boz torpaqlar

484 İl ərzində təxminən nə qədər ərazi yuyulma(səthi) eroziyasına məruz qalır?

- 500 min ha
- 5 mln. ha
- 1 mln. ha
- 2,3 mln. ha
- 750 min. ha

485 Orta dağ-meşə qurşağında meşəsizləşdirilmiş ərazilərdə intensiv əkin- çiliyin inkişaf etdirilməsi hansı prosesi gücləndirir?

- korroziya
- abraziya
- defilyasiya

- eroziya
 akkumlyasiya

486 Sel, daşqın və sürüşmə hadisələrinin ən çox təsi göstərdiyi dağlıq torpaq sahələri hansı regionun payına düşür ?

- Kiçik Qafqaz
 Böyük Qafqaz
 Talış dağları
 Dərələyəz silsiləsi
 Zəngəzur silsiləsi

487 Meşə örtüyünün və digər bitki formasiyalarının formalaşdığı bitki örtüyünün sıradan çıxmasına nəticədə növün arealında parçalanmaların yaranmasına səbəb nədir?

- kütləvi otarılmanın olması
 fəlakətli meşə yanğınları
 yeraltı təkanların baş verməsi
 sel hadisəsi, dağ uçqunu, sürüşmə
 yüksək temperatur və quraqlığın baş verməsi

488 Torpağın məhsuldarlığının azalmasına səbəb olan aridləşmə hansı kompleks təsirlərin nəticəsidir?

- intensiv suvarılma
 gübrələrin istifadə edilməsi
 tullantılarla çirklənmə
 ifrat rütubətlənmə
 nəmliyin azalması

489 Dünya regionları arasında torpaq ehtiyatlarından əkinçilik məqsədilə ən çox istifadə edilən region hansıdır ?

- Cənubi Amerika
 Qərbi Avropa
 Şimali Qazaxstan
 Şərqi Avropa
 Şimali Afrika

490 Yer kürəsi quru hissəsinin neçə faizi əkin sahələrinin payına düşür ?

- 32 %
 23 %
 10 %
 15 %
 18 %

491 Külək, su, texniki təsir nəticəsində torpağın dağılması necə adlanır ?

- abrakziya
 eroziya
 aridləşmə
 şorlaşma
 defilyasiya

492 Azərbaycan Respublikası ərazisində torpaq ehtiyatları ən çox hansı tullantılarla çirklənmişdir?

- məişət sularının axıdılması ilə
 nəqliyyat tullantıları ilə
 məişət tullantıları ilə
 azot və fosfor gübrələri ilə
 toksik maddələr və metallarla

493 Litosferin müxtəlif maddələrlə, o cümlədən neftlə çirklənməsi prosesi necə adlanır?

- biogen çirklənmə
- texnogen çirklənmə
- radioaktiv çirklənmə
- pestisidli çirklənmə
- kimyəvi çirklənmə

494 Dünya praktikasında torpaqların məhsuldarlığına görə müqayisəli qiymətləndirilməsi necə adlanır?

- qranulometriya
- rekultivasiya
- bonitirovka
- meliorasiya
- kartoqram

495 əsasən orta və qismən şiddətli yuyulmuş torpaqlarda eroziya prosesinin qarşısını almaq məqsədilə hansı mübarizə tədbirləri görülür?

- mineral gübrələr verilməlidir
- növbəli əkinlərdə dənli bitkilərə üstünlük verilir
- torpaqquyucu alçaq boylu ağaclar əkilməlidir
- yalnız biçənəklər kimi istifadə olunmalıdır
- ümumiyyətlə əkin işləri aparılmamalıdır

496 ən çox nəzər cəlb edən və daha çox müşahidə olunan eroziya forması hansıdır?

- yamac
- intensiv
- səthi
- şaquli
- xətti

497 Biosferaya daxil olan tullantılardan hansılar daha təhlükəlidir ?

- karbon, azot, fosfor, uran
- cıvə, qurğuşun, kadmium, flor
- oksigen, kömür, volfram, kvarsit
- kalstun, dəmir, polad , hidrogen
- arqon, natrium, alüminium

498 Dünyanın torpaq fondu Yer səthi sahəsinin neçə hissəsini təşkil edir ?

- 2/3
- 2/4
- 1/3
- 3/5
- 1/4

499 Tropik qurşaq daxilində hansı torpaq-bioiqlim vilayətləri fərqləndirilir? 1. tropik rütubətli və dəyişən rütubətli meşələr 2. tropik bataqlıq və torflu torpaq sahələri 3. tropik iynəyarpaqlı meşələr 4. tropik quraq kserofit-meşə və savannalar 5. tropik meşələrin ferralit torpaqlı sahələri 6. tropik səhra və yarım səhralar

- 1, 3, 5
- 1, 4, 6
- 3, 5, 6
- 2, 3, 6
- 2, 4, 6

500 Tropik qurşaq daxilində hansı torpaq-bioiqlim vilayətləri fərqləndirilir?

- hidromorf, semiarid, podzol
- savanna, humid, azonal
- intrazonal, kserofit, semihumid
- humid və semihumid, semiarid, arid
- kserofit, ferralit-arid, rütubətli

501 Tropik qurşaqlarda ferralitləşmə prosesi əsasən hansı iqlim xüsusiyyətlərindən asılıdır?

- günəşli saatların miqdarı 2500 saat/il olmalıdır
- Temperatur 30-35 ° olmalıdır
- yağıntıların miqdarı 800-1000 mm-dən çox olmalıdır
- hava şəraiti quru və isti olmalıdır
- ərazinin 30 %-dən çoxu dağlıq olmalıdır

502 Azərbaycan Respublikası ərazisində torpaqların külək eroziyasından zərər çəkdiyi əsas sahələr hansılardır?

- Qərbi Azərbaycan və Xəzər dənizi zonası
- Qanıx-Əyriçay vadisi və Talış dağlarının ətəkləri
- Şimal-şərqi Qafqaz və Kiçik Qafqazın cənub-şərqi
- Böyük Qafqazın cənub-şərqi və Lənkəran ovalığı
- Xəzər dənizi ovalıqları və Acınohur-Ceyrançöl

503 Terraslaşdırma metodundan hansı problemlərin qarşısının alınması üçün istifadə edilir?

- rütubətli ərazilərdə bataqlıqların sahəsinin genişlənməməsi məqsədi ilə
- şiddətli yuyulmuş torpaqların yağın və dərəcələrlə parçalanmasının qarşısını almaq üçün
- kənd təsərrüfatının əsas sahəsi olan çəltikçiliyin inkişaf etdirilməsi məqsədi ilə
- gilli süxurların üstünlük təşkil etdiyi ərazilərdə sürüşmələrin qarşısının alınması üçün
- irriqasiya landşaftlarının geniş yayıldığı sahələrdə şoranlaşmanın dərəcəsini azaltmaq üçün

504 Azərbaycan torpaqlarının çirklənməsində neft məhsulları ilə yanaşı hansı ağır metallar vasitəsilə çirklənmə yüksək dərəcədədir ?

- çuqun, duralüminium, qurğuşun
- qurğuşun, kadmiy, sink, mis
- dəmir, manqan, volfram, cıvə
- qızıl, alüminium, mis, qalay
- fenol, azot, sink, gümüş

505 Dağlıq ekosistemlərdə antropogen təsirlərin yaratdıqları əsas ekoloji problemlər hansılardır ?

- təbii ekosistemlərin şumlanmış sahələri, otlaqlar, təkrar meşəliklər və antropogenləşməsi
- Kənd əhalisinin işsizlik problemi ilə əlaqədar olaraq şəhərlərə axın etməsi
- Qış otlaqlarının ləğv edilməsi və fermer təsərrüfatlarının azaldılması
- SES-nin inşası onların tam gücü ilə istifadə edilməsi
- Sənaye əhəmiyyətli olan heyvanların, xüsusilə məməlilərin sayının artırılması

506 əsas bitki formasiyalarının məhv olması, otarılmadan əlavə, hansı səbəblərdən asılıdır ?

- ifrat rütubətlənməyə görə bitkilərin çürüməsi
- heyvanların tapdağı altında torpağın bərkiməsi
- həşərat və ziyanvericilərin ərazilərdə çox yayılması
- əkinçilik sahələrinin genişləndirilməsi məqsədilə şumlanma
- intensiv sürüşmə və eroziya prosesləri

507 Hansı təbii proses məkan daxilində artdıqca torpağın deqradasiyası sürətlənərək səhrələşmə riskini daha da çoxaldır?

- Soyuq hava kütlələri
- Rütubətlənmə əmsali

- Kontinentallıq əmsalı
- Şimal küləyinin sürəti
- Yağıntılarn intensivliyi

508 Dəyərlərinə görə respublikanın potensial ahtiyatının 10,7 %-ni təşkil edən qara metallurqiyanın mineral-xammal bazaları hansılardır? 1. Daşkəsən dəmir filizi yataqları 2. Naxçıvanın daş duz yataqları 3.Zəngilanın qızıl yataqları 4.Daşsalahlı bentonit gili yataqları 5.Xoşbulaq flyuz əhəngdaşı yataqları 6.Abşeron kvarts qumları yataqları

- 2, 4, 6
- 1,2 3
- 2, 3, 4
- 3, 5, 6
- 1, 4, 5

509 Azərbaycanın sənaye şəhərlərində müəsisələrin ətraf mühitə atdığı tullantılar içərisində üstünlük təşkil edən maddələr hansılardır ?

- alüminium, qurğuşun, uran və kükürd
- karbon, kükürd, azot oksidləri və qurğuşun
- silisium, uran, karbon oksidi və molibden
- dəm qazı, helium, fosfor və dəmir
- azot oksidi, mərgümüş və radioaktiv elementlər

510 Çıxarılan dağ süxurlarının səthdə yayılması torpaqların morfoloji xüsusiyyətlərinin dəyişməsinin nə üçün sürətləndirir?

- faydalı qazıntı məhsulları karyerlərinin dərinliyinin 500 m, eninin isə 5000 m-ə çatması
- faydalı qazıntılar çıxarılan zaman filiz qırıntıları ətrafa sərələnir
- ərazinin səth hissəsində eroziya prosesləri güclənir və intensivləşir
- çökmə süxurlar qazıntı torpaqların altına gömülür və məhsuldarlıq azalır
- torpaqların üst hissəsi təkrar şoranlaşmaya məruz qalır

511 Dağ-mədən işləri sahəsində əvvəlkindən fərqlənən hansı texnogen torpaq formaları yaranır?

- maqmatik formalar və yeni formalar
- başdırılmış formalar və səth formaları
- yeni formalar və akkumlyativ formalar
- metamorfik formalar və səpinti materialları
- ovuntu materialları və texnogen formalar

512 Hansı sənaye torpaqlarında denudasiya və yuyulma prosesləri qüvvətlənir, yeni eroziya tsiklları əmələ gəlir?

- qara və əlvan metallurqiya sənayelərinin torpaqlarında
- fasiləsiz əkinçilik tətbiq olunan torpaqlarda
- karyerlər, şaxtalar formalaşan torpaqlarda
- neft quyuları qazılan və istismar edilən torpaqlarda
- meşə sahələrinin qırıldığı və seyrəkləşdirildiyi ərazilərdə

513 Rekultivasiya zamanı istifadə edilən torpaqlardan maksimum məhsul götürmək məqsədilə torpaqların tam bərpaı ilə yanaşı hansı tədbirlər görülür?

- alçaqboylu kolluqların salınması və terrasların yaradılması
- torpaqların üst şorlaşmış hissəsi texniki üsulla yuyulur
- sənaye müəsisələrinin ərazisinə axıdılmış texniki suların təmizlənməsi
- həmin sahələrin təbii xüsusiyyətlərinin məqsədəuyğun formada bərpaı
- insanların təbii şəraitin digər sahələrinə olan tələbatının ödənilməsi

514 Kimyəvi rekultivasiya zamanı hansı tədbirlər görülür?

- əraziyə əhəng verilməli, üzəri süxur və torpaqla örtülməli, gübrələr verilməlidir

- üst qatın xassələrini yaxşılaşdırmaq üçün çoxillik otlar əkilməlidir
- torpaqların üst çirklə hissəsi götürülməsi və yeni torpaq kütləsi həmin yerə tökülməlidir
- ərazilər hamarlanmalı, nəqliyyat xətlərinin çəkilməsi lazımdır
- əvvəlcə torpaqların aerasiya şəraitini yaxşılaşdırmaq və mikrob-bioloji prosesləri sürətləndirməli

515 Rekultivasiya işləri aparılan zaman tətbiq edilən tədbirlər sisteminin düzgün ardıcılığını tap

- aqrotexniki, bioloji, fiziki
- fitomeliorativ, texniki, kimyəvi
- bioloji, aqrotexniki, fiziki
- meliorativ, hidrotexniki, kimyəvi
- texniki, kimyəvi, bioloji

516 Mis mədənləri, pirit, kobalt, alunit filizi yataqları istismar edilən sahələrdə süxurların turşuluğuna qarşı hansı mübarizə ilə başlamaq lazımdır?

- kimyəvi rekultivasiya
- bioloji rekultivasiya
- aqrotexniki rekultivasiya
- fiziki rekultivasiya
- texniki rekultivasiya

517 Hansı şəraitdə faydalı qazıntıların çıxarılması nəticəsində əvvəlkindən əsaslı fərqlənən süxur yığımları və torpaq tipləri yaranır ?

- Filiz çıxarılması zamanı xammalın torpaqla qarışması nəticəsində
- Qapalı formada aparılan kəşfiyyat işlərində
- Dərinlik üzrə qazılan yataqlarda
- Açıq şəraitdə aparılan qazma işlərində
- Qazma işləri zamanı üst münbit qatın qazılmasında

518 Filiz yığıntılarının ən çox toplandığı ərazi hansıdır?

- Siyəzəndə neft yataqları və neftin emalı
- Naxçıvanda polimetall filizləri və molibden yataqları
- Daşkəsən filiz yataqları və Zəylik alünit yataqları
- Abşeronda daş karxanaları və neft yataqları
- Gədəbəyde qızıl yataqları və civə emalı

519 Azərbaycanda zərərli tullantıların basdırılması və zərərsizləşdirilməsi hansı istiqamətlərdə aparılır?

- Tullantılar ümumi şəkildə anbarlaşdırılaraq yandırılır
- xüsusi poliqlonlarda xəndəklər qazılaraq, tullantıların burada basdırılması
- Şəhər kənarında açıq poliqlonlara atılır və ya yandırılır
- Bakı buxtasında xüsusi borular vasitəsi ilə dənizə axıtılır
- Abşeron yarımadasının cənub sahillərində dənizə atılır

520 Respublika ərazisində ən çox sənaye müəsisəsi yerləşən şəhərlər hansılardır və onların payına sənaye potensialının necə faizi düşür?

- Bakı və Sumqayıt şəhərlərində, 70 %
- Sumqayıt və Lənkəran şəhərlərində, 77 %
- Bakı və Xaçmaz şəhərlərində, 55 %
- Gəncə və Qazax şəhərlərində, 67 %
- Naxçıvan və Bakı şəhərlərində, 60 %

521 Respublika ərazisində Abşeron yarımadasından sonra rekultivasiyaya ehtiyacı olan torpaq sahələri haradadır?

- Talış dağlarında
- Böyük Qafqazın cənubunda

- Kiçik Qafqazda
- Şəki-Zaqatalada
- Qobustan rayonunda

522 Rekultivasiya olunacaq sahələrin mənimsənilməsinin iqtisadi cəhətdən ən ucuz növü hansıdır?

- əraziyə əhəngin verilməsi və 60 sm dərinliyə kimi yumuşaltma
- torpaqların səthinə mineral gübrələrin verilməsi
- təzyiqli sular vasitəsi ilə yuyulması
- sahələrdə meşə əkinlərinin həyata keçirilməsi
- torpaqlarda mikrob-bioloji prosesləri sürətləndirmək

523 Respublikada sənaye tullantıları, yeraltı sərvətlərin dağıntıları, qazıntı vasitəsi ilə basdırılmış və çirkləndirilmiş torpaqlar hansı üsulla bərpa edilir?

- rekultivasiya
- texniki
- aqrotexniki
- meliorasiya
- yumuşaltma

524 Respublikanın sənaye şəhərlərində müəsisələrin atdıqları tullantıların qarşısını almaq üçün hansı tədbirlər görülür?

- müəsisələr istədikləri qədər tullantı atmağa qadirdirlər
- şəhərdən kənar ərazilərə yığılaraq yandırılır
- xüsusi dövlət müəsisələri tərəfindən monitorinqlər aparılır
- müəsisələrin daxilində xüsusi ölçmə cihazları yerləşdirilir
- Xəzər dənizinin dərinliklərinə atılır

525 Sənaye şəhərlərində bərk tullantıları zərərsizləşdirmək məqsədilə hansı tədbirlər görülməlidir?

- torpaqlar yalnız sanitar-müdafiə zonalarına ayrılmalıdır
- yalnız meliorativ tədbirlər həyata keçirilməlidir
- rekultivasiya prosesi gücləndirilməlidir
- utilizasiya zavodları tikilməlidir
- quyulara yığılaraq basdırılmalıdır

526 Dağ-mədən sənayesinin bir çox sahələrində baş verən əsas hansı problemlər ətraf mühiti korlayır və torpaq fondunu azaldır?

- yataqlarda kəşfiyyat işlərinin aparılması
- çox qiymətli xammal itkisinin baş verməsi
- yükdaşıma zamanı ağır texnikanın hərəkəti
- qazma işlərinin fasiləsiz aparılması
- istehsal zamanı istifadə edilən texniki suların ətraf ərazilərə axıdılması

527 Abşeron yarımadasının bərk tullantıların çirklənməsinə səbəb olan əsas sənaye müəsisələri hansılardır?

- Azərneftyağ istehsalat birliyi və Azərsun şirkətlər qrupu
- Qaz emalı zavodu və Keşlə maşınqayırma zavodu
- Abşeron DRES-i və Qaradağ daş karxanası
- H.Əliyev adına Neft emalı zavodu
- Qaradağ sement zavodu və Bakı Gips məmulatı zavodu

528 Üzümçülük və pambıqçılıq rayonlarında əkin sahələri ən çox hansı maddələrlə çirklənir?

- azot oksidləri ilə
- intensiv suvarma ilə
- təbii gübrələrlə
- pestisid və defoliantla

- karbon dörd oksidlə

529 Azərbaycanın düzənlik torpaqlarının şorlaşmasına əsas səbəb nədir?

- əkinçilikdə əsasən taxıl bitkisinin becərilməsi
 torpaq əmələgətirən süxur və çöküntülərin tərkibindəki duzların çoxluğu, yeraltı suların səthə yaxınlığı
 ərazidəki torpaqların allüvial-prolüvial, gətirmələrdən təşkil olunması
 intensiv otarılma, yağıntılarn orta illik miqdarının aşağı olması
 Kür çayı və onun qollarının fəsildən asılı olaraq daşması

530 ən çox aşınma eroziyasına məruz qalmış torpaq sahələri Azərbaycanın hansı ərazilərində müşahidə olunur?

- Naxçıvanın orta və yüksək dağlıq sahələrində
 Kür-Araz ovalığının irriqasiya təsərrüfatı sahələrində
 Əsasən dağlıq ərazilərin dəmyə əkinçiliyi sahələrində
 Lənkəranın düzənlik və dənizsahili ərazilərində
 Qarabağ maili düzənliyinin suvarılan ərazilərində

531 Respublikada ümumiyyətlə neft və neft məhsulları ilə çirklənmiş ərazilərin sahəsi nə qədərdir?

- 22 min hektar
 57 min. hektar
 73,6 min hektar
 28,8 min.hektar
 35 min. hektar

532 Azərbaycan ərazində dik yamaclardan istifadə etmək məqsədilə hansı metoddan istifadə olunur?

- rekultivasiya
 terraslaşdırma
 transformasiya
 irriqasiya
 meliorasiya

533 Təsərrüfatın müxtəlif sahələrində pozulmuş təbii landşaftların bərpası üçün tətbiq edilən tədbirlər kompleksi necə adlanır?

- rekultativ tədbirlər
 fitomeliorativ tədbirlər
 aqrotexniki tədbirlər
 meliorativ tədbirlər
 akkumlyativ tədbirlər

534 Sənaye şəhərlərinin pozulmuş landşaftların torpaqlarının rekultivasiyası hansı mərhələlərlə aparılır?

- hidromeliorativ və texniki
 gübrələmə və yumuşaltma
 aqrotexniki və fiziki
 fitomeliorativ və kimyəvi
 texniki və bioloji

535 Respublika torpaqlarının ən çox alüminium oksidləri ilə çirklənmə prosesi hansı sənaye şəhəri ətrafında müşahidə olunur?

- Naxçıvan şəhəri
 Bakı şəhəri
 Sumqayıt şəhəri
 Mingəçevir şəhəri
 Gəncə şəhəri

536 Atmosfer havasına və torpaq sahələrinə atılan tullantıların həcminə və xüsusi çəkisinə görə fərqlənən şəhərlər hansılardır?

- Gəncə, Şəki, Qusar, Xaçmaz, Ağdaş
- Lənkəran, İmişli, Gədəbəy, Sumqayıt
- Bakı, Sumqayıt, Şirvan, Gəncə, Mingəçevir
- Mingəçevir, Yevlax, Zaqatala, Şabran
- Bakı, Naxçıvan, Daşkəsən, Ağcabədi

537 Azərbaycan ərazisində ən çox kimyəvi gübrələrdən, pestisidlərdən və defoliantlardan hansı ərazilərdə istifadə edilir?

- Qarabağ maili düzənliyində
- Kür-Araz ovalığında
- Samur-Dəvəçi ovalığında
- Naxçıvan MR-da
- Lənkəran düzənliyində

538 Azərbaycan Respublikasında Abşeron yarımadasından başqa neftlə çirklənmiş rayonları hansılardır?

- Zəngilan, Şabran, Xızı, Siyəzən
- Lənkəran, Astara, Yardımlı, Bəhramtəpə
- Şirvan, Neftçala, Siyəzən, Muradxanlı
- Ordubad, Şərur, Şahbuz, Babək
- Naftalan, Daşkəsən, Kəlbəcər, Laçın

539 Respublikada adam başına cəmi neçə hektar torpaq sahəsi və əkinçilikdə istifadə edilən sahə düşür?

- 1,5 ha və 1 ha
- 2 ha və 1,5 ha
- 1 ha və 3 ha
- 1,17 ha və 0,2 ha
- 3,5 ha və 0,5 ha

540 Azərbaycanın dağlıq ərazilərinin təsərrüfat cəhətdən ən çox mənimsənilən torpaqları haradadır?

- Böyük Qafqazın şimal-şərqi, dağətəyi və alçaq dağlığı
- Talış dağlarının orta dağlığı və dağətəyi əraziləri
- Kürboyu düzənliklər və Ləngəbiz tirəsi
- Kiçik Qafqazın orta və yüksək dağlığı
- Böyük Qafqazın cənubu və yüksək dağlığı

541 Azərbaycan ərazisində dik yamaclardan istifadə etmək üçün hansı tədbirlər həyata keçirilir?

- dəmyə əkinçiliyi üsulundan
- suvarma üsulundan
- növbəli əkin üsulundan
- quru meliorasiya üsulundan
- terraslaşdırma üsulundan

542 Hansı halda eroziyaya uğramış torpaqlardan kənd təsərrüfatında istifadə edilir?

- sürüşmə sahələrindən və bedlən torpaqlardan
- təkrarən şorlaşmış və duzlaşmış torpaqlardan
- zəif və orta dərəcədə yuyulmuş torpaqlardan
- sel hadisələri nəticəsində səthi yuyulmuş torpaqlardan
- eroziyayın şiddətli getdiyi dağ torpaqlarından

543 Respublikada adambaşına düşən əkinə yararlı torpaq sahələrinin az olmasının əsas səbəbləri nədir?

- torpaqların xeyli hissəsinin eroziyaya, şorlaşmaya və bataqlaşmaya məruz qalması

- torpaqların əsasən dik yamaclarda, uçurumlarda və qar-buzlaq altında olması
- torpaqların əsas hissəsinin çay, göl və bataqlıqların altında olması
- torpaqların çox hissəsinin meşə landşaftlarının altında olması
- torpaqların əsasən yaşayış məntəqələrinin altında olması

544 Respublikada adambaşına təxminən nə qədər torpaq sahəsi düşür?

- 5,2 ha
- 3,5 ha
- 2,2 ha
- 1,17 ha
- 7,4 ha

545 Neftlə çirklənmiş torpaqlarda mikroelementlərin miqdarının aşağı düşməsinə səbəb nədir ?

- lay sularının səviyyəsinin qalxması
- neftli sahələrdə radioaktiv elementlərin çoxluğu
- dərin quyuların qazılması
- torpaqların dərin qatlarında kimyəvi elementlərin yığılması
- ağır metalların miqdarının artması

546 Abşeron yarımadasında hansı ərazilərin radiasiya fonu çoxdur və radiasiyasının normadan yüksək olmasına əsas səbəb nədir?

- Suraxanı, Mərdəkan, Binəqədi-tikinti materialları
- Sabunçu, Ramana, Balaxanı, Qala-neft mədənləri
- Hövsan, Türkan, Nardaran, Zirə-kənd təsərrüfatı
- Qarabağ, Qobustan, Sahil-Qaradağ sement zavodu
- Bibiheybət, Bilgəh, Sənqaçal-yodlu-bromlu sular

547 Abşeron torpaqların çirklənməsində neft məhsulları ilə yanaşı hansı tullantılar iştirak edir?

- fermer (heyvandarlıq) təsərrüfatının tullantıları
- metallurgiya, elektrotexnika və başqa sənaye tullantıları
- məişət və bərk tullantılar vasitəsi ilə
- kimyəvi və mineral gübrələrin vasitəsi ilə
- kənd təsərrüfatı məhsullarının tullantıları

548 Hal-hazırda neft məhsulları ilə çirklənmiş torpaqlarında rekultivasiya aparılmış ərazilər hansılardır?

- Naftalan, Zəyəm, Mehmana
- Siyəzən, Şabran, Xızı
- Bülbülə, Ramana, Qaradağ
- Mərdəkan, Zirə, Pirəküşkül
- İmişli, Muradxanlı, Carlı

549 Ümumiyyətlə respublika ərazisində nə qədər ərazi neft məhsulları ilə çirklənmişdir?

- 45,5 min ha
- 52,3 min ha
- 35 min ha
- 17 min ha
- 28,8 min.ha

550 Neft istismarı qurtardıqdan sonra ərazidən buruqların, beton əsasların təmizlənməsi hansı rekultivasiya üsulu ilə yerinə yetirilir?

- kimyəvi
- meliorativ
- texniki

- aqrotexniki
- bioloji

551 Abşeron yarımadasında ən az radioaktivlik müşahidə olunan ərazilər hansılardır?

- Binəqədi, Bibiheybət
- Nardaran, Mərdəkan
- Ramana, Balaxanı
- Suraxanı, Bilgəh
- Qala, Sabunçu

552 Rekultivasiya üçün təcrübədən keçirilmiş və sınınmış etibarlı metodlardan ən əlverişlisi hansıdır?

- bioloji- texnogen metod
- fenoloji analogiya metodu
- landşaft-ekoloji metod
- coğrafi indikasiya metodu
- texniki metod

553 Akkumlyativ dağ-mədən formalarının yayıldığı rayonlarda hansı təbii proseslər yaranır?

- müxtəlif bitki formasiyalarının yaranması
- sürüşmə sel və daşqınlar
- yeni tektonik proseslərin aktivləşməsi
- defilyasiya, abraziya və aşınma
- denudasiya, yuyulma və eroziya

554 Nəqliyyat vasitələrindən təbiətə atılan və ən çox sinir-əsəb, qan-damar, əqli çatmamazlıqlar kimi xəstəliklərin yaranmasına şərait yaradan kimyəvi maddələr hansılardır?

- hidrogen xlorid, metallik nikel, sulfat turşusu
- maqnezium, hidrogen-sulfid, karbon qazı
- dəm qazı, azot oksidləri, qurğuşun
- helium qazı, dəmir oksidləri və natrium-xlor
- karbon oksidləri, benzol, təsirsiz qazlar

555 Şirvan şəhərində ətraf ərazilərin çirklənməsini sürətləndirən və kənd təsərrüfatına ciddi ziyan vuran əsas sənaye sahəsi hansıdır ?

- Kükürlü mazut yanacağından istifadə edilən DRES
- «Şirvanneft» neft-qazçıxarma idarəsi
- mineral gübrələr istehsalı
- qara və əlvan metallurjiya
- inşaat materialları kombinatı

556 Dağlıq ərazilərdə ot bitkilərinin qruplaşması, torpağın qalınlığı və biotik komponentlərin məhsuldarlığı hansı amillərdən asılıdır?

- qar örtüyünün qalın olması və buzlaşmasından
- yamacları təşkil edən süxurların litoloji tərkibindən
- buzlaq ekzarasiyası və akkumlyasiyasının intensivliyindən
- ərazinin relyef və mikroiklim xüsusiyyətlərindən
- kənd təsərrüfatı sahələrinin düzgün yerləşdirilməsindən

557 Dağlıq ərazilərdə meşə altındakı torpaqların strukturu subnival və nival ərazilərlə müqayisədə daha möhkəm olmasının səbəbləri aşağıdakılardan hansıdır ?

- burada taksonomik dərəcəli bir sıra fiziki-coğrafi komplekslər vardır
- meşə torpaqlarında aşınma və denudasiya prosesləri daha güclüdür
- yamaclar meşə bitkilərinin kökləri ilə yaxşı bərkidir

- meşə sahəsində rütubətin daha çox olması
- meşə komplekslərinə antropogen təsirlər daha intensivdir

558 Səhra, yarımsəhra və digər quraqlığa davamlı ərazilərin torpaqlarının şorlaşmasının və bataqlıqlaşmasının səbəbləri nədir?

- biçənlərin istifadəsi
- dəmyə əkinçiliyi
- suvarma əkinçiliyi
- otarılma təsərrüfatı
- dağ-mədən sənayesi

559 Torpaqların çirklənməsinə qarşı sənaye tullantılarının tənzimlənməsi üçün hansı qaydalar tətbiq olunur?

- istehsalat azaldılır
- zavodlar bağlanır
- yalnız monitorinq olunur
- yerli müşahidələr aparılır
- dövlət standartları tətbiq olunur

560 Kimyəvi gübrələrdən və pestisidlərdən istifadə torpaq sahələrinin çirklənməsi ilə yanaşı, başqa hansı problemlər yaradır?

- torpağın üst hissəsində buxarlanmanı azaldır və ziyanvericilərin sayı artır
- bitkilərin məhsuldarlığını və inkişafını zəiflədir
- gübrəli bitkilərlə qidalanan heyvanların məhvinə səbəb olur
- insanlarda bir sıra xəstəliklərin və bədxassəli işlərin yaranmasına səbəb olur
- torpağın üst məhsuldar hissəsini aşındırır və şorlaşmaya səbəb olur

561 Azərbaycanın torpaq ehtiyatlarının kənd təsərrüfatı çirklənməsi ilə eyni zamanda hansı tullantılarla həddindən çox çirklənmişdir?

- məişət sularının axıdılması ilə
- məişət tullantıları ilə
- nəqliyyat tullantıları ilə
- azot və fosfor gübrələri ilə
- toksik maddələr və metallarla

562 Neolit dövründə əkinçiliyin və heyvandarlığın başladığı vaxtda Azərbaycan ərazisində neçə faiz meşə ilə örtülü ərazi olmuşdur?

- 25 %
- 30 %
- 9 %
- 60 %
- 11 %

563 Kür çayının geniş subasarlarında su altında qalmış münbit torpaqların təsərrüfat dövriyyəindən çıxarılmasına səbəb nədir?

- bataqlıqlar
- su anbarları
- kollektorlar
- su kanalları
- su kəmərləri

564 Azərbaycanda kollektor-drenaj şəbəkəsinin əsas əhəmiyyəti nədən ibarətdir?

- əhalinin içməli su ilə təminatı üçün
- növbəli əkinçiliyin inkişaf etdirilməsi

- rekultivasiya proseslərinin tətbiqi üçün
- suvarma və meliorasiya işlərinin həyata keçirilməsi
- torpaqlarda külək eroziyasının qarşısının alınması

565 Azərbaycanda torpaqların külək eroziyasından zərər çəkdiyi sahələr hansılardır?

- Böyük Qafqazın şimal-Şərqi və Gəncə-Qazax düzü
- Qərbi Azərbaycan və Xəzəryanı zona
- Talış dağları və Lənkəran düzənliyi
- Xəzəryanı zona və Kür-Araz ovalığı
- Naxçıvanın yüksəkdaqlığı və Arazboyu düzənliklər

566 Dağlıq ərazilərdə torpaqların korlanmasına insanın təsərrüfat fəaliyyəti ilə yanaşı hansı təbii hadisələrdə səbəb olur?

- radioaktiv elementlərin şüalanması
- neft quyularının fontan vurması
- yeraltı suların təsiri ilə şorlaşma
- sürüşmə, uçqun, sel hadisələri
- heyvandarlıq təsərrüfatının inkişafı

567 Şiddətli yuyulmuş torpaqların yayıldığı ərazilərin gələcəkdə yarıq və dərələrlə daha çox parçalanmasının qarşısını almaq üçün hansı tədbirlər həyata keçirilir?

- texniki, terraslaşdırma və meşəsalma
- kimyəvi və üzvi gübrələrin verilməsi
- kanallar vasitəsi ilə suvarma
- fasiləsiz əkinçilik tədbirləri
- rekultivasiya və meliorasiya tədbirləri

568 ən nazik nə zəif strukturlu torpaq qatı hansı lanşaft qurşağını əhatə edir?

- dağ-çəmən
- çöl-çəmən
- yarımsəhra
- dağ-meşə
- meşə-çöl

569 Ağac, kol və ot bitkilərindən istifadə etməklə kompleksin vəziyyətinin yaxşılaşdırılması hansı meliorativ metod vasitəsi ilə aparılır?

- texniki meliorasiya
- hidrotexniki
- kimyəvi meliorasiya
- fitomeliorativ
- bioloji meliorasiya

570 Abşeron yarımadasının hansı hissəsinin torpaqları daha çox çirklənməyə məruz qalmışdır?

- cənub hissəsi
- şimal-şərq hissəsi
- şimal-qərb hissəsi
- şimal hissəsi
- bütün sahil zolağı

571 Bioloji rekultivasiyada ilkin mərhələ olaraq hansı tədbirlər görülür?

- neft tullantı qalıqlarından təmizlənməlidir
- mineral və yerli gübrələr verilməlidir
- dənli bitkilər əkilməlidir
- sahələr suvarılmalıdır

- morfoloji diaqnostika edilməlidir

572 Kimyəvi meliorasiya zamanı hansı tədbirlər görülür?

- torpaqların yenidən bərpa olunması
 rekreasiya tədbirlərinin görülməsi
 mühəndis işlərinin tətbiqi
 ot bitkilərindən istifadə etməklə yaxşılaşdırma
 torpaqlara əhəngin və gübrələrin verilməsi

573 Orta dağ-meşə qurşağında meşəsizləşdirilmiş ərazilərdə intensiv əkinçiliyin inkişaf etdirilməsi hansı prosesi gücləndirir?

- korroziya
 abraziya
 eroziya
 defilyasiya
 akkumlyasiya

574 Azərbaycan ərazisində son 20 ildə ən çox antropogen təsirə məruz qalan meşə sahəsi hansıdır?

- İlisu meşəsi
 Hirkan meşəsi
 Pirqulu meşəsi
 Sultanbud meşəsi
 Tuqay meşəsi

575 Gəncə-Qazax iqtisadi rayonu ərazisinin torağ sahələrinin çirklənməsinə səbəb olan sənaye müəssisəsi hansıdır?

- Kabel istehsalı zavodu
 Elektron avadanlıqları zavodu
 Maşınqayırma zavodu
 Alüminium zavodu
 Pambıqtəmizləmə zavodu

576 Pambıqçılıq və üzümçülük rayonlarında torpaqlarda konsentrasiyanın artmasına səbəb nədir?

- irriqasiya sistemlərinin yalnız kollektor-drenaj sistemindən ibarət olması
 növbəli əkinçiliyin tətbiq olunması
 DDT və defoliantlardan hər il fəsiləsiz istifadə edilməsi
 torpaqların təkrar şorlaşmaya məruz qalması
 fəsiləsiz əkinçiliyin tətbiqi və mineral gübrələrin verilməsi

577 Müxtəlif kimyəvi gübrələrlə, pestisidlərlə, defoliantlarla çirklənən torpaqlar əsasən hansı ərazilərdə yayılmışdır?

- Samur-Dəvəçi ovalığında
 Arazboyu düzənliklərdə
 Lənkəranın dənizsahili düzənliyində
 Kür-Araz ovalığında
 Qarabağ maili düzənliyində

578 Respublika ərazisində aqroirriqasiya tədbirləri aparılan torpaq sahələrində ən çox hansı landşaft növləri yaranır ?

- çəmən-bataqlıq landşaftı
 yarımsəhra landşaftı
 meşə landşaftı
 dağlıq landşaftı
 alp çəmənlikləri

579 Azərbaycanda dağ qara torpaqların yayıldığı ərazilərin relyefi necədir?

- yarım səhra iqlimə malik düzənliklərdir
- karbonatlı suxurlar üzə çıxan yamaqlardır
- az maili qədim düzəlmə səthləridir
- mailliyi çox olan dağ yamaqlardır
- vulkanik yaylalardan ibarətdir

580 Dağ-qara torpaqlarda yetişdirilən əsas kənd-təsərrüfatı bitkiləri hansılardır?

- qarğıdal, limon, çay
- taxıl, üzüm, kartof
- çay, zəfəran, çəltik
- tərəvəz, bostan bitkiləri
- kətan, qazangülü, pambıq

581 Dağ-qara torpaqlar ən çox Böyük və Kiçik Qafqaz torpaq vilayətlərinin hansı zonalarında yayılmışdır?

- bataqlıqlaşmış
- podzol və yarım səhra
- bozqır və meşə-bozqır
- bozqır və dağətəyi
- səhra və şorlaşmış

582 Yuyulmuş dağ qara torpaqlar əsasən hansı ərazilərdə yayılmışdır?

- Qarabağ düzündə, Abşeron yarımadasının cənubunda
- Kür çayının ot axınlarında, Gəncə-Qazaxda
- Böyük Qafqazın şimal rayonlarında, Lənkəran düzənliyində
- Şamaxı yaylasında, Qudyalçay və Qusarçayın orta axırlarında, Kiçik Qafqazda

583 Yüksək dağ-meşə zonasında əsas meşə əmələ gətirən ağac növləri hansılardır?

- qızılağac və qovaq
- vələs və şərq palıdı
- dəmirağac və küknar
- saqqızağacı və şam
- ardıc və fisdıq

584 Çirkələnmiş torpaqlarda rekultivasiya işləri aparılan zaman ilk görülən tədbirlər hansılardır?

- neftlə çirkələnmiş sahələrə başqa ərazilərdən gətirilmiş torpağın tökülməsi
- əraziyə ağac və kol bitkilərinin əkilməsi
- torpağın üst qatının təzyiqli su vasitəsi ilə yuyulması
- əraziyə kimyəvi və mineral gübrələrin verilməsi
- ərazinin metal qurğu və tullantılardan təmizlənməsi

585 Bioloji rekultivasiyada ilkin mərhələ olaraq hansı tədbirlər görülür?

- tullantı qalıqlarından təmizlənməlidir
- sahələr suvarılmalıdır
- dənli bitkilər əkinməlidir
- morfoloji diaqnostika edilməlidir
- mineral və yerli gübrələr verilməlidir

586 Neft və neft tullantıları ilə çirkələnmiş torpaqların rekultivasiyası hansı üsullarla həyata keçirilir?

- irriqasiya
- meliorativ və texniki
- kimyəvi və bioloji
- texniki və bioloji
- aqrotexniki

587 Dağ-mədən işləri sahəsində yeni yaranmış formalar hansılardır?

- sürüşmə və uçqun sahələri, çay yatağının istiqamətinin dəyişdirilməsi
- karyerlərdən çıxarılan materialların yayılması, müxtəlif tipli fasiyalar
- əkin sahələri, böyük fermer təsərrüfatları
- süni göl çuxurları, otarılma sahələri və yeni salınmış yollar
- karyerlər, şaxtalar, çökəkliklər, tikinti ilə əlaqədar planlaşma işləri

588 Dağ-mədən işləri aparılan ərazilərdə hansı texnogen relyef formaları yaranır?

- metal qırıntıları və aşınm materialları
- denidasyon formalar və karyer çuxurları
- meliorativ formalar və tikinti qalıqları
- yeni yaranmış formalar və akkumulyativ formalar
- qədim süxur qatları və torpaq təbəqələri

589 Yarımsəhra düzənliklərinin və dağətəyinin əsas torpaqları hansı tiplərə ayrılır?

- boz, boz-qonur, açıq şabalıdı
- şabalıdı, qəhvəyi və gillicəli
- şoran, çəmən-meşə, çimli-karbonatlı
- boz, qırmızı-qıleyli, sarı
- bataqlıq, çəmən-şabalıdı, qara

590 əkinçiliyə yararlı boz, boz-qonur torpaqlarda ən çox hansı kənd təsərrüfatı bitkiləri yetişdirilir ?

- çəltik, pambıq, üzüm, fındıq
- banan , kivi, heyvə, alma
- taxıl, kartof, çay, tütün
- kətan, çəltik, fəraş, tərəvəzlər
- üzüm, taxıl, pambıq, nar

591 Xəzər dənizi səviyyəsini tərəddüdləri ilə əlaqədar torpaq fondu təxminən nə qədər artır və ya azalır?

- 5-10 min ha
- 30-40 min ha
- 60 min ha
- 35-50 min ha
- 10-20 min ha

592 Azərbaycanın ümumi torpaq sahəsindən yalnız nə qədər hissəsi kənd təsərrüfatında istifadə edilir ?

- 5 mln.ha
- 3, 5 mln.ha
- 8,6 mln.ha
- 7 mln.ha
- 43 mln.ha

593 Respublikada adambaşına əkinçilikdə istifadə edilən torpaqlardan nə qədər düşür?

- 2 ha
- 1,2 ha
- 3,5 ha
- 0,2 ha
- 0,5 ha

594 Azərbaycan ərazisində ağır metallarla çirklənən torpaqlar əsasən hansı regiondadır?

- Şəki-Zaqatala
- Abşeron

- Gəncə-Qazax
- Lənkəran-Astara
- Naxçıvan MR

595 Respublika ərazisində neft məhsulları ilə müxtəlif dərəcədə çirklənmiş torpaqlar əsasən hansı zonadadır və sahəsi nə qədərdir?

- Naxçıvanda, 32,5 min ha
- Abşeronda, 22 min.ha
- Neftçalada, 37 min.ha
- Naftalanda, 28 min.ha
- Siyəzəndə, 18, 7 min.ha

596 Abşeron yarımadası torpaqlarının neçə hektarı neftlə çirklənmişdir?

- 28,8 min. ha
- 30 min. ha
- 17 min. ha
- 22 min.ha
- 35 min.ha

597 Abşeron yarımadasının ən çox çirklənmiş hissəsi haradır?

- bütün sahil zolağı
- şimal-şərq hissəsi
- cənub hissəsi
- şimal-qərb hissəsi
- şimal hissəsi

598 Torpaq sahələrinin neftlə çirklənməsi və ekoloji tarazlığının pozulması prosesi necə adlanır?

- texnogen çirklənmə
- radioaktiv çirklənmə
- biogen çirklənmə
- antropogen çirklənmə
- kimyəvi çirklənmə

599 Torpağı mühafizə etmək məqsədilə meşə zolaqlarının salınması kimi tədbirlər necə adlanır?

- hidrotexniki tədbirlər
- şümlama tədbirləri.
- mexaniki tədbirlər
- meşə meliorativ tədbirlər
- suvarma tədbirləri

600 Torpağı mühafizə etmək məqsədilə növbəli əkinə keçmək, kimyəvi maddələrdən istifadə etməmək, müəyyən seçilmiş sahələrdə kənd təsərrüfatı bitkilərinin əkilməsi kimi tədbirlərə nə deyilir?

- aqrotexniki tədbir
- şümlama tədbirləri
- termiki tədbirlər
- mexaniki tədbirlər
- suvarma tədbirlər

601 Rekultivasiya olunacaq torpaqların səthinin planı, münbit torpağın gətirilməsi, sahənin iş üçün hazırlanması kimi işlər hansı etapda yerinə yetirilir?

- texniki işlər bölməsində
- bioloji işlər bölməsində
- mexaniki işlər bölməsində

- fiziki işlər bölməsində
- tikinti işləri bölməsində

602 Rekultivasiya işləri neçə etapda aparılır?

- bioloji, kimyəvi, texniki
- texniki, fiziki, suvarma
- texniki, fiziki, suvarma
- qazma, doldurma, suvarma
- texniki, bioloji, tikinti

603 Rekultivasiya olunacaq obyektlər aşağıdakılardır. Hansı cavab düzgün deyil?

- bərk tullantılar yığılan sahələr
- tikinti işləri zaman pozulan torpaqlar
- neftlə çirklənmiş sahələr
- karyerlər, karxanalar
- münbit torpaq sahələri

604 Qoruqlarda torpaq nizamlayıcı tədbirlərə aşağıdakılardan hansı aid deyil?

- Eroziyaya qarşı mübarizə tədbirləri.
- Rekultivasiya tədbirləri
- Əkin sahəsini inkişaf etdirmək üçün torpaqların gübrələnməsi.
- Aqrotexniki tədbirlər.
- Fitomeliorativ tədbirlər.

605 Aqrotexniki; meşə meliorativ və hidrotexniki tədbirləri həyata keçirilməklə torpağı hansı prosesdən mühafizə etmək olar?

- bataqlılaşmadan
- duzluluqdan
- susuzluqdan
- eroziyadan
- şoranlaşmadan

606 Torpağı mühafizə etmək üçün hansı tədbirlər həyata keçirilməlidir? Hansı cavab düzgün deyil

- şoranlaşmanın qarşısının alınması
- flora və faunanı məhv olmaqdan qorunması
- duzlaşmaya və bataqlılaşmaya qarşı mühafizə
- torpağın çirklənmədən qorunması
- torpağa antropogen təsirləri artırmaq

607 Torpağın mühafizə olunacağı sahələr bunlardır .Hansı cavab düzgün deyil?

- torpağa qulluq edilməsindən imtina etmək
- torpağın su və külək eroziyasından mühafizəsi
- meliorativ tədbirlərin həyata keçirilməsi
- korlanmış torpaqların rekultivasiyası
- növbəli əkin sistemi təşkil etmək

608 Torpağı eroziyadan qorumaq üçün relyef, iqlim, torpaq nəzərə alınmaqla hansı növ əkinə keçmək məsləhət görülür?

- qarışıq əkinə keçmək
- dənli bitkilərə keçmək
- monokulturayam keçmək
- çoxillik əkinə keçmək
- növbəli əkinə keçmək

609 Korlanmış torpaqların rekultivasiya ilə bərpa olunmasının bioloji etasında hansı işlər görülür?

- tikinti, abadlıq işləri aparılır
- ağaclar, kollar kəsilir
- yaşıllıqlar, parklar salınır
- karyerlər, karxanalar işlədilir
- su tutarlar, dəryaçalar inşa olunur

610 Bitki örtüyünün tərkibinin dəyişməsi, torpağın eroziyası və şoranlaşmasının təsirinin nəticəsi olaraq səhralaşması 4 dərəcəyə ayırırlar. Hansı cavab düzgün deyil.

- çox yüksək səhralaşma, məhsuldarlıq yoxdur
- Bitki örtüyünün tərkibinin dəyişməsi, torpağın eroziyası və şoranlaşmasının təsirinin nəticəsi olaraq səhralaşması 4 dərəcəyə ayırırlar. Hansı cavab düzgün deyil.
- orta dərəcə səhralaşma məhsuldarlıq 10-50% azalır
- adi vəziyyətdir, məhsuldarlıq yüksəkdir
- yüksək dərəcə səhralaşma məhsuldarlıq 50%-dən çox azalır

611 Hansı torpaqlar tikinti yaxud başqa işlər üçün istifadə oluna bilər?

- duzlaşmış torpaqlar
- əkinə yararsız torpaqlar
- eroziyaya uğramış torpaqlar
- şoranlaşmış torpaqlar
- bataqlaşmış torpaqlar

612 Korlanmış torpaqların rekultivasiyasına ilə bərpa edilməsinin texniki işlər etasında hansı işlər görülür?

- su tutarlar, dəryaçalar tikilir
- çökəkliklər, karyerlər doldurulur
- parklar, xiyabanlar salınır
- çökəkliklər, karyerlər qazılır
- tikinti və abadlıq işləri aparılır

613 Şoran torpaqların əsas tipləri hansılardır?

- açıq şabalıdı və gəcli şabalıdı
- bataqlıq və çəmən-bataqlıq
- çəmən-meşə və boz-qəhvəyi
- avtomorf və hidromorf
- dağ qara və boz-çəmən

614 Sopka şoranları hansı ərazilərdə əmələ gəlir?

- qrunn suların səthə yaxın ərazilərində
- palçıq vulkanı brekçiləri üzərində
- alçaqdağlığın meşə-çöl hissəsində
- çayların gətirmə konuslarında
- çökəklik və batıq sahələrdə

615 Şoran torpaqların arealı daxilində yayılan torpaq tipləri hansılardır?

- qırmızı ferralit, çəmən bataqlıq
- dağ-çəmən bozqır, dağ qara
- boz, çəmən-boz, boz qəhvəyi
- tünd şabalıdı, gəcli şabalıdı, açıq qəhvəyi
- dağ-meşə qara, çəmən-meşə, sarı

616 Meliorasiya tədbirləri nədir ?

- torpaqların duzlardan yuyulması
- torpaqlara pestisidlərin səpilməsi
- torpaqların növbəli əkilməsi
- torpaqlara gübrələrin verilməsi
- heyvandarlıq sahələrinin genişləndirilməsi

617 Bataqlıq və çəmən-bataqlıq torpaqlarının yaranma səbəbləri nədir ?

- günəşli saatların miqdarının çox olması
- humusun miqdarının az olması
- çay şəbəkəsinin sex yerləşməsi
- illik yağıntı miqdarının çox olması
- qrunt sularının səthə çox yaxın yerləşməsi

618 Şoran torpaqların məhsuldarlığının artırılması və mühafizəsi üçün hansı tədbirlər görülür?

- suvarmadan daha çox istifadə olunur
- torpaqlar duzlardan yuyulur
- torpaqlara kimyəvi gübrələr verilir
- yalnız otarılmada istifadə olunur
- terraslaşdırma işləri aparılır

619 Çəmən-bataqlıq torpaqlarından kənd təsərrüfatında hansı məqsədlər üçün istifadə edilir?

- dəmyə əkinçiliyi üçün
- mal-qara otarılması üçün
- çöl quşlarının qorunması üçün
- suvarma əkinçiliyi üçün
- biçənək sahələri kimi

620 Bataqlıq və çəmən-bataqlıq torpaqlarının yayıldığı əraziləri tap 1.Şirvan çaylarının gətirmə konuslarında 2.Samur və Qusarçayın deltasında 3.Qızılağac körfəzinin kənarlarında 4.Kür-Araz və Xəzəryanı ovalıqlarda 5.Qarabağ düzünün şimalında 6.Arazyanı düzənliklərdə 7.Keşçay və Şinçayın ətrafında 8.Gəncə-Qazax çayları sahillərində

- 1, 2, 5, 7
- 3, 4, 7, 8
- 1, 3, 4, 6
- 1, 2, 3, 5
- 2, 5, 6, 7

621 Korlanmış torpaqları bərpa etmək üçün hansı metoddan istifadə edilir?

- rekultivasiya metodundan
- köçürmə metodundan
- suvarma metodundan
- qazılma metodundan
- suvarma metodundan

622 İnsan orqanizmində maddələr mübadiləsinin pozulması, inkişafın ləngiməsi və psixikanın pozulması hansı elementin çatışmaması ilə əlaqədardır?

- karbonun
- maqneziumun
- dəmirin
- yodun
- kalsiumun

623 Biokimyəvi vəziyyət ilə əlaqədar ən geniş yayılan xəstəliklər hansı elementin çatışmazlığından əmələ gəlir ?

- kalssiumun

- dəmirin
- yodun
- oksigenin
- kükürdün

624 ərazidəki torpağın, suyun və havanın xüsusi tərkibi ilə əlaqədar olan xəstəliklər necə adlanır ?

- patogen
- ekoloji
- endemik
- bioloji]
- etoloji

625 Azərbaycanda qara torpaqların hansı yarım tipləri mövcuddur?

- dağ-meşə-qonur, podzol-qleyli
- yuyulmuş, adi, karbonatlı, kipləşmiş
- sodalı, tipik, açıq, bozuntul
- çimli-karbonatlı, çəmən-bataqlıq
- çəmən-boz, ibtidai, podzollu

626 Yüksəkdağ çəmənliklərinin və meşədən çəmənlərə keçid zonasının əsl torpaq tipləri hansılardır? 1.podzollu sarı 4. dağ qara 2.dağ çəmən-bozqır 5.sarı-qleyli 3.dağ meşə-çəmən 6.dağ çəmən (Sürət 12.04.2012 12:45:33)

- 1, 3, 5
- 1, 2, 5
- 2, 4, 6
- 3, 4, 5
- 2, 3, 6

627 Hazırda təməmilə qırılmış və yerində podzollu sarı torpaqlar yaranan meşələr hansıdır?

- alçaqdağlığın qarışıq meşələri
- sitrus meyvəçiliyi inkişaf edən ərazilər
- yüksəkdağlığın iynəyarpaqlı meşələri
- Hirkan tipli düzən meşələri
- ortadağlığın palıd və vələs meşələri

628 Subalp çəmənlərinin tipik və çox geniş yayılmış torpaq tipi hansıdır?

- şabalıdı və qəhvəyi torpaqlar
- dağ-çəmən çimli torpaqlar
- dağ-çəmən qaratorpağa bənzər torpaqlar
- podzollu-sarı-qleyli torpaqlar
- boz-qonur və şoranlaşmış torpaqlar

629 Podzollu sarı torpaqların qleyləşməsinə əsas səbəb nədir?

- quraq günlərin çoxluğu
- gilli süxurların üstünlük təşkil etməsi
- dəniz sahili ovalıqda qrunt sularının təsiri
- humusun miqdarının çox olması
- podzollaşmanın güclü inkişaf etməsi

630 Podzollu sarı torpaqların tərkibinin formalaşmasının əsas xüsusiyyəti nədir?

- humusun miqdarının 1%-dən az olması
- humusun miqdarının çox olması
- dəmir elementinin çox olması
- dənəvarı qumlu torpaqlar olması

- yüksək gilləşmə və turşuluğun az olması

631 Sarı torpaqların bölündüyü əsas yarımtyiplər hansılardır? 1. dağ-meşə sarı 4.podzollu sarı 2.şorlaşmış sarı 5.qleyli-podzollu sarı 3.qonur sarı 6.bataqlaşmış sarı

- 1, 2, 3
 1, 4, 5
 2, 4, 6
 1, 3, 6
 3, 4, 5

632 Respublika ərazisində orta və şiddətli şorlaşan torpaqlar nə qədər sahəni əhatə edir ?

- 712 min.ha
 335 min.ha
 850 min.ha
 500 min.ha
 1200 min.ha

633 Azərbaycanın ümumi torpaq sahəsindən yalnız nə qədər hissəsi kənd təsərrüfatında istifadə edilir?

- 5,5 mln.ha
 8,6 mln.ha
 3,5 mln.ha
 4,3 mln.ha
 7 mln.ha

634 Kür-Araz ovalığında müasir suvarma əkinçiliyi altında istifadə edilən torpaqların nə qədəri təkrar şorlaşmaya məruz qalmışdır?

- 70 %
 45 %
 35 %
 67 %
 50 %

635 Torpaqların kəskin çirklənməsi və ekoloji tarazlığın pozulması prosesi necə adlanır ?

- radioaktiv çirklənmə
 texnogen çirklənmə
 antropogen çirklənmə
 kimyəvi çirklənmə
 biogen çirklənmə

636 Neft istismarı qurtardıqdan sonra ərazidən buruqların, beton əsasların təmizlənməsi hansı rekültivasiya üsulu ilə yerinə yetirilir?

- bioloji
 meliorativ
 aqrotexniki
 texniki
 kimyəvi

637 Kür-Araz ovalığı torpaqları kompleksinin şorlaşmasına səbəb nədir?

- yüksək temperatur
 quraq iqlim şəraiti
 torpaqda həllolmayan mineralların çoxluğu
 yeraltı suların səthə yaxınlığı
 çökəklik olması

638 Hal-hazırda Azərbaycanın ümumi meşə ehtiyatının təxminən 50 %-i hansı regionun payına düşür?

- Böyük Qafqazın cənubu
- Kiçik Qafqaz
- Zəngəzur silsiləsi
- Cənub-Şərqi Qafqaz
- Talış dağları

639 İrriqasiya torpaqları hansılardır?

- əkinçiliyə yararlı
- duzlardan təmizlənən
- bərpa olunan
- meşə sahəsi salınan
- suvarılan

640 Respublika ərazisində təkrar şorlaşmaya səbəb nədir?

- illik yağıntıların normadan çox olması
- yeraltı suların səthə yaxınlığı
- suvarma əkinçiliyinin üstün olması
- intensiv otarılmanın aparılması
- maili düzənliklərdə irriqasiyanın tətbiqi

641 Respublika ərazisində terrislaşdırma və quru iqlimə dözümlü ağaclardan istifadə edərək meşəsalma işləri hansı rayonlarda həyata keçirilmişdir?

- Şabran, Siyəzən, Abşeron, Ağsu
- Kürdəmir, Zərdab, Ucar, Ağdaş
- İmişli, Füzuli, Beyləqan, Ağcabədi
- Ordubad, Şərur, Şahbuz, Sədərək
- Masallı, Lənkəran, Yardımlı, Astara

642 əkin sahələrini genişləndirilməsi imkanlarının məhdud olduğu qurşağ və torpaq tipləri hansılardır?

- ekvatorial qurşağın rütubətli meşələri, çimli və çimlipodzol torpaqları
- rütubətli subtropik meşələr zonası, qırmızı və sarı torpaqlar
- mülayim qurşağın iynəyarpaqlı meşələr sahəsi və şabalıdı torpaqlar
- tropik meşələr, qılyli və gilli-rütubətli torpaqlar
- rütubətli tropik qurşağın savannaları, qəhvəyi və boz-qonur torpaqları

643 Azərbaycanda landşaft zonallığının inversiyası hansı dağlıq bölgələrdə özünü daha qabarıq göstərir ?

- Böyük Qafqazın şimal- qərbində
- Dərələyəz və Burovar silsilələrində
- Böyük Qafqazın cənub-şərqində
- Talış dağları və Naxçıvan MK
- Kiçik Qafqazın şimal-şərqində

644 İqlim ekoloji şəraitin əlverişsizliyi landşaftda hansı dəyişkənliyi yaradır ?

- differensiasianı
- dinamikanı
- təkamülü
- anomaliyanı
- ritmikani

645 Talış dağlarında yüksəklik qurşağı üzrə qanunauyğunluğun pozulması nəticəsində hansı landşaftlar yaranır?

- azonal

- intrazonal
- şaquli
- zonal
- üfqi

646 Yarımşəhra-quru çöl, dağ-meşə, dağ-çəmən və nivalbuzlaq kompleksləri landşaftın hansı hissəsini yaradır ?

- şaquli zonallığı
- zonal strukturunu
- yüksəklik qurşaqlarını
- intrazonal landşaftları
- üzüqi zonallığı

647 İqlimin coğrafi enlikdən asılı olaraq dəyişməsi landşaftın hansı hissəsinə aiddir ?

- enlik strukturlarına
- üfqi differensiasiyaya
- azi differensiasiyasına
- yayılma areallarına
- şaquli differensiasiyaya

648 Azərbaycanda üfqi və yüksəklik qurşaqları landşaftın hansı əsas hissələridir?

- mərtəbəlilik quruluşunun
- hündürlük strukturunun
- ərazi differensiasiyasının
- coğrafi qurşaqlığın
- azonal differensiasiyasının

649 Düzənliklərin morfoqenetik fərqləri eyni iqlim-ekoloji şəraitində yaranmış yarımşəhra landşaftları daxilində hansı kompleksləri əmələ gətirir?

- nival-buzlaq və subnival
- batial, subaktival və surerakval
- mərz, zonal və intrazonal landşaftlar
- yarımşəhra, növ, mərz və fasiya
- növ, sinif, dağ-meşə, qobu

650 Dağətəyi maili düzənliklərin aşağı pilləsində yerləşən yarımşəhra və yuxarı pilləsində yerləşən quruçöl kompleksləri arasındakı fərqin əsas səbəbi nədir?

- quruçöl landşaftlarının əraziləri zəngin bitki növləri ilə örtülmüşdür
- aralarında heç bir hündürlük fərqi yoxdur
- quruçöl landşaftları, yarımşəhra landşaftlarından 200-400 m yüksəkdə yerləşir
- yarımşəhra landşaftlarında orta illik temperatur 1-1,50 C aşağı, yağıntıların miqdarı isə 100-150 mm çox olur
- quruçöl landşaftlarında mümkün buxarlanmanın miqdarı 300 mm çoxdur.

651 Azərbaycan ərazisində landşaft anomaliyasını səciyyələndirən ən böyük nümunə hansı regiondadır?

- Naxçıvanın yüksək dağlığında
- Kiçik Qafqazın şimal-şərqində
- Talış dağlarının cənubunda
- Böyük Qafqazın cənub-şərqində
- Böyük Qafqazın qərbində

652 Yarımşəhra iqlim-ekoloji şəraitində olduqca müxtəlif təbii ko komplekslərin yaranması hansı yerli amillərin təsiri altında baş verir?

- çayların mövcud olması, litoloji tərkib və insanın təsərrüfat fəaliyyəti.
- dağ-dərə küləklərinin əsməsi, yağıntının çoxluğu

- bolsulu çayların çoxluğu, günəş radiasiyasının aşağı həddi.
- sürüşmə və sel hadisələrinin təsiri ilə
- rütubətlənmə əmsalının 1-dən yüksək olması

653 Dağlıq ərazilərdəki yamacların baxarlığı və yaxud da ekspozisiya amili landşaft daxilində dəyişikliyi yaradır?

- qonşu landşaft kompleksləri arasında əlaqəni azaldır
- yamaclarda eroziya və deqradasiya proseslərini gücləndirir
- landşaftdaxili differensiasiyayı
- yarımşəhra landşaftların sahəsi artır
- mikro və mezorelyeflərin yaranması

654 Düzənliklərdəki landşaftın üfüqi diffensiasiyasını yaradan əsas amillər hansıdır?

- təbii komplekslərin yüksək qarşılıq üzrə dəyişməsi
- yüksəklik fərqi və dağların baryer təsiri
- bitki örtüyü və onların əmələ gətirdiyi formasiyalar
- temperatur orta illik miqdarını yüksək olması
- aralıq meşələrin geniş sahələrdə yayılması

655 Landşaftın üfüqi differensiasiyasının əsas səbəbi nədir?

- iqlimin meridional istiqamətdə dəyişməsi
- torpaqların horizontal paylanması qanunauyğunluğu
- landşaftların qarşılıq üzrə yayılması
- iqlimin coğrafi enlikdən asılı olaraq dəyişməsi
- ərazinin zoocoğrafi cəhətdən əyalətlərə bölünməsi

656 Azərbaycanda landşaftın ərazi differensiasiyasının iki əsas növü hansılardır?

- tropik və mülayim
- eninə və uzununa
- şaquli və horizontal
- üfüqi və yüksəklik
- çöl və meşə-çöl

657 Respublika ərazisinin müasir təbii ərazi komplekslərinin mənşəyi əsasən hansı dövrün landşaftları ilə zəngindir?

- Pleystosen və holosen
- Samat və Xvalın
- Pont və Ağcağıl
- Daş dövrü paleogen
- Neogen və antropogen

658 Talış dağlarında və Naxçıvan MR dağlıq bölgəsində landşaft anomaliyasının özünü daha qabarıq göstərməsinə səbəb nədir?

- intrazonal landşaftların geniş yayılması
- üfüqi strukturda zonallığın pozulması
- landşaft zonallığının inversiyası
- landşaftdaxili differensiasiyasının baş verməsi
- qədim yaşlı suxurların parçalanması

659 Landşaft anomaliyasının yaranmasının əsas səbəbi nədir?

- yeraltı suların səthə yaxın olması
- sel və daşqın hadisələrinin intensiv olması
- iqlim-ekoloji şəraitin əlverişsizliyi
- yamaclarda eroziya və deqradasiya proseslərinin çoxluğu
- çay şəbəkəsinin sıxlığı və çay daşqınları

660 Yüksəklik qurşağı üzrə respublika ərazisinin hansı hissəsində landşaft komplekslərinin qanunauyğunluğu pozulur?

- Zəngəzur silsiləsi
- Böyük Qafqaz dağları
- Talış dağları
- Dərələyəz silsiləsi
- Kiçik Qafqaz dağları

661 Azərbaycan ərazisində yüksəkliyə doğru təbii komplekslərin böyük diapazonda dəyişməsinə əsas səbəb nədir?

- şərq sahillərinin abraziya proseslərinə məruz qalması
- respublika ərazisində meşələrin intensiv qırılmasına görə.
- ərazinin fəal orogen qurşaqda yerləşməsinə görə
- düzənlik ərazilərin relyefinin çay şəbəkəsinin sıxlığa görə parçalanması
- ərazinin yarımsəhra iqlim tipində yerləşməsinə görə

662 Azərbaycan ərazisində landşaftın yüksəklik qurşaqlarını yaradan təbii komplekslər hansılardır?

- aran meşələri, dağ-çəmən, alp və subalp çəmənlikləri
- yarımsəhra, alp çəmənlikləri, nival buzlaq
- meşə-çöl, dağ-meşə, subnival, nival
- yarımsəhra-quruçöl, dağ-meşə, dağ-çəmən, nival-buzlaq
- tuqay meşələri, çöl və subalp çəmənlikləri

663 Azərbaycanın bütün dağlıq ərazilərinin mənimsənilməsi təxminən neçə faizdir?

- 35%
- 53%
- 67%
- 59%
- 48%

664 Azərbaycanda təxminən nə qədər ərazi səhrələşməyə məruz qalmışdır?

- 6 mln.ha
- 5,5 mln.ha
- 4,2 mln.ha
- 3,6 mln.ha
- 8,6 mln.ha

665 Alçaq dağ-meşə landşaft zonasında palıd, palıd-vələs meşələrinin aşağı sərhəddinin yüksəyə qalxmasının əsas səbəbləri nədir?

- ərazinin çay dərələri ilə kəsilməsi
- eroziya-denudasyon proseslər
- antropogen təsirlər
- dik yamaqların ekspozisiyası
- torpaq-quruntun nəmlənmə dərəcəsinin aşağı olması

666 Antropogen təsirlərin mövcud olmadığı zamanlarda dağ meşələri ilə aran meşələrinin qovuşduğu ərazilər hara olmuşdur?

- Kürboyu ərazilərdə, Qobustan alçaq tirələrinə
- Qanux-Həftəran vadisi, Qudyalçay və Qusarçay boyunda
- Açınohur-Ceyrançöldə, Pirsaatçay boyunda
- Naxçıvanın ortadağlığında, Yuxarı Şirvanda
- Qarabağ maili düzənliyində, Lənkəran ovalığında

667 Tuqay meşə kompleksinin təmamilə məhv olması səbəbləri nədir?

- Kür çayının normadan artıq çirklənməsi
- Mingəçevir su anbarının tikilməsi
- insanın təsərrüfat fəaliyyəti
- Kür çayında baş verən daşqınlar
- yeni maqistral yolların çəkilməsi

668 Samur-Dəvəçi ovalığında aran meşələri landşaft kompleksində yayılan bitki növləri dinamikasına təsir göstərən amil nədir?

- Xəzər dənizi səviyyəsinin qalxıb-enməsi
- çay şəbəkisinin seyrək olması
- ərazinin dəniz səviyyəsindən aşağı olması
- şimaldan gələn kontinental hava axınının təsiri
- seliteb landşaft komplekslərinin sıx yerləşməsi

669 Hal-hazırda aran meşələri kompleksi, əsasən hansı ərazilərdə saxlanılmışdır?

- Cənub-Şərqi Şirvanda, Acınohur-Ceyrançöldə
- Kür çayının sağ sahilində, Samur-Dəvəçi ovalığında
- Qarayazı düzündə, Şirvan qoruğu ərazisində
- Lənkəran ovalığı, Qarabağ maili düzənliyi
- Samur-Dəvəçi ovalığı, Qanıx-Əyriçay vadisi və Qarayazı düzü

670 Yarımsəhra ərazilərin yayıldığı sahələrdə əsasən hansı bitki formasiyaları üstünlük təşkil edir?

- mamır, şibyə, şam ağacı, yovşan-efemer bitkiləri
- nar kolları, dəmirağaç, yovsan, akasiya
- qaraqan, moruq, fıstıq, şoranotu
- seyrək kollar, palıd və sarmaşlıq
- yovşan, şoranotu, efemer-şoran bitkiləri

671 Azərbaycanın yarımsəhralarında torpaqların şorlaşmasına əsas səbəb nədir?

- əkinçilikdə əsasən taxıl bitkisinin becərilməsi
- Kür çayı və onun qollarının fəsildən asılı olanıq daşması
- intensiv otarılma və yağıntıların orta illik miqdarının aşağı olması
- ərazidəki torpaqların allüvial, prolüvial gətirmələrdən təşkil olunması
- torpaq əmələgətirən süxur və çöküntülərin tərkibindəki duzların çoxluğu, yeraltı suların səthə yaxınlığı

672 Yarımsəhra landşaftı zonasında hansı iqlim hakimdir?

- subtropik
- mülayim
- subekvatorial
- tropik
- ekvatorial

673 Azərbaycan ərazisində yarımsəhra kompleksinin yuxarı sərhədi göstərilən hipsometrik həddən 800-1000 m yuxarı qalxan sahələr haradadır?

- Böyük Qafqazın cənubunda
- Acınohur-Ceyrançöl
- Talış dağlarının şərqində
- Kiçik qafqazın Cənub Şərqində
- Naxçıvan MR-da

674 Azərbaycan ərazisi landşaftları hansı landşaft sinifinə bölünmüşdür?

- yüksək dağlıq landşaftı sinifinə
- dağətəyi ərazilərin landşaft sinifinə

- dağlıq ölkə landşaft sinifinə
- düzənlik sahələrin landşaft sinifinə
- yarımşəhra landşaftı sinifinə

675 Böyük Qafqazın cənub-şərq yamacında landşaftın yüksəklik qurşaqlığı spektrində dağ-meşə kompleksinin olmaması landşaftda hansı problemi yaradır?

- landşaft anomaliyasını
- landşaft genezisini
- landşaft dinamikasını
- landşaft təkamülünü
- landşaft strukturunu

676 Azərbaycan ərazisində yaşamış və təbii landşafta təsir göstərməyə başlamış ilk insanların yaşı təxminən nə qədərdir və onlar hansı dövrə aid edirlər?

- 40-50 min il, yuxarı paleolit
- e.ə. V – III minilliklər, eneolit
- e.ə. VI – V minilliklər, neolit
- e.ə. X – VIII minilliklər, mezolit
- 1 milyon il, aşağı paleolit

677 Azərbaycan ərazisində təbii landşaft kompleksləri ilə bərabər quşların mühafizə olunduğu qoruqlar hansılardır?

- Ağgöl, Hirkan qoruğu
- Qızılağac, Ağgöl qoruğu
- Bəsitçay, Qarayazı qoruğu
- Altıağac, Qızılağac qoruğu
- Eldar, Göygöl qoruğu

678 Landşafta əsaslı təsirlərdən hesab edilən metal əridilməsi hansı dövrü əhatə edirdi?

- e.ə. 10-12 min il əvvəl, paliolit dövrü
- e.ə. X-VIII minilliklərdə, mezolit dövrü
- e.ə. VIII-V minilliklərdə, neolit dövrü
- e.ə. 1 milyon il əvvəl, aşağı paleolit dövrü
- e.ə. III-12 minilliklərdə, tunc dövrü

679 Azərbaycan ərazisində təbii landşaftlara, ilk insanların təsiri əsasən hansı dövrdən və hansı kənd təsərrüfatı sahəsinin inkişafından sonra başladı ?

- dəmir dövründən, əkinçiliyin inkişafı
- yuxarı daş dövrü, yığıcılıqla məşqul olma
- dəmir dövründən, dəmir və tuncdan istifadə olunması
- mezolit dövründən, heyvandarlığın inkişafı
- tunc dövründən, ovçuluğun inkişafı

680 Hansı qoruqlar əsasən yarımşəhra landşaft sahəsində yerləşmişdir?

- Ağgöl, Qobustan, Şirvan
- Türyançay, Şahdağ, Sultanbud
- Qızılağac, Bəsirtçay, Hirkan
- Zaqatala, Qobustan, Göygöl
- Eldar, Pirqulu, İsmayılı

681 Nadir ağac növlərinin qorunduğu qoruqlar hansılardır?

- Pirqulu, Qızılağac, Şirvan
- İlisu, İsmayılı, Göygöl
- Bəsirtçay, Hirkan, Eldar qoruğu

- Türyançay, Göyçay, Ağgöl
- Qobustna, Altıağac, Qarayazı

682 Təbii landşaftlarının qorunması məqsədilə yaradılan və əsas hissəsi dağ-meş landşaftı olan qoruqlar hansılardır?

- Göyçay, Şirvan, Hirkan
- Pırqulu, Qobustan, Bəsirtçay
- Qarayazı, Altıağac, Göygöl
- Qızılağac, Ağgöl, türyançay
- İsmayılı, Zaqatala, İlisu

683 Relikt bitki növləri əsasən hansı qoruq landşaflarında yayılmışdır?

- Hirkan, Eldar, Vəsitçay
- Altıağac, Qarayazı, Şirvan
- Göyçay, Türyançay, Hirkan
- Qızılağac, Zaqatala, İlisu
- Göyöl, Ağgöl, Qobustan

684 Dağ-meşə qurşağı zonalarının tərkibinə, strukturuna, torpaq xüsusiyyətlərinə və rütubətlənmə rejiminə görə fərqlənməsinin əsas səbəbi nədir?

- geobotanik amil
- tektonik amil
- antropogen amil
- relyef-iqlim amili
- litoloji və hidroloji amil

685 Azərbaycan ərazisində yalnız tarixi-təsviri sənət qoruğu hansıdır?

- Şahdağ
- Altıağac
- Eldar şamı
- Qobustan
- Göygöl

686 Dağ-meşə landşaftının differensiasiyasına əsasən hansı amillər daha çox təsir göstərir?

- hipsometrik şərait və yamacların ekspozisiyası
- yamacların deqredasiyası və heyvandarlıq təsərrüfatı
- sūxurların yerləşməsi və dəmyə əkinçiliyi
- antropogen amillər və rütubətlənmə şəraiti
- orta illik yağıntıların miqdarı və litoloji tərkib